ידיעות אחרונות

מס. 472 • ו' בתמוז תשמ"ז • 3.7.87

מדריך לכל השבוע

■ **נווה־צדק**
אחרן אלמוג, רוח במיפרשים

■ **קולנוע**
נפוליון, לא על האבר לבדו, מוח יהודי, ג'יבסון מול חיות־וייטנאם, סרטי ילדים

■ **רוק פוליטי**
סרבן השטחים הראשון עובד על תקליט

■ **שיחת־העיר**
שתי האירמות המתוקות, פגישה, אדיב ג'תשאן. מסוק בתחפושת. זכרונות הקאמרי

השער: סמאנתה פוקס מגיעה לסינרמה. תופעה: התפשטות מפלסת דרך לקאריירת־פופ. הציצולינות המזמרות. 20

במכללה למינהל פותחים לך יותר אפשרויות

המכללה למינהל פותחת לפניך יותר אפשרויות לפיתוח ולקידום הקריירה האישית שלך: עשרות קורסים, החל מרמות היסוד ועד לרמות הבכירות ביותר, במגוון גדול של מקצועות ומסלולים ובכל רחבי הארץ.

אתה צריך רק להחליט ללמוד - אנו נעזור לך למצוא כיוון בחיים ולממש את הפוטנציאל האישי שלך.

וכשמדובר ברצון שלך להתקדם בחיים - חשוב לעשות זאת במוסד הנכון. המכללה למינהל היא כתובת מכובדת לאנשים רציניים - מוסד ציבורי, הפועל שלא למטרות רווח (מלכ"ר), אשר העמיד עד היום יותר מ־300,000 בוגרים.

לנוחותך: מסלולי ערב, כך שתוכל להמשיך ולעבוד במשך כל זמן לימודיך.

מסלולים להשלמת השכלה - לימודי בגרות,
מכינת קדם אקדמית
הדרכה מוסמכת
אשרות קורסים מוסדים המותאמים לתמורות ולדרישות הארגון.

מינהל

מינהל עסקים 4 שנתי, אקדמי (ההרשמה סגורה)

הכשרת מורים למינהל ולמזכירות בחינוך העל־יסודי ת"א, ירושלים, ב"ש

מינהל עסקים דו שנתי ת"א, ירושלים, חיפה

שיווק ומכירות ת"א, ירושלים, חיפה

ניהול סחר בינלאומי ת"א, ירושלים, חיפה

ניהול ומשאבי אנוש ת"א, ירושלים, חיפה

פרסום ויחסי ציבור ת"א, ירושלים, חיפה

פיתוח מנהלים ת"א, ירושלים

ניהול למזכירה בכירה ת"א, ירושלים, חיפה, גבעתיים

מזכירות רפואיות ת"א, ירושלים, חיפה, ב"ש, נתניה, פ"ת, רחובות, ראשל"צ, אשקלון

חשבונאות

ראיית חשבון אקדמי (ההרשמה סגורה)

הכשרת מורים לחשבונאות בחינוך העל־יסודי ת"א, ירושלים, ב"ש

חשבות וניהול כספים ת"א, ירושלים, חיפה

יועצי מס ת"א, ירושלים, חיפה, ב"ש, נתניה, חדרה, חולון

יועצי השקעות ת"א, ירושלים

מנהלי חשבונות מדופלמים ת"א, ירושלים, חיפה, ב"ש

הנהלת חשבונות סוג 1, 2, 3 ת"א, ירושלים, חיפה, ב"ש, נתניה, ראשל"צ, אשקלון, חדרה, טבריה, פ"ת, חולון, ר"ג, רחובות

השבי שכר ת"א, ירושלים, חיפה, ב"ש, נתניה, ראשל"צ

מחשבים

ניתוח מערכות ת"א, ירושלים

הכשרת מורים למחשבים ולאלקטרוניקה בחינוך העל־יסודי ת"א, ירושלים, ב"ש

תיעוד תוכנה ת"א, ירושלים

אבטחת מידע ת"א, ירושלים

עיבוד תמלילים ת"א, ירושלים, חיפה, ב"ש, פ"ת, אשקלון, ראשל"צ, טבריה, חדרה, חולון, גבעתיים

יישומי מחשב למנהלים ת"א, ירושלים, חיפה, ב"ש

הכרת המחשב ת"א, ירושלים, חיפה, ב"ש, פ"ת, ראשל"צ, אשקלון, חולון, גבעתיים

תל־אביב: • טל. 219958, 210390, 03־218291/2.
• הכשרת מורים טל. 452428, 03־441744, 5463153.
• "גינת" בי"ס לחשבונאות טל. 290755, 03־295977.
ירושלים: טל. 690130, 666380, 02־668383.
חיפה: טל. 04־512277/8/9.
באר־שבע: • טל. 78706, 39591, 057־33031.
• הכשרת מורים, טל. 491220, 057־491556.
אשקלון: טל. 38840, 051־26226/7/8.
רחובות: טל. 08־458451/2. (אחה"צ)
ראשל"צ: טל. 946464, 03־952138. (אחה"צ)
חולון: טל. 03־895913. (אחה"צ)
רמת־גן: טל. 03־719725. (אחה"צ)
גבעתיים: טל. 775344, 03־5743842.
פתח־תקוה: טל. 918988, 9327740, 03־9341134.
נתניה: טל. 613385, 053־332488.
חדרה: טל. 06־338846. (אחה"צ)
טבריה: טל. 20223, 067־91614.

רשת קורסים ארצית: 431260, 03־263487;
מכינה קדם אקדמית: גבעתיים, ירושלים.
הכנה לבחינות בגרות: ירושלים, באר שבע, ראשל"צ, תל־אביב "בי"ס אביב" - טל. 03־263111/4.

המכללה למינהל
מיסודה של הסתדרות הפקידים

נתיב בטוח - לעתיד בטוח!

אנו נכשיר אותך תוך מספר שבועות ללא תלות בגילך והשכלתך בכל מקום בארץ למקצועות:
- מעבדת תמלילים על מחשבי P.C
- כתבנית עברית־אנגלית
- מנהלת חשבונות ◄ קלדנית
- מפעילת מסוף מחשבי P.C

הפניה למקומות עבודה לבוגרות

פני עוד היום לסניפי המכון הישראלי למינהל:
הסניפים פתוחים בין השעות: 9.00-1.00 לפנה"צ, 16.00-19.30 אחה"צ

תל־אביב בן־יהודה 32 בנין אל־על חדר 610 טל. 201392	חיפה: ביאליק 17 פינת הרצל טל. 664506	ירושלים יפו 36 מול בית יואל טל. 221033	באר־שבע העצמאות 49 פסגי נאן ק"נ טל. 73714	ראשל"צ רוטשילד 38 פסגי חיים טל. 959801	רחובות הרצל 183 טל. 463632	פתח תקוה אכילוב 13 טל. 913665	נתניה הרצל 24 ביכרצע טל. 23460
הרצליה סוקולוב 35 פ. בן־גוריון טל. 87682	רמת־גן ביאליק 47 מול אורדע טל. 726132	חולון סוקולוב 48 בנין הסופר טל. 890889	בת־ים רוטשילד 18 פינת בלפור טל. 684161	אשדוד בנין מאן לין מרכז א' טל. 35624	כפר־סבא עתרלי 3 מול פינגווין טל. 444208	רמלה הרצל 84 מול בנק לאומי טל. 242388	אשקלון הרצל ... טל. 2449

אם עברת את כל הדיאטות ואת עדיין שמנה כדאי לך לעבור אלינו

המכון האמריקאי לשיפור הרגלי הבריאות

רמת גן: ביאליק 77 (פינת ז'בוטינסקי), טל. 03־722019.
בת־ים: רוטשילד 32, טל. 03־593816.
חיפה: הרצל 37, טל. 04־673950, 04־644980.
ירושלים: הילל 5, טל. 02־240245, 02־228237.
באר־שבע: רמב"ם 31 (ליד שרות אמפא), טל. 057־76465, 057־32823.

נוסע גם השנה בטיולי גיל הזהב? סימן שאתה צעיר.

נותרו מספר מקומות:
- אנגליה, צרפת, שוויץ – 21.7, 28.7
- איטליה, רביירה צרפתית ושוויץ – 4.8, 11.8
- סקנדינביה – 28.7, 11.8
- אנגליה וסקוטלנד – 3.8

הוספנו תאריכים:
- ארה"ב וקנדה – 13.9
- הונגריה, יוגוסלביה, אוסטריה – 16.8, 26.8

טיולי גיל הזהב. לצעירים מעל גיל 50.

עלון מפורט ישלח לכל דורש.
פרטים והרשמה: אצל סוכן הנסיעות שלך
בלעדי ל־ פי.טי.סי. בע"מ
מועדון הקורא ידיעות אחרונות
בן־יהודה 69 ת"א טל' 03־243274

מלון אריאל ירושלים
ariel hotel jerusalem
דרך חברון 31 ירושלים

מבצע קיץ 87 - 1.9.87־1.7.87 עד 40% הנחה

מחיר רגיל ליחיד בחדר זוגי 58.85 ש"ח - לרגל המבצע:
- ★ ליחיד בחדר זוגי + ארוחת בוקר – 10% הנחה.
- ★ שהייה של 5 לילות – 20% הנחה.
- ★ ילדים בחדר הורים (עד 2 ילדים) – 40% הנחה.
- ★ בסופשבוע תוספת של 7.60 ש"ח ליחיד
- ★ המחיר כולל דמי שירות ומע"מ.

פרטים והזמנות בטלפון 02־719222

מירוץ מכוניות מס' 3 אליפות ישראל

במרכז המירוצים הארצי אשקלון
יום ששי 10 ביולי 1987
בשעה 13:00

כניסה לילדים עד גיל 12 חינם

כרטיסים:
במכירה מוקדמת 10 ש"ח
ביום המירוץ 15 ש"ח
סטודנטים וחיילים 8 ש"ח

כרטיסים להשיג:
יוסי את עוזי, אשקלון, טל' 27376, 051־23439
לאן, דיזנגוף 101, ת"א, טל' 03־247573
לאן הערב, אחוזה 110, רעננה, טל' 052־22816
קופת חיפה, ברוולד 11, חיפה, טל' 04־662244
קלעים, שמאי 16, ירושלים, טל' 02־240696
וביתר המשרדים ברחבי הארץ

המועדון המוטורי לישראל
חניה חינם
עיריית אשקלון

בעלי כרטיסי המירוץ יזכו ב־10% הנחה בכניסה לאשקלונה.
אשקלונה

בואו לחנות מארוחות ערב בשילוב תוכנית בערבי שישי

מסעדות סאם
גריבלדי
מסעדה איטלקית
כביש בית דגן ע"י "תה"
דלק החדשה א. התעשיה אור יהודה 03־716078

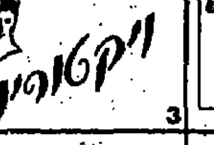
בתכנית:
שלמת נוטיק בשירים רוסיים שאהבנו
זהבה בשירים מכל הזמנים
מוסיקה לריקודים

ניתן גם לחנות מארוחה טובה בכל ימות השבוע
מקבלים הזמנות עד 400 איש
03־716081, 03־716078

21 חידון הסמלים ב-ידיעות אחרונות

הוראות לפתרון החידון: בתלוש (המופיע לאחר ההגדרות) מצויינים מספרי הסמלים. עליך למצוא בחידון את ההגדרה המתאימה לכל סמל.

1 · 2 בית הפסנתר · 3 ויקטוריה · 4 · 5 · 6 50 קו-אופ · 7 שבלולית · 8 siltal מדיח הכלים הקטן · 9 · 10 אנציקלופדיה להתנהגות האדם · 11 · 12

שישי

3.7.87

09.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
09.05 שעת כושר.
09.15 רחוב סומסום.
09.45 הלב (פרק 3): מרקו יוצא לפיקניק.
10.10 היום שבו חדלה האהבה: סרט קולנוע. ג'ורי עומדת להינשא. ערב חתונתה יש לה היסוסים וחששות כבדים אם להינשא לאהוב לבה או לא. היא נזכרת בילדותה ובכל הארועים שהביאו לגירושי הוריה. חששה מפני מוסד הנישואין קשור באירועים אלה והיחסים בין הוריה הם שמרתיעים אותה מלהינשא.
11.45 קשר משפחתי. אחי יוחס משוחח עם אורי וערי אשר על היחסים בין שני אחים.
13.30 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
13.35 גברת פלפלת: עץ האורן.
13.45 זהו־זה (ש.ח.).
14.30 משפחת פליסר (פרק 25).
15.25 מפגשי בראשית: פרשת חוקת.
15.40 מאה ציורים מפורסמים.
16.00 ערב חדש: מוסף לשבת. מנחה: דן מרגלית.
16.30 שידור ישיר של משחקי חצנים מווימבלדון (ערבית).
17.30 קיצור החדשות (ערבית).
17.32 סרט ערבי (תרגום עברי).
19.20 על המרקע (ערבית).
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 שבת שלום. הערב פרשת חוקת.
20.15 יומן.
21.15 תקציר ממשחקי חצי גמר טניס לגברים שנערך בווימבלדון.

סוזאן המפשייר
„משפחת פליסר" (14.30)

21.30 סיבה למסיבה.
22.30 שיין: סרט קולנוע.
00.25 פסוקים לשבת.
חדשות הלילה.

ערוץ 2
19.00 קונצרט.
20.00 סוף 2.

סרט מצרי: „בין כותלי הבורסקאים"

יום שישי 17.30

בעל בית־מלאכה לעיבוד עורות מתחרה על מעמדו כבורסקאי הטוב ביותר בשכונה, תוך מירמה ופגיעה בעמיתו למקצוע, ממנו הוא גוזל לבסוף את חנותו ואת אהובתו. הנגזל משיב מלחמה ומוצא דרך מיוחדת לנקום את נקמתו. מככבים שניים מטובי השחקנים הצעירים של הקולנוע המצרי כיום, מחמוד יאסין ונוסיין פהמי.

סרט קולנוע אמריקני: „שיין"

יום שישי 22.30

שיין, אלמוני המגיע לעיירה ומבקש לחיות בשלווה כשכיר בחוות איכר, מוצא עצמו נחלץ לעזרת איכרים ועידים, שבעל קיקעות תקיף מנסה לנשל מאדמותיהם. הוא הופך לאקדוחן מיקצועי, בעל ביצועים מזהירים, אחרי שעשה את שלו, הוא עולה על סוסו ונעלם. אחד המערבונים היותר מפורסמים, ששימש מודל־חיקוי לרבים אחרים. בימאי: ג'ורג' סטיבנס. בתפקידים הראשיים: אלן לאד, ואן הפלין, ג'ין ארתור, ברנדון דה־ווילד וג'ק פאלאנס. 1953. 117 דקות.

שבת

4.7.87

16.00 שידור ישיר מווימבלדון של משחקי גמר טניס לנשים. (בעקבות שידור משחק זה יחולו שינויים בלוח שידורי יום שבת)
16.50 קיצור החדשות (ערבית).
17.00 אדוני הדוקטור: סרט. סרט עם אלן דילון על חייו של רופא צבאי, המטפל בפצועים בחזית, מוקף רופאים ואחיות. אחת האחיות מתאהבת בו. סיפור אהבה מתפתח ביניהם, סיפור שסופו טראגי (ערבית).
18.30 שבועון טלוויזיה. תוכנית העוסקת במגוון אירועים מן העולם (ערבית).
19.00 אורח באולפן. לילית נגר מארחת הפעם את הסופר ד"ר מחמוד עבאסי, בשיחה על ש"י עגנון, יגאל אלון, על משפחתו שלו, ספריו ועל ההוצאה לאור (ערבית).
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 משפחת קוסבי: תיאו מוצא במגרש המשחקים של מרכז הנוער השכונתי נער שהוכה ומביאו לפני מנהל המרכז. המנהל תיאו וקליף מנסים לדובב את הנער, אך ניסיונותיהם עולים בתוהו. אף־על־פי־כן חש, המנהל כי יש משהו מיוחד בנער הזה, והמאמצים סופם שיעלו פרי.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.35 ספורט: משחק השבת.

נירה רבינוביץ
„שבוע טוב" (23.25)

22.35 בתו של ספירפילד.
23.25 שבוע טוב. התוכנית מיוחדת, ברובה, לטירת צבי לרגל חגיגות ה־50 להיווסדה. מנחה: נירה רבינוביץ.
23.50 פסוקו של מקום. מבט אל אובות, המוזכרת במקרא.
חדשות הלילה.

ערוץ 2
19.00 ספורט
20.00 בידור – דלרס.
20.45 סוף 2.

סדרת דראמה אמריקנית: „בתו של ספירפילד"

מוצאי־שבת 22.35

קליאו מואסת בתכונתו הגולתת של קרוז, השתלטנות. היא עוזבת את לונדון ונוסעת לחפש עבודה בניו־יורק. בחיי האהבה היא גוחלת אכזבות אך מצליחה ככתבת. היא זוכה במישרת כתבת לעניינים פליליים בעיתון „קוריר". קרוז אינו משלים עם נטישתה. 50 דקות.

הביאה לדפוס: רבקה נוימן

ראשון

5.7.87

09.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
09.05 שעת כושר.
09.15 סיפור נחמד: בקיץ.
09.40 הלב (פרק 4): מרקו כועס על אבא.
10.05 הרפתקאות באי הבזים (פרק ג').
10.30 צבע בנחל – שידור חוזר של הסדרה המשודרת בימי ה' אחר־הצהריים ב־14.45.
10.55 מגע – שידור חוזר של התוכנית בימי ד' ב־14.20.
11.25 בארי נורמן בברודוויי. בארי נורמן מהבי.בי.סי. מגיש סרט דוקומנטרי על ברודווי – התיאטראות, השחקנים, האווירה, התחרות הקשה בין השחקנים, התחרות בין מנהלי התיאטראות, מראות ברחוב, ברכבת התחתית, בחינות כניסה לשחקנים צעירים בביה"ס לאמנויות, ועוד.
14.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
14.05 היום שבו השתנה היקום. סדרה דוקומנטרית חדשה בת 10 פרקים בהנחיית ג'יימס בורק.
15.00 רכבת ההפתעות: סרט אנימציה.
15.20 גברת פלפלת. משפחת העכברונים.
15.40 מאתיים שניות למועצת הירקות: דפי מידע – טלטקסט.
15.45 שעת כושר.
15.55 רחוב סומסום.
16.25 ילדת הפלא (פרק 8): הבריון.
17.00 ערב חדש. מנחה: דן מרגלית.
17.30 טניס. אליפות ווימבלדון 1987. שידור ישיר של גמר משחקי יחידים (גברים).
18.30 קיצור החדשות (ערבית).

ג'ון פורסייט ולינדה אוונס
„שושלת" (21.50)

18.32 בחרנו לך. מבחר שירים וריקודים (ערבית).
19.00 יומן השבוע (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 עד סוס.
20.30 תבניות קטנות.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.35 לקריאת שידור.
21.50 שושלת.
22.40 מצב הרוח. מגוון דו־שבועי לענייני תרבות ואמנות.
23.30 גבול הדמדומים. סידרת סרטים קצרים. סיפור א': עור המורה; סיפור ב': מסך עולה.
00.00 פסוקו של יום.
חדשות הלילה.

ערוץ 2
19.00 שמיניות באוויר.
20.00 מבט שני. ילדי תימן.
21.00 סוף 2.

סדרה אמריקנית: „שושלת"

יום ראשון 21.50

בלייק ואלכסיס שבים לדנבר. בלייק מסרב להאמין שבנו, סטיבן, אינו בין החיים. לעומתו, נראה כי אלכסיס השלימה עם הגורל וכבר מתכננת טקס אזכרה מפואר. התנהגות בלייק מוזרה. לידו נמצאת קריסטל, שמוצאת לעצמה סיבה לדאגה ולכבי. מצבו העגום של בלייק גורם לפיוס בין קריסטל לבין פאלון. בין ההכנות לטקס האזכרה מוצאת אלכסיס זמן להרפתקה בלתי צפויה. סמי ג'ו, אשתו של סטיבן, שבה במפתיע וביחיה הפתעה קטנה־גדולה. 50 דקות.

שני

6.7.87

09.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
09.05 שעת כושר.
09.15 טוב טוב הגמד. (ש.ח.)
09.40 הלב (פרק 5): מרקו מוצא עבודה.
10.05 הרפתקאות באי הבזים (פרק ד').
10.30 ג'ין האליסאקס, גינטלמן. סדרה עלילתית, בת 5 פרקים עפ"י ספרה של גב' קרייק. הרקע הוא סוף המאה ה־18 וראשית ה־19 באנגליה.
11.20 תנועות של קסם. מופע המכיל בתוכו סגנונות שונים של ריקוד, החל מהבלט הקלסי ועד לסגנונות הג'אז והסטפס. חלק מהקטעים הם פרודיות על ריקודים ועל יצירות מפורסמות.
14.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
14.05 חובב הטבע. סדרה חדשה בת 13 פרקים.
14.30 קסים קסם: קשה ורך.
15.00 קשר משפחתי. רפי (12.5), אורן (10) ואיתי (6) גרים בשכונות לזיוית אברמסון. הם פנו אליה בבקשה להשתתף בתוכנית ולשוחח על הבעיה שלהם: הם ואחיהם בן השנה ועשרה חודשים מנהלים כרגע את חייהם בלי האם. גם יוסי, האב, משתתף בתוכנית.
15.40 מאתיים שניות להסתדרות: דפי מידע – טלטקסט.
15.45 שעת כושר.
16.00 זהו־זה.
17.00 ערב חדש. מנחה: רפי רשף.
17.30 דוביכפת לי – חנות הקסמים.
18.00 הילדים מרחוב דגרסי: ראיין מועק עזרה.
18.30 קיצור החדשות (ערבית).

משתתפי הסידרה
„מיאמי – מחלק המוסר" (22.50)

18.32 סקירת תוכניות. (ערבית).
18.35 סגירים (ערבית).
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 המצודה. סדרה אמריקנית.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.35 קשרי משפחה. סדרה אמריקנית חדשה, בת 13 פרקים.
22.00 זה הזמן. מנחה רם עברון.
22.50 מיאמי – מחלק מוסר: משימה קלה. קרוקט וטאבס יוצאים לחקור מבצע הברחה של קוקאין, שמקורו בקולומביה. שני מבריחים חסרי ניסיון הם החשודים הראשונים במרדף הזה.
23.35 פסוקו של יום.
חדשות הלילה.

ערוץ 2
19.00 עד סוס. בוב מארלי.
19.45 תקציר משפט דמיאניוק.
20.15 בידור עצמאות.
21.45 סוף 2.

סדרת דראמה: „המצודה"

יום שני 20.02

אנדרו נוקט בצעדים, שלימים יכריעו את גורלו. לונדון לא האירה פנים אליו. התפקיד שקיבל בוועדה לנזקי מיכרות אין בו ממש. הוא עוזב, לרפואה הפרטית. לאחר התחלה קשה, באה תפנית גדולה לטובה. הוא עוזר בבית־חולים ומקביל במתחות מרפאתו הפרטית. לדעת כריסטין, אנדרו הולך ומשתנה. היא מביעה את דאגתה באוזניו. 58 דקות.

שלישי

7.7.87

09.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
09.05 שעת כושר.
09.15 רחוב סומסום.
10.10 הרפתקאות באי הבזים (פרק ה').
10.35 זהו־זה. (ש.ח.).
11.20 קשר משפחתי. הראל שפירא, אחיו, אחיותיו והוריו משוחחים עם אחי יוחס על משפחה שבה האב מנהל בית־ספר, האם – מורה והבן – תלמיד. (שידור חוזר).
13.00 אתמול במשפט. מרינת ישראל נגד ג'ון איוון דמיאניוק – שידור חוזר של תקציר הדיון מיום קודם.
14.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
14.05 סרט קולנוע: ליל משחק ההוקי. סיפורה של קאתי ייאון, נערה שעוברת עם אמה וגרושה ואחותה הקטנה לגור בעיירה קטנה. היא מצטרפת לקבוצת הוקי ששחקניה כולם בנים, אך רבים מנסים לסכל את החזרמנות שניתנה לה לשחק כמשחקי הגמר.
15.45 שעת כושר.
15.55 סיפור נחמד. יום הולדת לשבי.
16.20 רובוטריקים (פרק 30). המשך מלחמות הרובוטריקים בשקרניקים.
17.00 ערב חדש. מנחה רפי רשף.
17.30 שלוש, ארבע, חמש וחצי. סדרה לילדים. הסדרה הפופולארית בהשתתפות הבובות צ'ומפי ואינקס חוזרת אל המרקע. הפעם „היפהפיה הנרדמת" – למלך ולמלכה, שהיו שנים רבות חשוכי ילדים, נולדה סוף סוף בת. הם עשו לכבודה מסיבה, אך שכחו להזמין את אחת הפיות, והיא

יונה אליאן ושישי קשת
„שלוש ארבע חמש וחצי" (17.30)

לאות נקמה קיללה את התינוקת, שביום הולדתה ה־16 תידקר במחט...
17.50 אלהו לא קל להיות ירוק.
18.25 הגיע זמן לשון. אבשלום קור מספר על „עוגה עוגה – במעגל נחוגה".
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 ההיסטוריה של המבט. פרק חמישי (ערבית).
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 אין כמו בבית: מרוצ מצרות.
20.30 כלהמקום.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.40 מבט שני.
22.20 קיץ ארוך ולוהט.
23.05 בני היל.
23.30 פסוקו של מקום. מבט אל עין כרם.
חדשות הלילה.

ערוץ 2
19.00 באותו עניין.
19.30 סיבה למסיבה.
20.30 תקציר משפט דמיאניוק.
21.00 סוף 2.

סדרת דראמה אמריקנית: „קיץ ארוך ולוהט"

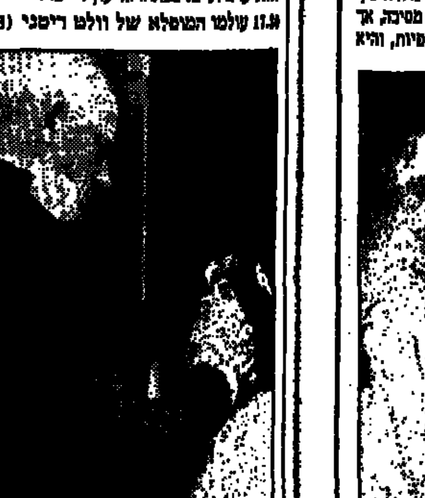
יום שלישי 22.20

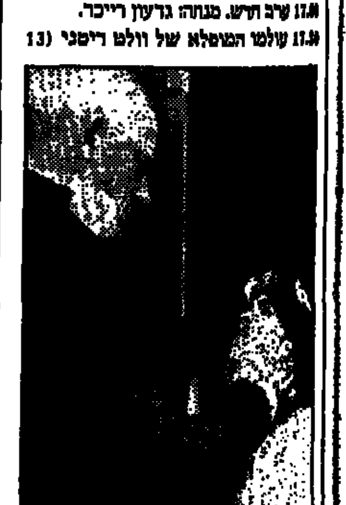
אסם מוצאת בעיירה. העיניים המאשימות מופנות אל בן קוויק, שלו ולמשפחתו יצא של מציתי־אסמים. הם אינם טועים בהרבה. האב מודה בפני בנו על מעשהו. בעילות במעשיהם יכולה רק לגרום להסתבכות. 48 דקות.

רביעי

8.7.87

09.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
09.05 שעת כושר.
09.15 גברת פלפלת: תחרות מלכת היופי.
09.35 נחשון. נחשון הוא כלב חכם ונבון. יש לו כדור קסם אשר בו הוא רואה אם משהו בעולם נמצא בסכנה. הוא וגיל חברו מיד חשים לעזרה.
09.50 הלב. מרקו עובר לדירה חדשה.
09.55 הרפתקאות באי הבזים. (פרק ג')
10.30 ראש שש שש.
14.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
14.05 יער ולענין: התמודדות. גייל ואליס, שתי תלמידות תיכון, מכינות יחד את „ספר השנה". גייל משתמטת מהעבודה ומטילה על אליס את מירב העבודה. אליס אינה מסוגלת לסרב שכן היא שונאת עימותים. היא מוותרת על בילויי סוף שבוע עם חברה, נכשלת בבחינה וכל זאת משום שאינה מסוגלת לומר את דעתה לגייל ולהתמודד אתה פנים אל פנים.
14.20 מגע – 3,2,1 – מתבות. מיגל מבקר במכרה בריל במלזיה. הוא לומד כיצד מפרידים בין המתכת לבין האדמה בה היא נמצאת.
14.50 המונדק בערוץ חמשת המזיל (פרק 30) עכברונות.
15.45 שעת כושר.
15.55 טוב טוב הגמד (פרק 2). טוב טוב הגמד יוצא לטפל בצבי פצוע. בדרכו הביתה הוא נופל במלכודת שטמנו לו הסוולים. תותי יוצאת לעזרתו.
16.30 מיצוה קיץ.
17.00 ערב חדש. מנחה: גדעון רייכר.
17.30 עולמו המופלא של וולט דיסני (13)

סצנה מתוך
„ילדי פרא" (22.05)

פרקים). פרק ראשון: החיפוש אחר מסתרי הטבע.
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 הקלאות היום.
18.00 עיניי הנוף. סדרה חדשה (ערבית).
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 משחק מתמרשים. מגישה: שירה גרא.
20.30 בין הכישמות. מנחה: עמוס ארבל.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.35 מוקד.
22.05 ילדי פרא: סרט קולנוע צרפתי.
22.45 פסוקו של יום.
חדשות הלילה.

ערוץ 2
19.00 שישאר בינינו.
19.30 תקציר משפט דמיאניוק.
20.00 התרנגולים – זמרת הארץ.
21.30 סוף 2.

סרט קולנוע צרפתי: „ילדי פרא"

יום רביעי 22.05

פרעץ מוצא נער, שגדל פרא, בין חיות. בעולם לא היה לו קשר עם המין האנושי ושונה מכל הילדים. המדען מאמץ אותו ומנסה לחנכו לדמות אנושית, ללמדו קריאה וכתיבה וליצור קשר עימו. מבוסס על מקרה אמיתי, שאירע לפני כ־200 שנה שמעורר עד היום שאלות מוסריות ותרבותיות, שעד היום נשארו ללא מענה. בימאי: פרנסואה טריפו. בתפקידים הראשיים: ז'ן דאסט, ז'אן־פייר קרגול. 1970. 90 דקות.

חמישי

9.7.87

09.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
09.05 שעת כושר.
09.15 קסים קסם: אויר.
09.35 חלב (פרק 8): מרקו ותאטרון הבובות.
10.00 הרפתקאות באי הבזים (פרק ו').
10.25 מיצוחים (ש.ח.)
10.55 בית־הספר רדוף הרוחות (פרק 2).
11.20 שומן על המוקד. סרט על מחקרים שנעשו בתחום השמנת יתר. הסרט מתמקד במחקרים בשני תחומים עיקריים: מידת הסתגלותן של תולדות לקור והקשר בין אכילת יתר ובין הסתגלות לקור. בעקבות המחקרים הללו גילו החוקרים שקיים בגוף האדם תא בעירה מיוחד הקרוי שומן חום וכי יש לו קשר הדוק להשמנה או לאי השמנה.
13.00 אתמול במשפט. מדינת ישראל נגד ג'ון איוואן דמיאניוק (ש.ח.).
14.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
14.05 קשר משפחתי. ליאור סקלר בן ה־12 כתב מכתב לקשר משפחתי כו הוא מתלונן על אמו. ליאור ואמו סאלי משוחחים בתוכנית עם אחי יותם.
14.45 צבע בנחל. (פרק ב').
15.10 רחוב סומסום.
15.45 שעת כושר.
16.00 זהו־זה.
17.00 ערב חדש. מנחה: דן מרגלית.
17.30 ריץ' רץ'. שיר ומנגינה.
18.00 התלת־רגליים. ה„קוגנוסק" מגלה לוויל את תוכניתם הנוראה של התלת־רגליים וממליץ להילחם בהם.

משתתפי התוכנית
„ריץ' רץ'" (17.30)

18.25 פסוקו של מקום. מבט אל שקמונה.
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 למשפחה.
19.00 מבגש. (ערבית).
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 מבט ספורט.
20.50 נקודת חן.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.35 אף פעם לא מאוחר: האמת במערומיה.
22.00 אפגניסטן: סרט תעודה.
22.45 פרקליטי אל־איי: שתי שמתיים ועין אחת.
23.40 הגיע זמן לשון: ב„שיר עם נקי".
חדשות הלילה.

ערוץ 2
19.00 רוכבים.
19.30 תצפית.
20.00 תקציר משפט דמיאניוק.
21.00 סוף 2.

סרט תעודה: „אפגניסטן"

יום חמישי 21.35

ווישנאם של בריה"מועצות, כך מכונה היום אפגניסטן. מאז 79' נמשכת המילחמה באיזור. הכתב הבריטי סרי ג'יל יצא לעקוב מקרוב אחרי לחימת תנועת־אחירין, תנועות ההתנגדות האפגניות, בכוונות הסובייטים. מסע לוחמי הגרילה האפגנים מגבול פקיסטן אל תוככי אזורי ההריריים של אפגניסטן, שם נתקלו בכוחות סובייטיים, שנעו לעבר הבירה, קאבול. ראיונות עם לוחמים אפגניים ועם עריקים סובייטים שהצטרפו לתנועת ההתנגדות. 52 דקות.

שישי

10.7.87

09.00 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
09.05 שעת כושר.
09.15 רחוב סומסום. מפגשים מן הסוג הקיסודי ברחוב סומסום.
09.45 הלב (פרק 9): מרקו מאבד את מקום עבודתו. מרקו מאבד את מקום עבודתו אצל ג'יוטי. כמו כן מתברר למרקו שפפינו שכח לגמרי את הבטחתו לקחת אותו לארגנטינה. מרקו מבין שעבודתו של אביו חשובה.
10.10 כוכב פרא. סרט אנימציה על כוכב ובו אנדרואידים המכונים דראגים. על הכוכב מצויים גם בני אדם ננסיים. מקצתם משמשים חיות שעשועים לאנדרואידים, אך לאחר זמן מכריזים הדראגים על מבצע „בעור אדם", כלומר השמדת בני האדם. בני האדם גנבו מהדראגים מידע, שבעזרתו הם מרכיבים כלי נשק ויוצאים למלחמה.
11.45 קשר משפחתי. זיוית אברמסון משוחחת עם משפחת מרמון הורים וארבעה ילדים. חמוטל בת ה־12 הבכורה קצת שתלטנית. היא היתה רוצה להיות אחד ההורים (ש.ח.).
13.00 אתמול במשפט. מדינת ישראל נגד ג'ון איוואן דמיאניוק (ש.ח.).
13.30 טלטקסט: עד כאן – חדשות קול ישראל.
13.35 גברת פלפלת: תחרות מלכת היופי. (ש.ח.).
13.45 זהו־זה (ש.ח.).
14.30 משפחת פליסר (פרק 26).
15.25 מפגשי בראשית: פרשת בלק. שיחתו השבועית של פרופ. ישעיהו ליבוביץ.
15.40 מאה ציורים מפורסמים.

אליוט גולד
„איש המתכת" (22.15)

16.00 ערב חדש: מוסף לשבת. מנחה: דן מרגלית.
16.30 קיצור החדשות (ערבית).
16.32 ספינת האהבה (ערבית).
17.20 לקט שירים (ערבית).
17.30 קיצור החדשות (ערבית).
17.32 סרט ערבי (תרגום עברי).
19.20 על המרקע (ערבית).
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 שבת שלום. הערב פרשת בלק.
20.15 יומן.
21.15 מסמני.
22.15 איש המתכת: סרט קולנוע.
00.10 פסוקים לשבת.
חדשות הלילה.

ערוץ 2
19.00 קונצרט 2.
20.00 סוס.
21.15 סוף 2.

סרט קולנוע: „איש המתכת"

יום שישי 22.15

מרעין אמריקני, שנמצא קשה בתאונה מבוייתים, עובר שם סדרת ניתוחים ושתלים. שבסופם הוא משנה לחלוטין את צורתו, ביוני מתכת, המכסה את ראשו, מגע כל אשלות לחותו. כשהוא מחזור לארה"ב, הושדים האמריקנים שהאיש שמאחורי מסכה המתכת אינו אלא מרגל. אירועי הסרט מתרחשים כמקביל בשני מישורים: החקירה שערכים האמריקנים והחקירה שעורכים הסובייטים. לפני שלחו את המרגל לארצו. בתפקידים הראשיים: אליוט גולד וטרוור האוורד. בימאי: ג'ק גולד.

כל שעות המוקד תוכניות לכל המשפחה באנגלית ובערבית (רק בערוץ 1)

שישי, 3.7
13.30 כדורגל בינלאומי וספורט כללי (רק בערוץ 1).
16.30 סרט עלילתי באנגלית בעיקר לילדים (רק בערוץ 1).
17.30 סרט עלילתי בצרפתית.
19.00 חדשות בצרפתית.
19.15 לקט שירים.
19.30 חדשות בעברית.
19.45 ההיסטוריה של הרפואה. סידרה דוקומנטרית אנגלית.
20.30 משפחת קוסבי. קומדיה אמריקאית.
21.10 פלקון קרסט. סידרה אמריקאית נוסח דאלס. עם השחקנית ג'יין ויימן.
22.00 חדשות באנגלית.
22.10 שאקה זולו. סידרה דראמטית על מנהיג שבט זולו במאה הי"ט.

שבת, 4.7
15.50 סרטים מצויירים (רק בערוץ 1).
16.00 שיעור בצרפתית (רק בערוץ 1).
16.30 צלקי (רק בערוץ 1).
18.00 תוכנית בצרפתית (רק בערוץ 1).
18.30 אשנב לעולם בצרפתית.
19.00 חדשות בצרפתית.
19.30 חדשות בעברית.
20.30 מאוחרים אנו עומדים. קומדיה אמריקנית, עם אליוט גולד.
21.30 הצבא של אבא. קומדיה.
22.10 סרט עלילתי באורך מלא.

ראשון, 5.7
15.50 סרטים מצויירים (רק בערוץ 1).
15.55 תן לי צ'אנס (רק בערוץ 1).
16.20 עולם החיות (רק בערוץ 1).
17.30 סרט עלילתי בצרפתית.
19.00 חדשות בצרפתית.
19.15 לקט שירים.
19.30 חדשות בעברית.
20.30 התכנות. קומדיה אמריקנית.
21.10 שימור מסורות. סדרה דוקומנטרית.
22.10 הגטר. סדרת מתח אמריקנית.

שני, 6.7
15.50 סרטים מצויירים (רק בערוץ 1).
17.40 כחות נסתרים (רק בערוץ 1).
18.00 השוטרת. (סידרה בצרפתית).
19.00 חדשות בצרפתית.
19.15 מגאזין ספורט בצרפתית.
19.30 חדשות בעברית.
20.30 פרוג. קומדיה אמריקנית. אנגלית.
21.10 מאגנום. סידרה בלשית אמריקנית.
22.00 חדשות באנגלית.
22.20 גויית. על חייו של הצייר ותקופתו.
23.10 ספינת האהבה.

שלישי, 7.7
15.50 סרטים מצויירים (רק בערוץ 1).
16.30 על שעם ועל ריח (לילדים רק בערוץ 1).
17.30 סרט דוקומנטרי באנגלית (רק בערוץ 1).
18.00 תוכנית בצרפתית.
19.00 חדשות בצרפתית.
19.30 חדשות בעברית.
20.30 „צרות" כפולות. קומדיה אמריקנית.
21.10 אהרה. סדרת מתח אמריקנית על בלש יפאני.
22.00 חדשות באנגלית.
22.10 המלחמה הבלתי ידועה. סידרה דוקומנטרית.

רביעי, 8.7
15.50 סרטים מצויירים (רק בערוץ 1).
17.00 עולמו של וולט דיסני (רק בערוץ 1).
17.50 המגלים. סידרה באנגלית (רק בערוץ 1).
18.00 תוכנית בצרפתית מספר ואות.
19.00 חדשות בצרפתית.
19.15 ירדן היום (צרפתית).
19.30 חדשות בעברית.
20.30 3 הם הזוג. קומדיה אמריקנית.
21.10 דרך המשי, סדרה. דוקומנטרית. איך הגיעה תרבות המזרח למערב.
21.40 היאבקות חופשית מיטב המתאבקים תוצרת אנגלית (רק בערוץ 1).
22.00 חדשות באנגלית.
22.10 המור המפלל בעת האסיה. סידרה אמריקנית.
22.40 בלגליה, עשיוע סטרו של ארתור היל.

חמישי, 9.7
13.30 סרטים מצויירים (רק בערוץ 1).
17.00 היוסטון – בית־חולים (רק בערוץ 1).
18.00 תוכנית לחקלאי. באנגלית (בערוץ 1).
19.00 חדשות בצרפתית.
19.15 סידרה צרפתית.
19.30 חדשות בעברית.
19.45 מגאזין ספורט.
20.30 פלי־ואני. קומדיה אנגלית.
21.10 מסחכות לעושר. סדרה אמריקנית מוסיקלית.
22.00 חדשות באנגלית.
22.10 סרט עלילתי באורך מלא.

שישי, 3.7
13.00 וודי וודפקר (מצויר).
13.30 בית־חולים ווסטברוק (סידרה).
14.00 מועדון 700.
14.30 התעמלות.
15.00 סרט: מילי המודרנית. עם ג'ולי אנדרוז.
17.00 סופרבוק (מצויר).
17.30 שוכני הסלעים (תוכנית לילדים).
18.00 וובסטר (סידרה).
18.30 קשרי משפחה (קומי).
19.00 חדשות.
20.00 פולי־נאי (פעולה).
21.00 סרט (ערבית).
22.30 מעשיות משמחות (ערבית).

שבת, 4.7
13.00 מועדון הילדים.
13.30 הדובים החביבים (מצויר).
14.00 רניס השובב (מצויר).
14.30 מיסתורי האוקינוס.
15.00 עולם החיות.
16.00 אירועי ספורט בעולם.
17.00 כדורגל (תורכיה–אנגליה).
19.00 ספורט (תוכנית מיוחדת).
20.00 היאבקות.
21.00 סרט: קפטן ניומן. עם גרגורי פק.
23.00 מועדון 700.
23.30 חיים אחרים (סידרה).

ראשון, 5.7
13.30 חיים אחרים (סידרה)
14.00 מועדון 700.
14.30 מעשיות משמחות (ערבית).
15.00 סרט (ערבית).
16.30 אי הטמטמן (מצויר ערבית).
17.00 הבית המעופף (מצויר).
17.30 שוכני הסלעים (תוכנית לילדים).
18.00 משפחת וולטן (סידרה).
19.00 60 דקות.
20.00 תוכנית מיוחדת עם גלדיס נייט.
21.00 סרט: בואינג, בואינג. עם ג'רי לואיס.
22.30 מעשיות משמחות (ערבית).

שני, 6.7
13.30 חיים אחרים (סידרה).
14.00 מועדון 700.
14.30 התעמלות.
15.00 סרט: אבוט וקוסטלו טסים למרס.
16.30 ילדי התכובות (מצויר).
17.00 סופרבוק (מצויר).
17.30 שוכני הסלעים (תוכנית לילדים).
18.00 ימים מאושרים (קומי).
18.30 לורן ושירלי (קומי).
19.00 חדשות.
20.00 מאגנום (בלש).
21.00 כדורסל (אנ.בי.אי) משחקי גמר.
23.00 מועדון 700.
23.30 חיים אחרים (סידרה).

שלישי, 7.7
13.00 חיים אחרים (סידרה).
14.00 מועדון 700.
14.30 התעמלות.
15.00 סרט: אבוט וקוסטלו פוגשים בג'ייקל והייד.
16.30 ילדי התכובות (מצויר).
17.00 הבית המעופף (מצויר).
17.30 שוכני הסלעים (תוכנית לילדים).
18.00 נסיעה בהלל (דמיונית).
19.00 חדשות.
20.00 צוות לענין (פעולה).
21.00 מק'גיוור (מרכז חשאי).
22.00 זאב־אוויר (פעולה).
23.00 מועדון 700.
23.30 חיים אחרים (סידרה).

רביעי, 8.7
13.30 חיים אחרים (סידרה).
14.00 מועדון 700.
14.30 התעמלות.
15.00 סרט: אבוט וקוסטלו במערב.
16.30 ילדי התכובות (מצויר).
17.00 סופרבוק (מצויר).
17.30 שוכני הסלעים (תוכנית לילדים).
18.00 מאנקי ברוסטר (סידרה).
18.30 משפחת קמבל (סידרה).
19.00 חדשות.
20.00 סיימון את סיימון (בלש).
21.00 המשגב (סידרה).
21.30 בירהארט (סידרה קומית).
22.00 קגני ולייסי (סידרה משטרתית).
23.00 מועדון 700.
23.30 חיים אחרים (סידרה).

חמישי, 9.7
13.30 חיים אחרים (סידרה).
14.00 מועדון 700.
14.30 התעמלות.
15.00 סרט: אני זוכרת את אמא. בכאר – ג'ורג' סטיבנס.
17.00 הבית המעופף (מצויר).
17.30 שוכני הסלעים (תוכנית לילדים).
18.00 משפחת ג'פרסון (קומי).
18.30 רנס (קומי).
19.00 חדשות.
20.00 סקרקרו וגברת קינג (בלש).
21.00 מסיפורי אגתה כריסטי. מיסתורין בקנרי.
23.00 מועדון 700.
23.30 חיים אחרים (סידרה).

שישי

3.7.87

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה ניצוחה. בקר טוב עם קופרין. קופרין: קונצרט מס' 8 בסול מג'ור (ניקולה / הליגר / ליז שוטבאך / ברגריס / בנקיני / אלטאמר / וקס / ז'קוטה); מוטט (שני סופראן אורגאן וקונטינואו) (בונדי / פאליאן); סויטת מס' 1 לצ'מבלו (פרנק פלג); המסרנאס (הקאמ' של פייאר); קונצרט בסול מג'ור לשני בסונים (צוקרמן / גודה); ראבל: קיברו של קופרין (פיל. ניו יורק / כולז).

09.00 קונצרט בוקר. בלאקירב: – פתיחה על שלושה שירים רוסיים – רוסיה, פנטסיה מזרחית (הסימפונית של ברית המועצות / סבטלנוב); מוסורגסקי: 7 קטעים לפסנתר („שירי חוויה ותמימות") „שירים ומחולות של מוות" (רדיו פראג / קלימה); צוזאר קואי: 7 רביעיות קוליות אופ' 59 (הלהקה הקולית האומנותית של ניו יורק / ביגל); גלינקה: פתיחה, תמונות ואריות מתוך האופרה איבן סוסאניון (התז. הסולנים והמקה' של תאטרון בולשוי); מחולות כשפים. (הסימפ. של ברית המועצות / סבטלנוב); בורודין: אריה מתוך „הנסיך איגור „סימפוניה מס' 2 בסי מינור (הסימפ' של ברית המועצות / סבטלנוב).

12.00 מן הפרטיה. יגאל טונה, כנור; יונתן זק, פסנתר. מוצרט: סונטה במי במול מאג'ור; מנדלסון: סונטה מס' 2 בפה מג'ור.

13.05 בהאזנה ניצוחה. ליסט: רפסודיה הונגרית מס' 9 (סירון); מוצרט: קונצ'רטו לפסנתר ברה מג'ור 467 (פראיה / הקאמ. האנגלית); בטהובן: סימפוניה מס' 6 אופ' 68 בפה מג'ור הפסטוראלית (הפיל. מוינה / בהם); קופלנד: בילי הנער, בסויטה לבאלט (הסימפ. הלונדונית / קופלנד).

15.00 לקראת שבת. באך: קונצ'רטו ברה מינור לאבוב, צ'מבלו ותז. (שמבון / שוליאק / הקמ. של ז'ור); סרג'ו נטרה: סונטינה לנבל / (הר־עוז); מוצרט: סרנדה מס' 12 בדו מינור לשני אבובים, שתי קלרניתות, שתי קרנות ושני בסונים (נשפני מוצרט מוינה / הרנונקורט).

16.00 לבקשתכם. שוברט: מיסה בסול מג'ור (מקה. סטיפול ותזמורת באך מלונדון); מוצארט: קונצ'רטו מס' 20 ברה־מינור לפסנתר ולתזמ' (ברנדל); מנדלסון: הפתיחה מערת פינגל; הולסט: כוכבי חלכת סויטה.

18.00 דור הזהב. אמנים בהקלטות היסטוריות: גלן גולד חי. ברהמס: קונצ'רטו לפסנתר מס' 1 ברה מינור אופ' 15 (ברנשטיין).

19.00 מוסיקה קאמרית. קלרה שומאן: שלישיית פסנתר בסול מינור אופ' 17 (שלישיית מלקלסטר); מוצארט: רביעיית כלי הקשת מס' 23 בפה מג'ור (רביעיית ג'וליארד).

20.05 מזמרת הארץ. בעריכת אבי חנני.

20.27 קונצרט ליל השבת. וברו: הפתיחה אוריאנטה (התז. הממלכתית של דרזדן / קון); שוברט: פנטסיה בדו מז'ור אופ' 15 (פנטסית הנודד) (פרחיה); אלגר: סרנדה במי מינור אופ' 20 (הסינפוניאטה של בורנמאות / תרסט); דבוז'אק: סימפוניה מס' 8 בסול מז'ור אופ' 88 (הפיל של לונדון / הנדליי); אלבן ברג: קונצ'רטו, לכינור לזכרו של מלאך.. (צוקרמן / הסימפ' של לונדון / בולז); ברטוק: קונצ'רטו לתזמורת (הממלכתית ההונגרית / פרנצ'יק).

23.00 בריק הברוק וריסיטי רינסנס.

רשת א'

08.05 פעמי המזרח. מצעד פזמונים מזרחי.

10.05 והשאר עיניו. שירים וניגונים.

11.05 שירים עבריים.

11.30 שירי עמים. בעריכת איזי מן.

12.05 מעורב ימתיתיבני. עם ג'ף עמר.

14.05 בראש צעיר. לילדים ולבני נוער.

15.00 קבלת שבת. פרשת חקת.

16.05 נושא במוקד. אמנון אחי־נעמי ומיכאל גורדוס: מקצוע הקשכות.

17.10 שיר ליל־שבת. שירים עבריים.

18.06 מוסף רדיו לספרות.

19.05 זמר לשבת.

19.30 שידורים לעולים.

22.05 כי טוב וזמר. ברומייה.

23.05 חבר זמר.

רשת ב'

08.05 כל צבעי הרשת. מגזין, עם יוסי גרבר.

12.10 שירים עבריים.

13.05 בחצי היום. חדשות ופזמונים.

14.06 לראות או לא לראות. תרבות ואמנות.

15.06 בשמים לשבת. יוצרים גאון.

16.05 עובר ושב. עם דוד מרגלית.

17.05 מאחורי הכותרות. רדיו, טלוויזיה ועתונות.

18.08 השבוע שלי. העתונאי יוסף לפיד.

19.05 חמור השבוע. בעריכת יואל רפל.

20.05 ראני ותפילתי. בעריכת משה שרלצקי.

21.05 שיר לדרך.

22.05 תבוח נצא במחול. ריקודי עם.

23.05 בין שישי לשבת. שיחה בשניים: יצחק לבני ויעקב שרת.

00.10 שיר אינו רק מנגינה. שירים עבריים.

רשת ג'

08.05 להיות שם.

09.05 אגן הים־התיכון.

11.05 משוט משוט.

13.05 צפיחית בדבש. דן כנר.

15.05 לפנות ערב. שירים עבריים.

17.05 באן, שם ובכל מקום.

19.05 זמר שבזה. שירים עבריים.

20.05 צלילי שבת. לאה ליאור.

23.05 איזה לילה. מסיבת ריקודים.

גלי צה"ל

09.05 בילוי נעים. עם מלי שפירא.

15.05 מסיבה לשיר מסורה לרקוד. שיאים בתולדות המחזה.

16.05 ריי צ'ארלס. האיש והמוסיקה.

18.05 בראש ציבור. יעקב ורחי מנהל חשילוב האזורי באזורי באזור העמקים.

19.05 מאות מקום. שרה דורון. וחגה ומר, עורכת עיתון רכה.

20.05 לא על חלוף לבדו. מוסיקה ומשחקי רדיו.

22.05 מרתון יוצרת רביץ.

שבת

4.7.87

קול המוסיקה

07.11 שחרית לשבת. באך: קונצ'רטו ל־4 צ'מבלי; סאליירי: קונצ'רטו ברו מג'ור לאבוב חליל ותזמורת; סקרלטי־טומאזיני: הנשים טובות המזג; שפוהר: שמיניה אופ. 32; סן־סנס: קונצ'רטו מס' 2 לפסנתר ולתזמורת (בר־אילן); סיבליוס: האוקינרידות פואמה סימפונית.

09.00 החידון המוסיקלי.

10.00 קונצרט התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור. מיצירות מלחינים אמריקאים: צ'רלס איבז: וריאציות על אמריקה; מורטון גולד: ספיריטואלים; אהרן קופלנד: דיוקן של לינקולן (מוס); גרשוין: קטעים מתוך פורגי ובס (רובינסון / טומפסון / ברתיני); ברנשטיין: מחולות סימפוניים מתוך סיפור הפרברים (ברתיני); אליוט קארטר: סונטה לצ'לו ופסנתר (רודיאקוב).

11.57 פינת השיר. משירי דן פגיס.

12.00 אמן הגול. בעריכת אבי חנני.

13.05 קונצרט לצהרי שבת. בטהובן: פתיחה לאונורה מס' 3; ברהמס: קונצ'רטו מס' 1 ברה מינור לפסנתר ותזמורת (אראו); צ'ייקובסקי: סויטה מס' 1 ברה־מג'ור אופ. 43 (רדיו מוסקבה / ינסונס).

15.00 אינטרלודיום. רצף מוסיקלי.

16.00 חליל המים. מחיי קלוד דביסי: אינטרלוד רוסי.

16.40 מאוצר המוסיקה הצרפתית. סרסנס: אלגרו אפאסיונאטו (חלד / י. ד'א; גונו: המלך מטולה מתוך פאוסט (פרני); מאסנה: אלגיה (פילדלפיה / אורמנדי); סן־סנס: גאווט ופינאלה מתוך שביעייה במי במול מג'ור (אגודרה / ואנסמבל אינסטרומנטלי).

17.00 מגיש את האמן הישראלי. יהלי וגמן, פסנתר. סטרוינסקי וגמן, שמיניה; שוברט: סונטה בסי במול מג'ור.

18.00 רדיו דרמה. דן קרב, מאת: אנטון צ'כוב. (שמעון לב ארי, שמעון בר, נחום בוכמן, יוסי גרבר אלכס קטלאי, יוסי יבלונקה, והרירה הריפאי, טובה פרדו).

19.00 הקונצרט שלי. עם הסופר דן שביט.

21.05 אופרה. סמסון: הכלה המכורה.

רשת א'

09.05 עולם המדע. בעריכת יוסף פרגין.

09.30 דעתיקול. ת"ד בעניני מדע.

10.05 מילים שמגמות לגעת. ציטור אחות קטן: המשוררת ולדה.

11.00 רדיודרמה. התחנה: כמו פעם אחת עם זונה, מאת עמרי יבין. (עפרה ויינגרטן ואיציק ויינגרטן).

12.05 מישהו תעודה.

14.06 בראש צעיר. מינות, שירים וברכות.

15.05 דרכי ארם. עם רחל חלפי.

16.05 מישנים. בלשנות.

17.10 סיפורדיו. האות, מאת מינה סגל. מגישה: דינה דורון.

17.40 שירים עבריים.

18.06 מסביב לעולם בשעה קלה.

19.05 אנתולוגיה קטנה לשירה. חנה מיטלר.

19.30 שידורים לעולים.

22.05 קבשוי סתרות. פגישות עם סופרים ואמנים בירושלים.

23.05 חבר זמר.

רשת ב'

09.05 שאלה של טעם. עם חיים קינן.

09.55 עוריה אלון מספר על נוף הארץ.

10.05 יומן השבוע.

11.05 אולפן קיץ. שעתיים בשידור חי עם דודו דותן. פזמונים, מערכונים והפתעות.

13.05 אריץ אחת. יהודים וערבים בישראל 1987: חברים, אנשים צעירים.

14.11 חבר זמר. שירים עבריים.

15.05 דף ועוד דף. יעל בן־יהודה.

16.05 אריץ חמדה. בעריכת תרצה ארזי.

17.05 הוגה. עם בני הגרלו הפוליטיקה האמריקנית, השירים, גדעון רמז.

18.06 מפיק ודי. דלית אורמיאן.

18.30 ממגרש הספורט.

19.05 הקול קולנוע. בעריכת דן פיינרו.

20.05 פרוח בגני. שירים מזרחיים.

20.45 המגדיל.

21.05 יומן השבוע.

22.05 פרקי היום בתנ"ך.

22.10 מלווה מלכה.

23.05 ספקול. בעריכת יואב גינאי.

00.10 לילה טוב. עם אלכס טלמור.

רשת ג'

08.05 גרונים. שירים עבריים.

10.05 גלים גלים. שירים עבריים.

14.05 כוכבים.

15.05 אתם זוכרים את השירים?

17.05 צליל וצבע.

19.05 זמר שבזה. שירים עבריים.

20.05 פזמונתמון. מחרוזת פזמונים.

23.05 רדיוטק. פזמונים בשנדיקצב.

גלי צה"ל

09.05 מקהלת עליזה. שירים וסיפורים לילדים.

10.05 במקום מזגן. מערכונים ושירים.

11.05 במצב הכוחני.

12.05 טעם של פעם. אורלי יניב.

13.05 שאלות אישיות. יעקב אגמון ויוסף בר־ציון, חוזר בשאלה, מרצה למחשבת ישראל.

14.45 ספק זמן.

14.45 845 נוסע צפונה צפונה. רומנדריו, מאת איתמר לוי.

16.05 פרנימה שבת. עניני קולנוע.

17.05 ספרים, רבותי ספרים. המגזין הספרותי.

18.05 רצוף מהעין. שירי עמים.

19.05 משלנו. מצעד הזמנים העבריים.

20.05 מצעד הפזמונים הלועזיים.

21.30 לילה לא שקט. פזמונים ישראליים.

22.05 מסורת מסורת. במוצאי יום מנוחה.

23.05 עושים מדינה. מגיש: דודו דיין.

00.05 ציפורי לילה מארח. קובי מידן ואסתי קינן, רעננית.

שידורי צה"ל 2

09.05 שיר נולד. שירי נעמי שמר.

12.05 להיט לתיאבון. להיטים עכשויים.

14.05 אתם זוכרים את השירים. שירים עבריים מכל הזמנים.

17.05 באים מאהבה. שירי אהבה.

ראשון

5.7.87

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה ניצוחה. מוצרט: סונטה כלה מז'ור לפסנתר; שומן: חמישייה במי במול מז'ור לפסנתר ולכלי־קשת; ברהמס: ולסים על שירי אהבה; שוסטקוביץ' פרלודים לפסנתר; אלגר: וריאציות אניגמה.

09.00 קונצרט בוקר. בטהובן: קונצ'רטו מס' 1 לפסנתר ולתזמורת; היידן: סימפוניה מס' 45; הנדל: העליז, העצוב והמתוהדר.

11.57 פינת השיר. משירי יעקב שטיינברג.

12.00 אמנים באולפן. היה לבני, כנור ת. ישראלי ז"ר. קירשטיין־כהן, פסנתר. מוצרט: סונטה בסי בול מג'ור ק. 378; ש. פייג'ן: סונטה; י. אהרון; נעימה יהודית; שוברט: סונטינה מס' 1 ברה מג'ור אופ. 137

13.05 בהאזנה ניצוחה. באך: פנטסיה כרומטית ופוגה; מוצרט: חמישייה בלה מז'ור לקלרנית ולכלי קשת; שופן: מבחר נוקטורנים; דביסי: סונטה לחליל, ויולה ונבלו בן חיים: בין חדסים, מחזור שירים.

15.00 מוסיקה באן ועכשיו. יוסף קמינסקי (הפיל. הישראלית / מהטה); אבל אורליך: געגועים לשלום (נגני כלי הקשת של הסימפ. רשה"ש / רוברטסון); רוברט הול לאירד: קונצ'רטו לתזמורת קאמרית (הסימפ. ירושלים רשה"ש / קומיסיונה).

16.00 מוסיקה ליום ראשון. י.ס. באך – יוהנס פסיון. אוטה פרו / הבר (סופרן); מרגה שומל (אלט); אלדי בלדין (פטר ברטלס); וולטר הלרווין ברטולד סוממייר; האנסמבל הקולי של דרום גרמניה; האנסמבל הכלי של במברג בניצוח רולף בק.

18.00 החידון המוסיקלי.

19.00 מוסיקה קלאסית קלה.

20.05 אינטרלוד רצף מוסיקלי.

20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי. רסיטל תיינריך שיף (צ'לו); רדי ברטונצלי (פסנתר). באך: סויטה מס' 3 בדו מג'ור ריי"ב 1009; שוסטקוביץ': סונטה לצ'לו ולפסנתר; ברהמס: סונטה מס' 1 במי מינור לצ'לו ולפסנתר; מרטינו: וריאציות על נושא של רוסיני.

22.30 מן המקורות. נגינת הקאיאקים במוסיקה המסורתית של קוריאה.

23.00 מחזורי יצירות. ברהמס: הסונאטות.

רשת א'

08.05 הוגה. עם בני הגדל.

09.05 מלודיו. שירות מידע למאזינים.

10.05 שירייקור. מחולות ושירים משלנו.

11.05 סניני בוקר. מגיש: גדעון הוד.

12.05 מעורב ימתיתיבני. הצגני כהן.

14.06 בראש צעיר. לילדים ולבני נוער.

15.00 צבעי הקשת. שירים לאחר־הצהריים.

15.30 האוניברסיטה המשודרת.

16.05 רדיו־עשרה. מגזין נוער.

17.10 שירי עמים.

18.06 מינחת ערב. הווי דתי ומסורת.

19.10 תוכנית דת.

19.20 פרקי היום בתנ"ך.

19.30 שידורים לעולים.

22.05 תפוח ועץ. בין הורים לילדיהם.

רשת ב'

08.05 בראש צעיר. לילדים בחופשה.

09.05 בובבת הבוקר. פני לי.

10.05 כל צבעי הרשת. מגזין יומי.

12.10 אלף־אלף ביבית. אהוד מנור.

13.05 בחצי היום. חדשות ופזמונים.

14.06 לראות או לא לראות. תרבות ואמנות.

14.30 בת צחוק. הווי והומור.

15.05 רגעי קסם. בעריכת אפרים וייל.

16.05 תוצרת הארץ. שירים עבריים.

16.55 קראתי ספר. קוראים ממליצים.

17.05 יומן כלכלה. עורך: גדעון זלינגר.

17.30 על מספרים ואנשים. המשק והחברה.

18.06 מסיבת עתונאים. מנחה: יצחק גולן.

18.45 היום בספורט.

19.05 היום הזה. בעריכת שלום אורן.

19.35 עם ישראל. עניינים יהודיים בעולם.

20.05 אומר בשבתון. פיוטים ופרקי חזנות ספרדיים.

23.05 בינינו לבן עצמנו. עם מאזינים, מנחה: אלכס טלמור.

00.05 להאזו בחלום. שירים לסיומו של יום.

רשת ג'

14.05 בגן־גב. שש עשרי.

16.05 מוסיקה לענין.

17.05 משקפיים. מיכל שמואלי.

18.05 מצעד הפזמונים הלועזיים.

21.05 אורות עתיק.

23.05 מסביב לחצות. יוסי מיאס.

גלי צה"ל

09.05 פתות. אורלי יניב ורובי לבין מארחים.

11.05 נבון לעכשיו. עם רפי רשף.

13.05 אחר אחר. להיטים עבריים.

14.05 יום יום דג. אלי ישראלי וארז טל.

16.05 ארבע אחרי הצהריים. שירים עבריים.

16.54 באופן מילולי. אבשלום קור.

17.00 ערב טוב ישראל.

18.05 שעה קלה על כלכלה.

18.45 משולש. עימות בענייני השעה.

19.05 לקראת גיוס. שאלות ותשובות למתגייסים לצה"ל: שר הבטחון מר יצחק רבין יענה על שאלות.

20.05 עושים מדינה.

21.30 אוניברסיטה משודרת. הגאולוגיה של א"י.

22.05 על הדבש ועל העוקץ.

23.05 עשרים וארבע, היום שהיה.

23.55 שיחת חצות. העיתונאי פיטר אלן פרוסט.

00.05 ציפורי לילה משודרות. דורו טופז.

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו. יואב קוטנר.

20.05 „סבבבבבסים". משחקי רדיו ומוסיקה.

22.05 מסע הקסם המיסתורי.

23.05 קול הצאו הזה.

שני

6.7.87

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה ניצוחה. פרידריך הגדול: סימפוניה מס' 3 ברה מג'ור ופרו ארטה ממינכן / דרל; באך: סונטה בסי מינור לחליל ולצ'מבלו (ניקולה / ריכטר); פגניני: קונצ'רטו מס' 1 ברה מג'ור לכנור ותזמורת אופ. 61 (אקרדו / הפיל הלונדונית / ריטואה); בטהובן: סימפוניה מס' 7 בלה מג'ור אופ. 85 (פילדלפיה / מוטי).

09.00 קונצרט בוקר. סויטה לתז. כלי קשת (הסימפונייטה מבורדמות / דל מר); אלגר: קונצ'רטו במי מינור לצ'לו ולתזמורת אופ. 85 (דה פרה / הפיל הלונדונית / ברנבוים); ברהמס: חמישיית כלי קשת בסול מג'ור אופ. 111 (רביעיית גוורנרי / צוקרמן); שומן: קונצ'רטו בלה מינור לפסנתר ולתזמורת אופ. 54 (ברנדל / הסימפ. הלונדונית / אבארו); רחמנינוב: סימפוניה מס' 2 במי מינור אופ. 27 (הפיל של ברלין / מאזל).

11.57 פינת השיר. משירי יעקב שטיינברג.

12.00 מן הפרטיה. הנדל: קונצ'רטו גרוסו ברו מינור אופ. 6 מס' 8 (סיינט מרטין); באך: סונטה מס' 3 במי מג'ור לכנור וצ'מבלו 1016 בריי"ב (פריירן / לאונהרדט); רולף ליברמן: סונטה לפסנתר (רה הקסטר); באך: סונטה מס' 5 בפה מינור לכנור וצ'מבלו 1018 בריי"ב (פריירן / לאונהרדט).

13.05 בהאזנה ניצוחה. ויוולדי: קונצ'רטו בסול מינור לכינור ולתזמורת (פרלמן / הפיל. הישראלית); מוצארט: דיברטימנטו מס' 10 בפה מז'ור (להקת מוצארט מוינה / בוסקובסקי); שוברט: רביעיית כלי קשת מס' 13 בלה מינור רביעיית „רוזמונדה" (רביעיית ויאה נובה); דביסי: סונטה לצ'לו ולפסנתר (רודיאקוב); ונסאן רנדרי: סויטה בסגנון עתיק לשני חלילים חצוצרה וכלי קשת (הקמ. של פייאר / רמפאל / פיירלט).

15.00 הסבריה מוסיקלית. הצחות הרגש.

16.00 מאולמי הקונצרטים שלנו. הפילהרמונית מהטה; סולנים: יוליה ואראדי, סופרן; ולדימיר פטקור, בריטון. בטהובן: סמפוניה מס' 2; שוסטקוביץ': סימפוניה מס' 14.

18.00 רגש על הביצוע. על אחת כמה וכמה.

19.00 בין חבריים: מעולם מטעמי המוסיקה. ברוקנר: פתיחה בסול (סימפ. לונדון / שפירא); בן חיים: מזמור תהילים (הפיל. הישראלית / ענבל); אל שואן: מחול מצרי מתוך התעוררות (להקת סנירים / רינטוביץ); פורמבסקי: רפסודיה רומנית (רשות השידור הרומני / פופסקו); בקס: גבעות קסומות (אלטסר / תומסון).

20.05 אינטרלוד – רצף מוסיקלי.

20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם. התז. הפילהרמונית של ברלין / סרי אוווה. הנדל: קונצ'רטו גרוסו בסי מינור אופ. 6/12 הינדמית: נובליסימה ויזיונה (סויטה לתז.); שומאן: סמפוניה מס' 2 אופ. 61.

22.30 טעם ועוד. ארנסט קרנק: טוקטה לאקורדיון (ננג מקמאהן); וויליאם בולקום: רות רפאים מלאת, חן ס. לוקה (כינור); ו. בולקום (פסנתר).

23.00 מחזורי יצירות. ברהמס: הסונאטות.

רשת א'

08.05 הוגה. עם בני הגדל.

08.27 משפט דמיאניוק. מבניני האומה בירושלים (עד 13.00).

13.05 שירים עבריים.

14.06 בראש צעיר. לילדים ולבני נוער.

13.00 צבעי הקשת. שירים לאחר־הצהריים.

15.27 האוניברסיטה המשודרת.

15.57 משפט דמיאניוק. מבניני האומה בירושלים (עד 19.00).

19.05 עיונים בפרשת השבוע.

19.10 תכנית דת.

19.20 פרקי היום בתנ"ך.

19.30 שידורים לעולים.

22.05 לכל ארם כוכב.

רשת ב'

08.05 בראש צעיר. לילדים בחופשה.

09.05 מכבב הבוקר.

10.05 כל צבעי הרשת. מגזין יומי.

12.10 אלף־אלף ביבית. אהוד מנור.

13.05 בחצי היום. חדשות ופזמונים.

14.06 לראות או לא לראות. תרבות ואמנות.

14.30 בת צחוק. הווי והומור.

15.05 רגעי קסם. בעריכת אפרים וייל.

16.05 תוצרת הארץ. שירים עבריים.

16.55 קראתי ספר. קוראים ממליצים.

17.05 יומן כלכלה. עורך: גדעון זלינגר.

17.30 על מספרים ואנשים. המשק והחברה.

18.06 מפיק ודי. עם דלית אורמיאן.

18.45 היום בספורט.

19.05 היום הזה. עורך: שלום אורן.

19.35 דין ודברים. חוק ומשפט.

20.05 מולם הזמירות. מצעד הפזמונים המסורתיים.

22.05 קפה ראשון. הידונים מגוונים.

00.15 גאוו ועוד. עם לאה ליאור.

רשת ג'

14.05 בגן־גב. שש עשרי.

16.05 מוסיקה לענין.

17.05 משקפיים. מיכל שמואלי.

18.05 זרח הזה... קובי בוקאי.

20.05 לי ולך. שיר וברכה.

21.05 קצת אחרת. אורלי מורה.

23.05 מסביב לחצות. יוסי מיאס.

גלי צה"ל

09.05 פתות. אורל יניב ורובי לבין מארחים.

11.05 נבון לעכשיו. רפי רשף.

13.05 אחר אחר. להיטים עבריים.

14.05 יום יום דג. אלי ישראלי וארז טל.

16.05 ארבע אחרי הצהריים שירים עבריים.

16.54 באופן מילולי. אבשלום קור.

17.00 ערב טוב ישראל.

18.05 מלחמת בזק. דיון בכיה"ס לפקוד ומטה על מלחמת „בזק": רא"ל (במיל') מוטה גור, אלוף אביהו בינון, ראש אגף תכנון במטה, תא"ל (במיל') דוביק תמרי.

19.05 לקראת גיוס. שאלות ותשובות למתגייסים לצה"ל.

21.30 אוניברסיטה משודרת. מדרש ואגדה.

22.05 על הדבש ועל העוקץ.

23.05 עשרים וארבע, היום שהיה.

23.55 שיחת חצות. ראש מחלקת ההסברה בהסתדרות הציונית, עוזי נרקיס.

00.05 ציפורי לילה. עם יאיר לפיד.

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו־רדיו. יואב קוטנר.

20.05 סבבבבבסים. משחקי רדיו ומוסיקה.

22.05 מסע הקסם המיסתורי.

23.05 קול הצאו הזה.

שלישי

7.7.87

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה ניצוחה. גרטרי: הפתיחה המופלא, (הקאמ. האנגלית / בונינג); צ'מארוזה: קונצ'רטו בסול מג'ור לשני חלילים ותזמורת ניקולה / הקאמ. שטוטגרט / מינכינגר); קארולי: קונצ'רטו לגיטרה ותזמורת כלי קשת בלה מג'ור (הקאמ. הסלובאקית / ווארשל); רספיגי: אראגיו עם וריאציות לצ'לו ותזמורת (הפיל. הצ'כית / אנצ'רלה קמביני: חמישייה לכלי נשיפה בפה מג'ור (סולני כלי הנשיפה מוינה); קריביני: סימפוניה ברה (הפילהרמוניה החדשה / בוטישר).

09.00 קונצרט בוקר. באך: סויטה מס' 1 לתזמורת מגני פסטיבל מרלבורו / קואלס; ברהמס: הקונצ'רטו הכפול בלה מינור אופ' 102 (קואלס / טיבו); קואלס: אל פסברה – אורטוריה (סולנים מקהלה ותזמורת פסטיבל פורט ריקו / קואלס).

11.57 פינת השיר. משירי יעקב שטיינברג.

12.00 מן הפרטיה. שלישיית יובל: אורי פיאנקה, כנור / שמחה חלה, צ'לו / יונתן זק פסנתר. היידן: שלישייה בפה דיאז מינור אופ' 26; בטהובן: שלישייה בסול מאג'ור אופ. 1.

13.05 בהאזנה ניצוחה. אלגר: פתיחה קוקיין אופ' 40 (פיל של לונדון הנדלי); ברנר מוליק: קונצ'רטו במי במול מג'ור לאבוב ולתזמורת (הוליגר / דריו פרנקפורט / ענבלא; הובהנס: רפסודיה ארמנית מס' 2 (הפיל הישראלית / איימוס); שופן: קונצ'רטו לפסנתר מס' 1 במי מינור אופ' 11 (פיאלקובסקר / הפיל הישראלית / ברתיני); מוסורסקי: תמונות מן התערוכה.

15.00 מוסיקה צעירה.

16.00 מאולמי הקונצרטים בעולם. פסטיבל למוסיקה קודש: פרייבורג (שוויץ) להקת הספריון 20: מוסיקת קודש מספרד, איטליה ואנגליה מ־1450–1680.

17.30 קולות. זמרת הסופרן אמה קירקבי: מדריגלים של מונטוורדי וד'ינדיה.

18.00 ממנף התקליטיה.

19.00 פניני אופרה. פוצ'יני: לקט מתוך לה בוהם (ג'אני פונגי', רנאטה סקוטו, טיטו גובי ואחרים מקהלה ותזמורת של פסטיבל פירנצה / א. ויטו).

20.05 אינטרלוד. רצף מוסיקלי.

20.30 מאולמי הקונצרטים שלנו. הפילהרמונית / מיונג – ותאן צ'ונג (מנצח ופסנתרן); סולנים: עמנואל אקס, פסנתר; יפים ברונפמן, פסנתר. מוצארט: קונצ'רטו מס' 9 במי במול מג'ור; קונצ'רטו בפה מג'ור ל־3 פסנתרים; קונצ'רטו במי במול מג'ור ל־2 פסנתרים.

22.30 בין קלאסי.

23.00 מחזורי יצירות. ברהמס: הסונאטות.

רשת א'

08.05 הוגה. עם בני הגדל.

08.27 משפט דמיאניוק. מבניני האומה בירושלים.

13.05 שירים עבריים.

14.06 בראש צעיר. לילדים ולבני נוער.

15.00 צבעי הקשת. שירים לאחר־הצהריים.

15.27 האוניברסיטה המשודרת.

15.57–19.00 משפט דמיאניוק. מבניני האומה בירושלים.

19.10 תכנית דת.

19.20 פרקי היום בתנ"ך.

19.30 שידורים לעולים.

22.05 שנינו יחד וכל אחד לחוד. מנחה: יובב כץ.

רשת ב'

08.05 בראש צעיר. לילדים בחופשה.

09.05 כוכב הבוקר. ריי צ'ארלס.

10.05 כל צבעי הרשת. מגזין יומי.

12.10 „אלף־אלף ב„ביתי". אהוד מנור.

13.05 בחצי היום. חדשות ופזמונים.

14.06 לראות או לא לראות. תרבות ואמנות.

14.30 בת צחוק. הווי והומור.

15.05 רגעי קסם. בעריכת אפרים וייל.

16.05 תוצרת הארץ. שירים ושעורים.

16.55 קראתי ספר. קוראים ממליצים.

17.05 יומן כלכלה. עורך: גדעון זלינגר.

17.30 על מספרים ואנשים. המשק והחברה.

18.06 אצבע על הדופק. בריאות ורפואה.

18.45 היום בספורט.

19.05 היום הזה. עורך: שלום אורן.

19.35 עולם חדש. האדם וסביבתו.

20.05 פרקי חזנות בקשתך. מזמור שיר.

22.05 מור אישי. עם יצחק נוי.

00.15 להאזו בחלום. שירים לסיומו של יום.

רשת ג'

14.05 בגן־גב. שש עשרי.

16.05 מוסיקה לענין.

18.06 מקום בצמרת. מצעד הפזמונים הישראלי.

21.05 אורות עתיק.

23.05 מסביב לחצות. יוסי מיאס.

גלי צה"ל

09.05 פתות. אורלי יניב ורובי לבין.

11.05 נבון לעכשיו. רפי רשף.

13.05 אחר אחר. להיטים עבריים.

14.05 יום יום דג. אלי ישראלי וארז טל.

16.05 841 נוסע צפונה. רומנדריו מאת איתמר לוי.

17.00 ערב טוב ישראל.

18.05 שעה קלה על כלכלה.

18.45 משולש. עימות בענייני השעה.

19.05 לקראת גיוס. שאלות ותשובות למתגייסים לצה"ל: חיל האויר.

21.30 אוניברסיטה משודרת. המחשבה המדינית הגרוזבורזיסטית.

22.05 על הדבש ועל העוקץ.

23.05 עשרים וארבע, היום שהיה.

23.55 שיחת חצות. הר' חם חזן, אנתרופולוג תרבות.

00.05 ציפורי לילה מארח. אבינו מרינה.

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו. עם יואב קוטנר.

20.05 סבבבבבסים. משחקי רדיו ומוסיקה לחיילים שנשארו בתורנות.

22.05 מסע הקסם המיסתורי.

23.05 קול הצאו הזה.

רביעי

8.7.87

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה. שומאן: הפתיחה מנפרד (הסימפ. משיקאגו); גריג: קונצ'רטו בלה מינור לפסנתר ולתז. (הסימפ. ר"ם רשה"ש / בר־ניב); ליסט: רפסודיה הונגרית 10 (סידון); סן סנס: קרנבל החיות (ברונפמן / צרי / הסימפ. ר"ם רשה"ש / רודן); מוצארט: סימפוניה 39 במי במול מג'ור (הפיל. מברלין / בוהם).
09.00 קונצרט בוקר.
11.57 פינת השיר. משירי יעקב שטיינברג.
12.00 אמנים באולפן. דארליג רוזנברג, פסנתר. מנדלסון: סונטה מס' 1 במי מג'ור אופ. 6; מ. סתר: ינוס; מיה: האביב.
13.05 בהאזנה נינוחה. גריג: סויטת הולברג אופ. 40; פאיזיילו: קונצ'רטו בדו מג'ור לצ'מבלו ולתזמורת; רופלר: ולס ברבורה לשני חלילים ופסנתר; מנדלסון: רביעייה במי במול מג'ור לכלי לקשת; דבוז'אק: וריאציות סימפוניות אופ. 78; איבר: שלשה קטעים קצרים.
15.00 מוסיקה ויזה. יצירות מאת קארולייניך שטוקהאוזן: שלושה שירים לאלט ולתזמורת; משחק לתזמורת; שלישיית כלי נקישה.
16.00 קונצרט התזמורת הסימפונית, ר"ם רשה"ש. לאולפן פתוח. מנצח: יובל צליוק; סולן: עמנואל קרסובסקי. חיים פרמונט: מאסה לתזמורת; מוצארט: קונצ'רטו בדו מינור לפסנתר ותזמורת; מוסורגסקי־ראבל: תמונות בתערוכה.
18.00 שעה עם סקריאבין.
19.00 מוסיקה אהובה עליכם. צ'ייקובסקי: רומיאו ויוליה פתיחה פנטסיה (הסימפ. של בוסטון / מינש); מנדלסון: סימפוניה מס' 4 בלה מג'ור אופ. 90 (הקמ. האנגלית / לפארד).
20.05 אינטרלוד. רצף מוסיקלי.
20.30 אופרה. ורדי: אותלו.
23.00 מחזורי יצירות. ברהמס: הסונאטות.

נתן דטנר: "ציפורי לילה", יום ד', גלי צה"ל, 00.05

רשת א'

08.05 הגה. עם בני הנדל.
08.27 משפט דמיאניוק. מבנייני האומה בירושלים.
13.00 שירים עבריים.
14.08 בראש צעיר. לילדים ולבני נוער.
15.00 צבעי הקשת. שירים לאחר־הצהרים.
15.27 האוניברסיטה הפתוחה.
15.57 משפט דמיאניוק. מבנייני האומה בירושלים.
19.10 תבנית דת.
19.20 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.
22.05 חבר מאותו כוכב. היכרויות רדיופוניות.

רשת ב'

08.05 בראש צעיר. לילדים בחופשה.
09.05 בוכבת הבוקר. רלירה.
10.05 כל צבעי הרשת. מגזין יומי.
12.10 אלף־אלף ביבית. עם אהוד מנור.
13.05 בחצי היום. חדשות ופזמונים.
14.06 לראות או לא לראות. תרבות ואמנות.
14.30 בת צחוק. הווי והומור.
15.05 רגעי קסם. בעריכת אפרים וייל.
16.05 תוצרת הארץ. בבקשתך לשירים עבריים.
16.55 קראתי ספר. קוראים ממליצים.
17.05 יומן בלכלה. עורך: גדעון זלינגר.
17.30 על מספרים ואנשים. המשק והחברה.
18.06 יש שאלות. מנחה: איתן אלמוג.
18.45 היום בספורט.
19.05 היום הזה. עורך: שלום אורן.
19.35 מוסף לענייני צבא ובטחון.
20.05 צמוקים ושקדים. מבחר שירים ביידיש.
22.05 מחפשים את המטמון.
00.15 ג'אז ועוד. עם לאה ליאור.

רשת ג'

14.05 בטן־גב. שוש עטרי.
16.05 מוסיקה לעניין.
17.05 משקפיים מיכל שמואלי.
18.05 הצעקה האחרונה. יגאל רביד.
20.05 לי ולך – שיר וברכה.
21.05 פניני ג'אז. לאה ליאור.
23.05 מסביב לחצות. יוסי סיאם.

גלי־צה"ל

09.05 פתוח. אורלי יניב ודובי לנץ.
11.05 נכון לעכשיו. עם רפי רשף.
13.05 אחד לאחד. להיטים עבריים.
14.05 יום יום דג. אלי ישראלי וארז טל.
16.05 ארבע אחרי הצהריים. שירים עבריים.
16.54 באופן מילולי. אבשלום קור.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.05 יעד משודר. צבא ובטחון.
19.05 לקראת גיוס. שאלות ותשובות למתגייסים לצה"ל: חיל הים.
21.30 אוניברסיטה משודרת.
22.05 על הדבש ועל הביטאק
23.05 עשרים וארבע, היום שהיה. ירון וילנסקי.
23.55 שיחת חצות. יוסי קוצ'יק.
00.05 ציפורי לילה. נתן דטנר ואבי קושניר.
שידורי צה"ל 2
19.05 רדיו רדיו. יואב קוטנר.
20.05 סבבבבבסים. משחקי רדיו ומוסיקה.
22.05 מסע הקסם המסתורי.
23.05 קול הג'אז הזה.

חמישי

9.7.87

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה.
09.00 קונצרט בוקר. מיצירות: באך, מוצארט, שומן, בטהובן, ברהמס, סטרווינסקי.
11.57 פינת השיר. משירי יעקב שטיינברג.
12.00 מן הסרטיה. ברהמס: רפסודיה במי במול מג'ור, אופ, 119 מס' 4 (הקסטר); היידן: רביעייה במי במול מג'ור לכלי קשת אופ. 9 מס' 2 (הרביעייה הישראלית); בהרמס: וריאציות על נושא של היידן –הפיל. מוינה); היידן; שלישייה מס' 23 (שלישיית יובל).
13.05 בהאזנה נינוחה. באך: סוויטה תזמורתית מס' 4 ברה מג'ור (הסימפ. רדיו ברלין / מאזל); היידן: קונצ'רטו מס' 1 בדו מג'ור לצ'לו ותזמורת (הר־נוי / הקמ. טורנטו / רובינסון); רייכה: חמישייה במי במול מג'ור לחליל, אבוב, קלרנית, קרן ובסון אופ. 88 מס' 2 (החמישייה הישראלית לכלי נשיפה); ברהמס: סימפוניה מס' 3 בפה מג'ור אופ. 90 (הפיל. של ברלין / ברנשטיין).
16.00 אתנחתא. פיאר־אנרי, ויולה / אשר פיש, פסנתר. בטהובן־פרימרוז: נוטורנו ברה מג'ור אופ. 42; ב.צ. אורגד: מונולוג לויולה סולו; שוסטקוביץ': סונטה לויולה ולפסנתר אופ. 147.
17.30 קשת של צלילים. מוסיקה כלית למיתרים ומקלדת מספרד וצרפת של תקופת הברוק.
18.00 באך: פרלודים ופוגות מתוך הספר השני של "הפסנתר המושווה".
19.00 מוסיקה קלאסית קלה.
20.05 אינטרלוד. רצף מוסיקלי.
20.30 קונצרט התזמורת הסימפונית ר"ם רשה"ש. ורדי: ריגולטו אופרה (כרתיני).
22.30 מג'ז והלאה. מג'ז והלאה. בעריכת שלמה ישראלי.
23.00 דור הזהב.

עדנה פאר: "מגישה לילית", יום ה', רשת ב' 22.05

רשת א'

08.05 הגה. עם בני הנדל.
08.27 עד 15.00 משפט דמיאניוק. מבנייני האומה בירושלים.
15.00 צבעי הקשת. שירים לאחר־הצהרים.
15.30 האוניברסיטה הפתוחה.
16.05 ארץ לא נודעת.
18.06 מינחת ערב. הווי דתי ומסורת.
19.10 תבנית דת.
19.20 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.
22.05 יש לי חלום. מנחה: יובב כץ.

רשת ב'

08.05 בראש צעיר. לילדים בחופשה.
09.05 כוכבי הבוקר.
10.05 כל צבעי הרשת. מגזין יומי.
12.10 אלף־אלף ביבית. עם אהוד מנור.
13.05 בחצי היום. חדשות ופזמונים.
14.06 לראות או לא לראות. תרבות ואמנות.
14.30 בת צחוק. הווי והומור.
15.05 רגעי קסם. בעריכת אפרים וייל.
16.05 תוצרת הארץ. בבקשתך לשירים עבריים.
16.55 קראתי ספר. קוראים ממליצים.
17.05 יומן בלכלה. עורך: גרעון זלינגר.
17.30 על מספרים ואנשים. המשק והחברה.
18.00 זרקור. מנחה: יצחק גולן.
18.45 היום בספורט.
19.05 והיום הזה. עורך: שלום אורן.
19.35 השבוע בכנסת.
20.05 שורשים. פולקלור ועדות.
22.05 מגישה לילית. עם עדנה פאר.
00.15 להאחז בחלום. שירים לסיומו של יום.

רשת ג'

14.05 בטן־גב. שוש עטרי.
16.05 מוסיקה לעניין.
17.05 משקפיים. מיכל שמואלי.
18.05 קליבר. שבעון פופ.
20.05 לי ולך – שיר וברכה.
21.05 מסע רוק. נפתלי מנשה.
23.05 מסביב לחצות. יוסי סיאם.

גלי־צה"ל

09.05 פתוח. אורלי יניב ודובי לנץ.
11.05 נכון לעכשיו. עם יוסי עבארי.
13.05 אחד אחד. להיטים עבריים.
14.05 יום יום דג. אלי ישראלי וארז טל.
16.05 ארבע אחר הצהריים. שירים עבריים.
16.54 באופן מילולי. אבשלום קור.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.05 שעת קלה על בלבלה.
18.45 משולש. עימות בענייני השעה.
19.05 לקראת גיוס. שאלות ותשובות למתגייסים לצה"ל.
20.05 יעד משודר. צבא ובטחון.
21.30 אוניברסיטה משודרת.
22.05 על הדבש ועל הביטאק.
23.05 עשרים וארבע, היום שהיה.
23.55 שיחת חצות. אריק כרמון כראש המכון ליחסי ישראל והתפוצות באונ' ת"א.
00.05 ציפורי לילה מגבלות. אלי ישראלי.
שידורי צה"ל 2
19.05 רדיו רדיו. עם יואב קוטנר.
20.05 סבבבבבסים. משחקי רדיו ומוסיקה.
22.05 מסע הקסם המסתורי.
23.05 קול הג'אז הזה.

פיסגת המערבון

התמצית והזיקוק המושלם ביותר שנעשה אי־פעם של מהותו וערכו המוסרי וההיסטורי של המערבון. מעולם לא נראה האיש הרע נפלא כל־כך • "שיין", הערב, בטלוויזיה. לאד האגדי

הסרט "שיין", המוקרן הערב, הוא שיאו של המערבון בקולנוע ההוליוודי. הסרט נוצר ב־1953, כשהטלוויזיה החלה כבר לנגוס כל חלקה טובה בקולנוע ואילצה את אנשי הקולנוע לבדוק מחדש את הצורות הבידוריות והסיפוריות שהיו מקובלות עליהם משך עשרות שנים. תקופה בת מתה התמימות כלפי צורות הסיפור המקובלות, ומתחלפת במודעות ביחס לערכם של הז'אנרים הפופולאריים בתרבות האמריקנית.

"שיין" אינו מתייחס אל עולם המערבונים מבפנים, כאל דבר נתון שערכו מובן מאליו, אלא בודק מבחוץ ומחדש את עולם הערכים של ז'אנר זה, כדי לשמר אותם ערכים, שבבחינה מחודשת נראים משמעותיים לתרבות האמריקנית של העידן החדש. בדיקה מחודשת זו, מחוץ לגבולות הז'אנר, היא כמובן תחילת תסוף של הז'אנר כמערכת חיה ותוססת. מה שעושה הבימאי ג'ורג' סטיבנס ב"שיין" הוא למעשה פוסט־מורטם, ניתוח לאחר המוות.

לכן, הכל בסרט קלאסי כל־כך, טהור כל־כך: המרחבים הנפרשים עד אין סוף, הנוף הפסטוראלי המבהיק, יפי הטבע – פסגות ההרים המושלגות, העמקים הירוקים, היובלים הזכים – והעיצוב המיתי, הגדול מן החיים, של הדמויות הפועלות. הקונפליקט הבסיסי בסרט פשוט כמו באפוסים עתיקים: ריב על מקורות המים. מצד אחד האיכרים, המגדלים יבולים ותוסמים בגדרות את המרחבים הפתוחים. מצד שני הבוקרים, הרוצים לשמר את האופי הפתוח ורחב־הידיים של הנוף.

מישפחה ראשונית. אב גברי, חלוצי, דמות של מנהיג בעל חזון ועשוי ללא־חת. אם רכה, נשית, משענת מוצקה. וילד, התגלמות התמימות והראיה הטהורה. שוב, הכל מיתולוגי כל־כך. מן המרחבים, מאי־שם, בעצם משום מקום, ללא שורשים, ללא קשרים, מופיע הגיבור המובהק של המערבון: בהיר שיער, צח פנים, טהור, כמעט נורדי. הוא בא מן המרחבים הגדולים ויחזור בסופו־של־דבר אליהם. אין לו קיום חברתי. קיומו מיתולוגי בלבד. כל אשר לו, במובן החומרי: סוס, אוכף, רובה, כדורים ובגדים נקיים וטהורים, כמו אישיותו. אך, במובן הרוחני הוא מצוייד היטב. מה שמאפיין אותו: אהבת החופש, נטיה אל הטוב המוסרי, בדידות מרצון, סוד כבד בעברו, מישקל הדם ששפך, והצורך לכפר על־כך. הוא מופיע בכל מקום בו נעשה עוול או יכול להיעשות עוול, ומייצג את הטוב והמוסרי מול עוול זה.

אין אנו מתמודדים בסרט עם הזר כפי שהוא, משום שאין לנו עניין בגיבור המערבון לעצמו. יש לנו עניין בהשפעתו על התרבות האמריקנית, על ההוות הנוכחי ובעיקר על העתיד. לכן, אנו רואים אותו מראש כגדול מן החיים, כפי שהוא נראה בעיני ילד תמים. זה הגיבור שלו. זה הגיבור של כולנו. גיבור ילדותנו ונעורינו.

זוהי תמצית המערבון והזיקוק המושלם ביותר שנעשה אי־פעם של מהותו וערכו המוסרי וההיסטורי. ביים: ג'ורג' סטיבנס, מגדולי בניה ובוניה של הוליווד הקלאסית. את התסריט כתב א.ב. גטרי, אחד מהחשובים שבסופרי המערבונים. הצילום הנפלא (זכה באוסקר), המגלה כאילו מחדש את עולם המערבונים, הוא של לויאל גריגס. השחקנים: אלן לאד האגדי כשיין, ג'ין ארתור וואן הפלין כצמד האיכרים, ברנדון דה ויילד כבנם המעריץ את שיין, וג'ק פאלאנס כהתגלמות הרע המערבוני. מעולם לא נראה האיש הרע נפלא כל־כך. כל הקסם שברשע, כל העוצמה שבכוח הזרוע, נפרשים בצורה יפה כל־כך על־ידי בימאי גדול ועל־ידי שחקן שמעטים כמותו.

■ נחמן אינגבר

אלן לאד, האיש שבא מן המרחבים, והילד המעריץ, ברנדון דה ווילד

המפתח בפנים מדריך מופעים ביקורתי

קולנוע

שבוע ראשון

● **אהבה צעירה – אסקימו לימון מס' 7.** [illegible]

● **דובוני 'כפת לי – מהדובים באהבה מס' 2.** [illegible]

● **הרפתקאותיו של סופר בלש.** [illegible]

● **זהב רטוב.** [illegible]

● **לא שם זין.** [illegible]

● **לוחמי הרוח.** [illegible]

● **לוי וגוליית.** [illegible]

● **מצפה האנטים.** [illegible]

● **נוטו מכוכב אחר.** [illegible]

● **נשק קטלני.** [illegible]

● **פייבל והחלום האמריקני.** [illegible]

● **שלום לך, אחותי.** [illegible]

חודש חודשיים

● **אני והחבר'ה** (★★★★) [illegible]

● **אנשי הפח** (★★★) [illegible]

● **בית־ספר למשמר אזרחי** (★★) [illegible]

● **בלוז לחופש הגדול** (★★★★) [illegible]

● **הגרברים** (★★) [illegible]

● **ימי הרדיו** (★★★★) [illegible]

● **מלון על סוכר** [illegible]

● **מעבר לשיא** (★★★) נהג משאית משיב אליו את אהבת־בנו באגרופים ובשרירים. מלודראמה עזת יצרים. מנחם גולן ביים את סילבסטר סטאלונה. סינמה 2, ת"א.

● **משהו פראי** (★★★) "יורס" מרובע לומד לעשות חיים עם חתיכה שובבה. קומדיית־סקס סהדורית המסתיימת כסיקט אלים. פסקול נדוש לחיטים. עם ג'ף דניאלס ומלאני גריפית. סיוון, ת"א; גן 2, ר"ג; אור, ים.

● **נרדפי החוק** (★★★★) שלושה עלובי־חיים בורחים מן הכלא, בקומדיה זרוקה של גים ג'ארמוש. סרט מקורי, מרענן, לצעירים וגם למבוגרים שנותרו צעירים בלבבם. מסוגנן, עם הופעה מבדחת של ג'ון לורי, טום וייטס ורוברטו בניני. לב 2, ת"א; אור, ים.

● **נשיקה אדומה** (★★★) נערה יהודיה שהיגרה מפולין מתבגרת בצרפת, טועמת ממנעמי הקפיטליזם ופוקחת עיניים לראות סדקים באמונתה המרקסיסטית. סרט אישי, של ורה בלמון. פוליטיקה רומנטית. הקולנוע, בית ציוני אמריקה, ת"א.

● **סיפור מהחיים** (★★★) קומדית פושרת על הפחד מפני זיקנה ומוות. ג'ק למון חוגג יום הולדת 60 ונבהל מגילו המתקדם, ג'ולי אנדריוז ממתינה לתוצאות בדיקת גידול בגרונה. בימוי – בלייק אדוארדס. תן 4, ת"א.

● **פושע, מובטל וילדה קטנה** (★★★) דראר דפארדיה הגברתן עוזר לפייר רישאר השלומיאל לחמוק מידי המשטרה. קומדיה סנטימנטלית לממונים. דיזנגוף 1, ת"א; חן, כפ"ס; מלון מיגדל דניאל, הרצליה.

● **קווטרמן** (★★) סרט פעולה בג'ונגלים של אפריקה נוסח "מיכרות המלך שלמה". עם ריצ'ארד צ'מברליין בהפקת גולן־גלובוס. הרפתקאה מעורפלת. אורות, רעננה.

● **שירותים אישיים** (★★★) ביוגרפיה קולנועית מאכזבת של מדאם סינטיה פיין, מלצרית שהיתה למנהלת בית־בגישות בלונדון וסיפקה שרותי־מין מפולפלים לכל דיכפין. עם ג'ולי וולטרס. דיזנגוף 2, ת"א.

● **8 מיליון דרכים למות** (★★) שוטר אלכוהוליסט (ג'ף ברידג'ס) משליך את הבקבוק ומחלץ זונות (רוזנה ארקט) מידי סוחרי־סמים מסוכנים. משעמם. בידור, ק. מלאכי.

פסטיבל טבריה '87

כל המופעים חינם.

יום ב'

● **פולקלור צרפתי.** [illegible]

● **פתיחת הפסטיבל.** [illegible]

[illegible]

שיכון ותיקים

● **אל תקרא לי לבן** (★★★) קומדיה חינוכית. מיליונר רוצה שבנו ילמד להעריך מהו כסף ומסרב לשלם בעד הקורס. הבן (תומאס הואל) חכם ממנו: הוא מתחפש לכושי עני, כדי לקבל מילגה. חביב. חן 5, ת"א.

● **בטי בלו** (★★★) דראמה צרפתית. סופר מתוסכל מאוהב בנערה תוססת, הסובלת מפרצי־זעם ומיצרי הרס עצמי. ככל ששיגעונה גובר, מתחזקת אהבתו. סרטו של ז'אן־ז'אק בייניקס, הבימאי הצעיר של "דיווה". משחק טוב. פאריז, ת"א; אור 3, ים.

● **בקצב השעון** (★★★) קומדיה של טעויות. ג'ון קליז, מכוכבי להקת "מונטי פייטון" מגלם מנהל בי"ס דייקן, שסדר יומו משתבש לפתע. מבדח מאד, אנגלי מאד. לב 4, ת"א.

● **ג'ק פלאש המקפץ** (★★★) מותחן קומי. פקידת־בנק ניו־יורקית עוזרת למרגל בריטי הנמצא בצרה מעבר למסך הברזל. ווּפי גולדברג מצויינת. מתנ"ס, ק. אונו.

● **הבוקר שאחרי** (★★★) כוכבנית דועכת מתעוררת מעילפון אלכוהולי לצד גופה מגואלת בדם. אם לא היא – מי תקע את הסכין? עם ג'יין פונדה, ג'ף ברידג'ס ור־

כל האירועים

[illegible]

אול חוליה. סידני לומט ("רשת שידור") ביים סרט מתח פושר. אורות, ב"ש; מתנ"ס נצרת־עילית.

● **תחנות מעבר לפינה** (★★★★★) הקרנה חוזרת לקומדיה אנושית נפלאה משנות ה־30, השומרת על רעננותה גם היום. ג'יימס סטיוארט בסרטו של ארנסט לוביץ'. אל תחמיצו! תכלת הד חודש, ת"א.

● **הנבואה** (★★★★) סרט מופשט – בלי עלילה, בלי דיאלוג. רק זרימה מתמזת ומהפנטת של תמונות ודימויים. ערך וביים גודפרי רג'יו, הטוען נגד עירעור האיזון הטבעי בעולמנו. צירוף מרשים של פסקול שהלחין פיליפ גלאס, עם תעלולי מצלמה מואצת של רון פריק. "טריפ" מרהיב. הקרנה חוזרת. בית־ליסין, ת"א (23.15).

● **חליפת־ערב** (★★★★) אין־הכנתי־לחומו בקומדיה משחררת של הבימאי ברטראן בלייה. אסיר משוחרר מתלבש על זוג נשוי – ו"משקס" את חיי שלושתם. עם ז'ראר דפארדייה, מישל בלאן ומיו מיו. נאסר לצפייה על בני למטה מ־18. לב 3, ת"א (17.00, 21.50).

● **חנות קטנה ומטריפה** (★★★) מחזמר על עציץ קטן הגדל ונעשה לצמח מפלצת אוכל־אדם. פארודיה על המיוזיקלס של תחילת שנות השישים, מבויים בהגזמה מכוונת בידי פרנק אוז. פעלולים טובים. עם וינסנט גרדניה, סטיב מרטין וטביל מאריי בתפקיד אורח. חן 2, ת"א, גת 2, חיפה; מיגדל, חולון.

● **ילדים חורגים לאלוהים** (★★★★) דראמה נוגעת ללב על מורה הקושר יחסים עם תלמידה חרשת־אילמת. מרלי מטלין קיבלה "אוסקר" לתפקיד הראשי. וויליאם הארט מצוין. כרמל, אורלי, ת"א.

● **כחום הגוף** (★★★) הקרנה חוזרת. תשוקה ליפהפיה חושנית ומשחתת, שבילה עורך־דין אל אבדנו. הבימאי לורנס קאסדן שואב את השראתו מ"הקולנוע האפל" של הוליבוד בשנות ה־40. עם וויליאם הארט וקתלין טרנר. דראמה מסוגננת. אביב, טבריה.

● **להתחתן שנית** (★★★★) קתלין טרנר חוטפת מכה בראש, חוזרת בחלומותיה לימי ביה"ס התיכון ומנסה לתקן את שגיאות העבר. ביים פרנסיס קופולה. לשוחרי קופולה. מתנ"ס, בית־שאן.

● **ללא רחמים** (★★) שוטר קשוח במישטרת שיקאגו (ריצ'ארד גיר), יוצא לניו־אורלינס לנקום את רצח שותפו, ולמגר את העולם התחתון. במהלך החקירה הוא מתאהב בחברתו של מנהיג המאפיה (קים בסינג'ר). לא מותח. יובל־אור, ק. טבעון.

● **מלו** (★★★★) דראמה על אשה הנקרעת בין מחוייבות לבעלה לבין אהבתה לפסנתרן כובש־לבבות. לחובבי קולנוע מסוגנן. פייר ארדיטי, סבין אזמה ופאני ארדן בסרט יוצא־דופן של גדול במאי צרפת, אלן רנה. לב 3, ת"א (14.00, 19.40); תיאטרון ים.

● **פלאטון** (★★★★) חיילים אמריקנים בווייטנאם, מבעד לעיניו של חייל "ירוק" (צ'רלי שין). התסריטאי והבמאי אוליבר סטון, מביא מחוויותיו האישיות ומבדיש היטב פחדם של החיילים מן הפגישה עם המוות. רב עוצמה. לימור, ת"א; עמטי, מוח־שאנן; היכל־התרבות, כרמיאל.

● **קרוקודייל דנדי** (★★★★) ציד־תנינים תוגאית אמריקנית מקסמת מציד־תנינים אוסטרלי ומביאה אותו לניו־יורק. הצייד משתאה לנוכח מוזרויות העיר הגדולה. קומדיה אוסטרלית מצחיקה, שזכתה להצלחה קופתית בארה"ב. דקל, ת"א; אור 5, ים; גן 4, ר"ג; חדרה, חדרה; תפארת, הרצליה; ספיר, ק. ביאליק; רחל, אשקלון.

● **שובו של הנוסע השמיני** (★★★) היצור המבהיל מ"הנוסע השמיני", מכה שנית. סיגורני וויבר, האוד המנצל היחידי מהטבח הקודם, מצטרפת לחיילי מרינס במסעם לכוכבו של היצור. היא נלחמת כמו רמבו ומפגינה כושר הישרדות. מפחיד. שניר, ק. שמונה.

● **שיחות מלוכלכות** (★★★★) סרט קנדי שהיה מועמד לאוסקר כסרט הזר הטוב ביותר. 4 גברים ו־4 נשים, רובם מרצים באוניברסיטה, נאספים לסופשבוע בבית נופש. הגברים מכינים ארוחת־ערב במיטבח, הנשים מבלות במועדון בריאות. כולם מדברים על מין. בארוחת־הערב נחשפים המיטענים הנפשיים של כל אחד. שנון. דיזנגוף 3, ת"א.

● **שם הוורד** (★★★★) מותחן על רקע מאבקי־הכוח של הכנסייה במאה ה־14. מיתות משונות במינזר אימתני שבאיטליה, נחקרות ע"י אורחיו – האח־הבלש וויליאם מבאסקרוויל (שון קונרי) ושולייתו הנער אדסו (כריסטיאן סלייטר). יצירתו של הבימאי ז'אן ז'אק אנו עפ"י רב־המכר מאת אומברטו אקו, שהתכוון לנלוית צידרית. צילום מרתיב. צפון המגורש, ת"א; כפיר, ים; אורלי, חיפה.

תיאטרון

הצגות הרצה

● **האזרח העומד מעל לכל חשד.** קבי התיאטרון, נושא חם עד לוהט; אנשי־

חוק כאנשים שמעל לחוק. יחידה מישטרתית מתעלמת מעקבות רצח שבוצע ע"י אחד מבכיריה. סירטו של האיטלקי אליו פטרי (הוקרן כאן ב־71) בעיבוד אהרון אלמון, שביים ואף מככב לחילופין עם יצחק חזקיה. בין המשתתפים גם פטר גדיש, שבתאי קונורטי וחוה אורטמן־אלקיים. הערב, מוצ"ש, ב', נווה־צדק ת"א.

● **מדמואזל ז'ולי.** ת' חיפה. מתזהו הקצר של אוגוסט סטרינדברג המוכר כאן עד כה בשם "העלמה יוליה". צעירה מתעללת במשרתה ובהמשך משתעבדת לו. עם לילת אורה ריבלין ויוסף אבו־ורדה. ביים גדליה בסר. מוצ"ש, א'־ה' (ד' 2 הצגות), תיאטרון חיפה.

● **קווטש.** קן הפקות. קומדיה על זוג, חותנת וחברים מאת הבריטי סטיבן ברקוף, בניטויו. גיבורים בצילום כפול: ההתנהגות השיקרית לעומת האמת שמאחוריה, כשהן מוצגות לסירוגין. עם רזית ישראלי, ישראל מיון, רחל אטאס, אשר צרפתי, עזרא כפרי, גרפסים ופלוצים ושאר גסיות. מוצ"ש, מרכז־קהילתי קיראון; ג', בית־החייל ת"א.

עונה ראשונה

● **אהבה מאוחרת.** הקאמרי. חנה מרון ויוסי ידין כקאתולית ופרוטסטנטי המעיזים לעת זיקנה להתאהב בבלפאסט השסועה. הילדים משני הצדדים, מתנגדים... כתב נראחם רייד. ביימה חלן קאוט־האוורסון. מבקרנו: וירטואוזיות בשניים. מוצ"ש, ד', תיאטרון ים.

● **בדרך לברודווי.** ת' הבימה. השלישי בטרילוגיה האוטוביוגראפית של המחזאי האמריקני־יהודי־פופולארי ניל סיימון. לאחר לבטי נעורים ("יומן חוף ברייטון") וחוויות צבאיות ("טירונות"), נראים ניצני ההצלחה. עם נתן דטנר או אוהד שחר, ליא קניג, שלמה בר־שביט ואחרים. ביים עמית נוית. לא מעניין. מוצ"ש, א'־ה', הבימה ת"א.

● **החווה.** הבימה. עלובי־קיום מבוהמים במחזהו של הגרמני פראנץ קסאוור קרויץ. בעל־החווה מול ביטנה המתנפחת של בתם המפגרת, בעקבות יחסיה עם פועל שכיר. רבקה גור, נחום בוכמן, יעל אמיתי ואורי אברהמי בבימוי נולה צ'לטון. ביצוע מעולה, לדעת מבקרנו. עונה שניה. מוצ"ש, א'־ה', הבימה ת"א.

● **הילד מאחורי העיניים.** ליליאן שוץ הפקות. השחקנית אסי אשד פותחת אשנב לעולמה כאם לילד מונגולואידי. כתבה (ומפיקה) נאוה סמל וביים איציק וויינגרטן. הצגת־יחיד התושפת כאב ותיקווה, אהבה וטאבק. מבקרנו: ביטוי מעודן. מומלץ בהחלט. א', נווה־צדק ת"א; ב', חדרה.

● **המלך ואני.** ת. הקאמרי. פרוייקט־ענק משותף לתיאטרון, מתנ"ס שכונת־התקווה והעבלי. עשרות תיקוואים במחזמר של רוג'רס והמרשטיין על מיפגש־התרבויות שבין מלך סיאם ואומנת־ילדיו האנגליה. מככבים רבקה רז, יוסי גרבר, דפנה ארמוני ועוד. ביים יוסי אלפי. מבקרנו: הפקה נאה. מוצ"ש, א'־ה', אמפיתיאטרון וואהל, פארק הירקון.

● **הנציב.** ת' החאן. דראמה היסטורית מאת ההונגרי בן־זמננו יאנוש סקאיי. מאבקם של היהודים נגד הצבת פסלו של הקיסר הרומי קליגולה בבית־המיקדש. עם שמעון פינקל, יהודה אלמגור ועוד. ביים יוהאן טאוב. מבקרנו: הצגה ילדותית. ב'־ה', החאן ים.

● **הקיץ של אביה.** בית־ליסין ות' חיפה. גילה אלמגור בהצגת־יחיד עפ"י סיפרה האוטוביוגראפי. הניכת־מוסד בת 10 מגיעה לחופשת־קיץ בבית אימה, ניצולת־שואה מעורערת בנפשה. ביים איציק וויינגרטן. מעולה. כן הביקורת. הערב, כפר הורדים; מוצ"ש, א'־ה' (א' 2 הצגות) מעודון חיפה.

● **חבלי משיח.** ת' הקאמרי. קנאי יריש מצליחים לפוצץ מו"מ לשלום עם ירדן – וגוררים את ישראל למילחמה. כל צבעי נשיאמונים במשפחה אחת – גיבורת מחזהו של מוטי לרנר בביטוי אילן רונן. משחקים עודד תאומי, עליזה רוזן, יגאל נאור, דב נבון ועוד. דראמה פוליטית. מוצ"ש, הקאמרי ת"א.

● **יתומים.** בית־ליסין ובימות־רבדים. מקור על בדידות בדראמה האמריקנית של ליול קסלר. עם מכרם חורי, דליק ווליניץ ובן לוין בבימוי אילן אלדד. זר שנכנס לשלטם העקר של שני יתומים מגודלים, מעניק להם עידוד – ומשנה את מסלולם. גם המחזה משווע לעידוד. מוצ"ש, ד', ח', בית־ליסין ת"א.

● **עלילות מכס, מוריס, בלה, מודוך הערבי וזבישק הסוס.** ת. בית־ליסין ות' חיפה. קומדיה מטורפת עם מישנים. פתשעים צעירים טווים את חלומותיהם בין כתלי מיסעדה קטנה כמותם. חיבר ברין בתב יונר רכטר הלחין. מוקי גורנבואל, תמי אלון ואלי גורנשטיין, סלים דאו, אורי שעלה. מוצ"ש, א'־ה', ואוי־סאליב חיפה.

● **פולה.** הקאמרי. רעיית בן־גוריון כגמטש לרגע ביום רם לוי. עדנה פלידל בהצגת־יחיד. כתב לוין מצויינת. ח', צוותא ת"א.

● **רכוש נטוש.** הקאמרי. מחזה מאת שלומית לפיד. זהרירה חריפאי כאם שהלטרית המסרבת להתפנות לדירת־שיכון חד־

מוסיקה

שה, שינוי לו עורגות בנותיה – רבקה נוימן וענת וקסמן. ביים אהרון אלמוג, במיסגרת במה 2. חגיגת מישחק, לדעת הביקורת. ב', ג', צוותא ת"א; ה', בית דוהל ת"א.

חתום קבע

● **שש שעה רקובה.** מיפגש מהנה עם מרים גבריאלי המגישה סיפורים של חנוך לוין. עונה שלישית. ד', בית־ליסין (מרתף עליון) ת"א.

● **האופרה הישראלית החדשה – נישואי פיגארו.** האופרה של מוצארט בסידרת־הצגות שלישית מאז פרצה ההפקה לפני כשנה. ביים צ'ארלס דמילטון ומנצח מרטין מרי. אותה תזמורת (תקאמרית), אורתה מקהלה (רינת) וכמה סולנים (בתפקידי פיגארו, כרובינו ורוזינה) שונים. עם תרגום עברי מוקרן. ג', ה', עפולה.

● **אגודת יובל רמת־השרון.** הערב: רסיטל עם מיכאל הרן, צ'לו; שלו עדאל, צ'מבלו; נפתלי לחב, גיטרה; מוצ"ש: מיכאל רוסניאק, קלרניט; תיאודור ברודר, פסנתר. בתוכנית: וובר, מסיין, ברהאמס, פולנק, סטטקיץ, ז'אן; ב': גילה אברהמסון, סופראן; מריסה מצקר, צ'מבלו; נעמי רוגל, חליליות. בתוכנית: מהרנסנס עד ימינו.

● **בית אלון גבעתיים.** רוברט מוזס, כינור; זנינה לוינברג, פסנתר. בתוכנית: הנדל, מוצארט, בטהובן. שבת (11.00).

● **החלילית באיטליה בתקופת הבארוק.** מיכאל מלצר, אייל לרנר, שריג סלע – חליליות רנסנס ובארוק; מירי זינגר, צ'מבלו. מוצ"ש, בית־העם ראשל"צ.

● **הקונפדרציה הציונית י"ם.** ב': איזידורו רויטמן, גיטארה, ברסיטל למוסיקה דרום־אמריקאית; ד': זיוה צור, חליל; אמת גרינאפול, כינור; רימונה וינטראוב, פסנתר. בתוכנית: באך, מרטינו, איבר, קוואי ועוד.

● **הרביעיה הישראלית.** יגאל טונה, כינור; רפאל מרכוס, כינור; זאב שטיינברג, ויולה; אלכסנדר קגנובסקי, צ'לו. בתוכנית: שוברט, פרטוש, צ'ייקובסקי. א', מיגדל־דויד י"ם.

● **התזמורת הקאמרית הישראלית.** מנצח, כנר וסולן: שלמה מינץ; שלו עדאל, צ'מבלו; מיכאל וינטראוב, חליל. בתוכנית: באך, שוברט, מוצארט. מוצ"ש, תיאטרון י"ם.

● **מוסיקה קאמרית פולנית.** התזמורת הסימפונית י"ם. סולנים: המלחין ארגוסטין בלוך; חלינה לוקומסקה, סופראן; בתוכנית: שופן, שימנובסקי, לוטוסלבסקי, ביירד, אוגוסטין בלוך, מוסיקה פולנית עתיקה. מוצ"ש, אולם ליאו מודל י"ם.

● **פרגוד י"ם.** ג': להקת "חצר המלך" ולהקת "ורטיקל בלוז" – ג'ז; ד': הפנינג מר סיקאלי. עם אבנר שטראוס, שמוליק קובלסקי, ז'אן־קלוד ג'ונס, סטיב פסקול, שלישיית רמז ועוד; ח': להקת "קומבו 2" – פרגוד ושלישיית "קדמה". כיכר ציון.

מחול

● **ניר בן־גל וליאת דרור – דירת שני חדרים.** יצירתם המשותפת של זוג הכוריאוגראפים־רקדנים, זוכי מונים 87'. ג' (20.30), מוזיאון ת"א.

בידור

● **באלדי אוליבר ואחרלת קמינסקי – מיפגש.** גיורא נאור הפקות. גיטאריסט הפלאמנקו ומתופף הג'ז עושים למיזוג גלויות. היצירות ברובן חוברו ע"י אוליבר. מבקרנו: הפגנת וירטואוזיות. הערב, דפנה; מוצ"ש, תיאטרון י"ם.

● **ג'יני רבין – ג'ורג' וג'יני.** ת' בית־ליסין. בכורה. ג'ורג' הוא גרשווין, שאת שיריו מזמרת, מנגנת וגם רוקדת מי שכמעט היתה גבירתנו הנאווה (המחליפה של רי־טה). תירגם אליעז רבין וביים שוקי וגנר. הערב, בית־ליסין (מרתף עליון) ת"א.

● **הגשש החיוור – בעבור חופן דולרים.** העממי. השלישיה הקלאסית בתוכניתה האחרונה. מגניב. לרוץ. עונה שלישית. ב', בית־החייל ת"א.

● **להקת אמאמפונדו.** מיקצבי דרום־אפריקה השחורה, מבוצעים ע"י זמרים ורקדנים בלבוש שבטי. לא מכבר חופיעו בפסטיבל ישראל וקצרו הצלחה. הערב, החמאם יפו.

● **מאמי.** צוותא ת"א. אופרת־רוק פוליטית־חברתית. מלצרית מעיירה נידחת הופכת למוקד מדיני. כתב הלל מיטלפונקט וביים, הלחינו יוסי מר־חיים ואהוד בנאי. עם מזי כהן, אריה מוסקונה, אהוד בנאי ואחרים. מבקרינו: יופי של מוסיקה. הערב (2 הופעות), צוותא ת"א.

● **מתי כספי – ארץ טרופית**

שולמית רון

משגעת. התיאטרון העממי. הזמר־מלחין־מעבד ממשיך בטריפ הברזילאי שלו, והפעם בתוספת מאוד ועוד. מגיש משלו ומשם (חדש וישן) כשהוא מוקף ברוב־עם: 17 נגנים מהמכורה ועוד 6 מכאן לעזרה, 3 רקדניות וזמרת רוקדת צבע־קפה פלוס 4 זמרות כחול־לבן. מבקרנו: מרהיב ומהנה. כיף. הערב (2 הופעות), הקאמרי ת"א; מוצ"ש, אמפיתיאטרון פרדס־חנה; ב' (2 הופעות), יד־לבנים איילת־השחר; ג', היכל־התרבות עכו; ח' (2 הופעות), תיאטרון י"ם.

● **נורית גלרון – משהו בלבבה.** המון הפקות. שירי התקליט־האחרון פלוס לחיטי־עבר. מלווים התופים של נאיר ישראל, הגיטארה של אילן וירצברג והקלידים של אלונה טוראל ורון דרויאן. עיבודים – טוראל ווירצברג, שגם מנהל מוסיקאלית. מבקרנו: יופי. מוצ"ש, צוותא ת"א.

● **סמאנתה פוקס.** הסכסית ששנונה, קולת, להיטיה ושדיה הולכים לפניה – מגיעה בעקבותיהם להופעות. זמרת־הפופ הבריטית, שעשתה היסטוריה עם "גע בי", תשיר כאן בליווי פליי־בק. ד', ה', סינרמה ת"א.

● **תמונות מתערוכה רחוקה.** ת' בית־ליסין. ערב־יחיד של השחקנית־זמרת חנה רוט. מבצעת את שיריה, גם מלים וגם לחנים. ביים עודד קוטלר. מלווה, ליד הפסנתר, המעבד עדי רנרט. מבקרנו: נוכחות חזקה. מוצ"ש, בית־ליסין (מרתף עליון) ת"א.

לילדים

● **ארץ הפלאות של עליסה.** תניתה ארועים. אסתי וראובן חיים בהצגה עם פיזמונים עפ"י ספרי לואיס קרול. מרתק, מפתיע וכובש. לגילאי 5 – 12. ה' (17.30), מופת הוד־השרון.

● **בגלל חורי הגבינה.** בובות ושחקנים. הילד תם מצליח להשכין שלום בין עניים לגמדים. כתבו ומבצעים דניאל ארליך ושרונה שפירא. משעשע ומרתק. לגיל הרך. ג' (17.00), נני־יהושע פארק־הירקון ת"א.

● **הארנב מרח' גזר.** בובות־מוט. הארנב מייצג את חיות־היער בתחרות נגד הזאב. עיבדו (לפי סיפור רוסי), עיצבו ומבצעים – אליה ורעיה ברנדמן וכלה שקטוב. סיפור יפה בביצוע מעולה. לטף. שבת (11.00), אוניברסיטת ת"א, בניין מכסיקו.

● **הזקן שהפריח דובדבנים.** חני אירועים. אגדה יפאנית על שני איכרים וכלב, מעובדת למספר ושלושה שחקני־תנועה. ביימה נטע פלוצקי. מרתק ברוב המעמדים.

ד' (11.30), מתנ"ס קצרין.

● **הנסיכה שלא צחקה.** תניתה ארועים. בעקבות המעשייה על הנסיכה שהובטחה למי שיעלה על פניה חיוך. משחקים המעבדים – דפנה ושי שוורץ. המפגינים נישה נכונה ותרבותית. מומלץ לגיל הרך. ה' (10.30), ביי"ס נבריאלי ת"א.

● **מיץ פטל.** ת' רות ובובותיה. הרצה. סיפורת של חיה שנהב על הארנב שהסתגר בביתו. בובות בעיצוב ליאת גורדון בשילוב שחקן "חי". עיבדה רות גולדשטיין וביימה. לגילאי הגן. שבת (12.15), החוויה־הישראלית יפו העתיקה.

● **סימפוניית הצעצועים ואדון מחשב.** גלתם הפקות. צעצועים מול מחשב בוויכוח מי מהם חשוב יותר. כתבה רותי שטרן־מרוז, הלחין גיא מרוז וביים בני פורת. פרס שלישי בפסטיבל־חיפה להצגות־ילדים 87'. שבת (11.00), בית־ליסין; א' (11.30), ביי"ס ארן ת"א; ג' (10.00, 16.30), זורר בכור י"ם; ד' (11.30), אבן־ישמואל.

● **שלגיה ושבעת הגמדים.** תיאטרון־בובות. אגדת האחים גרים בעיבודה של המפעילה נעמי יואלי. חי ותוסס. בובה של הצגה. שבת (11.00, 12.30), נני־יהושע פארק־הירקון.

לילות יפו

מוצ"ש

● **אריק לביא ושושיק שני.** במערכונים של אפרים קישון ושירים. החמאם (23.00).

● **ג'ז בחמישית.** גילי דור, גיא בן־ברק, נורי אגמון, אריה וולינץ ויעקב מירון. רחבת קדם (22.30). חינם.

● **חשתף.** מיצג־מחול לפי כוריאוגראפיה של נטע פלוצקי, עם פסלי שתפים. גג הגלריה הפתוחה (20.30, 22.45). חינם.

● **חמדו ובנו.** מאת: יצחק בוטון; ביים: זכריה טובי; משתתפים: יוסי בן־שושן, אדיב נהשאן, רתני עקריש. הסימטה (20.30).

● **חמישיות המתכת הישראלית.** חמישיה מתוך התזמורת הסימפונית י"ם רשות־השידור. כנסיית סט. ג'ורג' (21.30).

● **כמעט נוגעים.** מאת: רועי יבין. משתתפים: אילנה בן אהוליו, איזו ליבוביץ'. הסימטה (עליית־הגג 22.00).

● **מוסיקה בקולנוע.** השיטוטים השרונים של המוסיקה בראינוע ובקולנוע והתנתחות הסרט המוסיקאלי. אמיר רוזם יארח את יוסי מר־חיים. החוויה הישראלית (22.15).

● **מוסיקה מהמוזיאון.** מוסיקה כרקדים. [illegible] רחבת המוזיאון (20.30, 22.30). חינם.

● **מחול מזרחי.** [illegible] רחבת הפסגה (20.30, 24.00). חינם.

● **מן־טן־טי־רו־לי־רו־לה.** [illegible] רחבת קדם (20.00, 21.00). חינם.

● **מנהלות האוהלי.** [illegible] (20.40).

● **מקהלת מעיין.** גן פער־רעמסס (20.30). חינם.

● **עלילות דון קישוט.** [illegible] לילדים (20.00, 21.00). חינם.

● **ערב ישראלי.** [illegible] (22.30).

[illegible]

● **מוסיקה מהמוזיאון.** רחבת המוזיאון (20.30, 22.30). חינם.

● **מן־טן־טי־רו־לי־רו־לה.** רחבת קדם (20.00, 21.00). חינם.

● **מרתון רוק ישראלי.** עורך: יואב קוטנר; מנחים: יואב קוטנר וארז טל. 9 הרכבי־רוק ישראלים. אמפיתיאטרון גן־הפיסגה (19.00־24.00). חינם.

● **נשים בפארק.** מאת: וולטר אניכהופר. נעם מאירי, ריבי פלדמסר; בימוי: ריבי פלדמסר; כוריאוגראפיה: רחל ורדי. הסימטה (אולם 23.00).

● **סרנדה למוצארט.** מנצח: מרדכי רכטמן; נשפני התזמורת הקאמרית הישראלית. כנסיית סט. ג'ורג' (21.30).

● **עלילות דון קישוט.** רחבת החוויה לילדים (20.00, 21.00). חינם.

● **ערב יפאני.** אצוקו סוזוקי, סופראן בליווי פסנתר, בשירים יפאניים קלאסיים ושירי־עם. גלריה ריכטר (22.00).

● **פולקלור בקולנוע.** הקולנוע בכלי ביטוי פולקלורי. היכ מרדכי וירשובסקי וגו' סיס דיין. החוויה הישראלית (22.15).

● **שאלו שלום ירושלים.** משה סלאת, ניסואות (שירה); מאיר ביטון, תופים ושירה; בני אברהם, קלרניט; שלום יצחקי, באס. שירים ונגונים עפ"י המקורות בביצוע להקת סולם־יעקב. הסימטה (עליית־הגג 21.30).

● **תבלי.** כליף (20.30, 23.30).

יום ב'

● **4 כוסות תה וחצי כוס מים.** [illegible] הסימטה (אולם 20.30).

● **הדואו הבלתי־אפשרי.** סטיב אורשטיין; [illegible] כנסיית סט. ג'ורג' (21.30).

● **וידאו קליפס.** גג הגלריה הפתוחה (20.30, 24.45). חינם.

● **חמדו ובנו.** הסימטה (אולם 22.30).

● **חמישיות הסולות של ת"א.** [illegible] רחבת הכנסיה (21.30). חינם.

● **כבשה שחורה.** [illegible] (21.30).

● **כמעט נוגעים.** הסימטה (עליית־הגג [illegible]).

[illegible]

ליטבסקי; מקהלת הנערים של הנוער הנו־סיקאלי; תזמורת הקיבוצים. כנסיית סט. פיטר (20.30).

● **עלילות דון קישוט.** רחבת החוויה לילדים (20.00, 21.00). חינם.

● **ערב חנוך לוין.** עם זהרירה חריפאי, יוסף כרמון ואלברט כהן. החמאם (23.00).

● **ערב רנסנס עם חמישיות הטרובדור.** גלריה ריכטר (22.00).

● **שושיות אלברט פיאמנטה.** ג'ז. רוזבת קדם (22.30). חינם.

● **תבלי.** כליף (20.30, 22.30).

יום ג'

● **אלבום משפחתי.** מאת: נפתלי ובין; ביטוי: הנן יבין; משתתפים: אסתי קוסוביצקי, רמי ברוך, רובי פרוזת־שובל ועוד. הסימטה (אולם 20.30, 22.30).

● **4 כוסות תה וחצי כוס מים.** הסימטה (עליית־הגג 21.30).

● **בעיקר אימפרוביזציה.** עם יצחק שטיינר, פסנתר. כנסיית סט. פיטר (20.30).

● **האנסמבל הווקאלי של ביה"ס רימון.** מנהל מוסיקאלי: גיל דור. [illegible] כנסיית סט. [illegible] (21.30).

● **וידאו קליפס.** גג הגלריה הפתוחה (20.30, 22.45). חינם.

● **חזיון בקולנוע.** [illegible] החוויה הישראלית (22.15).

● **ירון לנדון ויצחק שטיינר.** החמאם (23.00).

● **להקת הפלקינה.** [illegible] רחבת קדם (22.30). חינם.

● **להקת קולן.** רחבת הכנסיה (21.30). חינם.

● **150 נגני כלי־נשיפה ממתכת מנגנים יחדיו.** [illegible] (20.30). חינם.

● **מוסיקה מהמוזיאון.** רחבת המוזיאון (20.30, 22.30). חינם.

● **מן־טן־טי־רו־לי־רו־לה.** רחבת קדם (20.00, 21.00). חינם.

● **מרוקאים בא ובקצב.** [illegible] (21.00).

● **עלילות דון קישוט.** רחבת החוויה לילדים (20.00, 21.00). חינם.

[illegible]

שתי האירמות המתוקות החליפו חוויות על העבודה

שתי האירמות־המתוקות נפגשו בערב ראיונות בסופשבוע שעבר. **דינה דורון** ירוקת העין, שהיתה אירמה לה־דוס לפני כ־20 שנה פלוס בתיאטרון הלאומי, לצד הסטודנט המאוהב **אריק איינשטיין**, ו**חנה לאסלו**, שעושה היום את אירמה, לצד **משה בקר**, בהפקה המורצת באמצע החודש. לאסלו הגיעה מתחזרות הלוחצות ארוזה בשמלת מיני הדוקה ומפוספסת, עם מחשוף עד שם, מפגינת את הרזון הטרי שלה, בהוראת הבימאי **צדי צרפתי**. שתי הגברות צייצו בחדווה את מעלותיה הטרומיות של אירמה, שהיא באמת זונה נחמדה, נקייה ותמימה, כזו שהולכת לעבודה ודופקת כרטיס.

אחרי שעשו השוואות מי־לובשת־מה (דינה החליפה המון תלבושות בהצגה, כולן בכחול־אלקטרי. חנה לובשת רק שמלה אחת שחורה הדוקה, אבל כל הזמן מחליפה אביזרים בצחוב), התחילו לבדוק איך השתנה המוסר ב־20 השנה שחלפו מאז. דינה סיפרה איך בסצינה שבה רואים שורה ארוכה של גברים חרמנים מחכים בתור לשירותיה הטובים, והיא לא נראית על הבמה, היתה עומדת מאחורי הקלעים ועושה ריקודי־בטן מפתים, בלי שהקהל יראה אותה, כדי שהשחקנים על הבימה יעשו את תנועות החשק כפי שהבימאי ביקש.

לאסלו־המתוקה צחקה מהתיאור וסיפרה שצרפתי פשוט מעמיד את הגברים בשורה ואומר להם: תנועות אגן קדימה ואחורה, בקצב החל, קדימה, אחורה, קדימה ,אחורה. זה כלל גם הדגמה.

דינה, שבתקופת החזרות היתה מחוזרת על־ידי **אילן אלדד**, היום בעלה הוותיק, יצאה איתו למסע היכרות חינוכי עם הזונות של רחוב הירקון. עצרו ליד אחת והתחילו לדבר, כשבדיוק עוצרת לידה מכונית וממנה יוצא מכר שלהם, איש ידוע ומפורסם, שבא טנקט אל הזונה שהם בחרו. אומרת דינה: „היה לנו עוד פחות נעים משהיה לו".

הצביעות החוגגת פרצה אז גם מתוך הביקורות המתחסדות, שהעניקו להצגה ולמבצעיה את כל הנקודות, אבל טענו נציקצוק לשון מתייפייף: לא נאה לתיאטרון הלאומי שלנו להציג מחזמר קליל כזה על זונה צרפתייה... כ־250 הצגות לאחר הבכורה הנוצצת אף אחד מהמבקרים לא שאל יותר למה אירמה? כי אירמה המתוקה לא רק שילמה בכבוד את המשכורות לכל שחקני התיאטרון הלאומי, היא גם הוציאה אותו מהחובות בחן היה שקוע. ואם אירמה־לאסלו תעשה למפיק **משה יוסף** מה שאירמה־דורון עשתה להבימה, הוא יכול כבר לשיר בדרך אל הבנק.

מאת עדי נוי

באמצע הנחיתה קילף הגשם מהמסוק את התחפושת הצבאית

עוד סרט ישראלי יוצא למסכים השבוע, „לא שם זין", של **שמואל אימברמן**, לפי ספרו של **דן בן־אמוץ**. וזה הזמן לזרוק מלה טובה על שני כוכבי הסרט הצעירים, **איקה זוהר וענת וקסמן**. לא קל לממש סרט כזה בתנאי הארץ, בעיקר כשעומדים על האותנטיות של הפרטים. לא פעם אכל אימברמן את הכובע, כשראה איך הזמן היקר של ההסרטה נוזל לו בין האצבעות, בגלל התעקשותו לפרטים.

הסרט מספר על צעיר ישראלי אוהב, שנפגע קשה בקרב והוא משותק בחלק גופו התחתון, מרותק לכיסא־גלגלים. חלק גדול מהצילומים נערכו באגף השיקום של תל־השומר, עם רופאים ונכים בתפקיד עצמם. כנ"ל הסצינה בה רואים את איקה זוהר שוכב במיטת גלגלים, מחובר לצנרת ומובהל מהמעלית לחדר הניתוחים.

עשו גיוס מעלית, הכניסו לתוכה את איקה, מיטת גלגלים, ענת וקסמן, סניטר מביה"ח בתפקיד עצמו, הבימאי אימברמן, הצלם **ניצ'ו ליאון** ומיבחר מגוון של מצלמות וציוד תאורה. המעלית העמוסה היתה בקומה שנייה בדרך אל הקרקע, כל הסצינה מתוכננת להיגמר בדקות, אבל העסק נמשך שעות. כי המעלית היתה נתקעת בין הקומות וכל פעם נאלצו להזעיק מומחה מהחברה לחלץ את התקועים, שהקריזה הולכת אצלם וגוברת. עד שהמומחה אמר להם חד־משמעית: או שתיזרקו ציוד, או שלא תצלמו; המעלית לא עומדת בעומס.

לא פחות מסובך היה להם לפתור את סצינת הקרב, בה ניפגע איקה ומחלצים אותו בהליקופטר. סמוך ליום הצילומים פנה הבימאי לצבא, מבקש לשכור מסוק צבאי לכמה שעות, כמו שעושים כל הגדולים שמצלמים בארץ קטעים קרביים. ענו לו מהצבא, שהבקשה בטיפול ויקבל תשובה תוך שלושה חודשים. עד אז יכולה להיגמר גם מילחמת עולם שלישית, שלא לדבר על סרט. אימברמן פנה לחברה פרטית, שכר מהם מסוק לפי שעות וגייס את בנו, טייס הליקופטרים בצה"ל, כיועץ מיוחד, שיגיד איך לצבוע את האזרחי שייראה כמו קרבי ישר מהצבא.

לקחו בחשבון, שכל דקת־מסוק עולה הון, אז במקום לעשות צביעה יסודית, שלהוריד אותה לוקח שעות (וזה עולה!) עשו צביעת־חפיף, בספריי שיורד בכביסה. הבימאי, שצילם את הסרט בחורף, נתן הוראה באלחוט לטייס לרדת לסצינה, צעק לכולם „אקשן" וכשקלטו את המסוק־הקרבי נוחת על הקרקע כולם תפשו ראש וצעקו: א־ברוך! חצי מהצבע הצבאי ירד והאזרחות של ההליקופטר הציצה מכל זווית צילום.

עשו לו שוב רנונט צביעה, שלחו אותו לשמיים, ושוב לקרקע, משנים כל הזמן זוויות צילום, שהמצלמה לא תקלוט צבע מקולף. לא ידעו, שבעוד הם מצלמים את הקרב, עם פיצוצים, אפקטים של אש ומסוק עולה־יורד בשדה ליד ראש־העין, התושבים המאולפים, ששמעו וראו את הקולות, החליטו שמדובר בהתקפת מחבלים וזחלו בשקט למיקלטים. רק בסוף הצילומים נזכרו לגלות להם, שהכל דאווין של סרט. התימנים המאושרים יצאו מהמיקלטים וישר הביאו לכל הצוות מגשים של ג'חנון ומלאוות. סופטוב לכולם.

אדיב ג'השאן (במרכז) ב„חמדו ובנו". אז אמרו לו: תעשה עוד בחינה

אדיב ג'השאן בלילות יפו. כולם היו בניו

בפסטיבלון השוליים „לילות יפו", השבוע סביב תיאטרון־הסימטה ביפו, מציגים גם את „חמדו ובנו". סיפורו של חמדו, ראיס לשעבר בכפרו, שהשילטונות אטמו את ביתו והוא בורח לעיר הגדולה, לנקות את רחובותיה בלילות. מוציא את בנו מהקולג', שיעזור לו בזבל, ובלילות הארוכים מנסה לארוג אשליות, איך יחזור לכפר, יבנה ביתו מחדש, יחזור למעמדו. איוב מודרני. את התפקיד עושה **אדיב ג'השאן**, שחקן ערבי בן 44. האב הרוחני של השחקנים הערביים בתיאטרון הישראלי: **מכרם חורי, יוסף אבו־ורדה, מוחמד בכרי, סלים דאו**. כולם עשו אצלו בתיאטרון „העולה" בבית־הגפן את ראשית צעדיהם.

היום יכול מכרם חורי לקבל את פרס־ישראל ושחקנים ערבים מקבלים תפקידים ראשיים ומחזיקים הצגה על הכתפיים. אדיב, יליד חיפה, מראשוני בוגרי בית־צבי, שנכנס לפולקלור המקומי כשכיכב בדמות אבו־אחמד בסידרה הלימודית „סאלם ותעלם", זוכר גם זמנים אחרים. איך קיבלו אותו לתיאטרון חיפה, שנוהל אז בידי ועד־השחקנים ללא מנהל אמנותי, אבל על התפקיד הכי קטן נאלץ להילחם בציפורניים ובתנאי תחרות לא הוגנים. היה עושה בחינה אצל הבימאי, וגם לאחר שזה הודיע שאדיב טוב לתפקיד יותר מכל השאר, התערב ועד השחקנים שוב־ושוב ואמר: יש לנו עוד אלטרנטיבה, תעשה עוד בחינה. גם ככה הצליח לשחק תפקידים קטנים בשלושה מחזות ישראלים של אלירז, גלאי ומטמור.

ימים קשים היו לו בחיפה. גם כשניהל את התיאטרון הערבי בבית־הגפן – לדעתו חייב לחיות בארץ תיאטרון ערבי, מנוהל ומשוחק בידי ערבים – לא ליקק דבש. כשהופיע בפני אנשי המועצה לתרבות ואמנות וביקש תמיכה כספית לתיאטרונו, דחפו לו לגרון את ההודעה שבעל־המאה הוא בעל־הדעה ונא לא לשכוח את זה. כאילו יכול היה לשכוח. אחרי שטרח והעלה שני מערכונים חברתיים של הסופר המצרי הדגול **נגיב מחפוז**, הורידו לו אותם באמתלה שזה „פוליטיקה".

היום, הוא מודה, השתנה הנוף התרבותי בארץ. יש יותר פתיחות, בעיקר בחוגי הבוהמה, שבתוכם הוא מסתובב. מתפרנס כמדריך במוסד לנוער טעון־טיפוח ביפו, ולפני שצלל לתפקיד חמדו בהצגה הסתובב לילה ארוך בין פועלי הניקיון הערביים בתל־אביב, מנסה ללמוד משהו עליהם, אך לא מצליח ליצור קשר אתם. היום הוא אומר עליהם: „האנשים האלה הם כמו צל. לא רואים אותם, לא שומעים. כמו הנזירים השתקנים, לא מדברים עם זרים. אבל, יש להם משהו מאוד חזק בפנים". השבוע הוא ידבר בשמם.

קזבלן הסיע טרמפיסט עודף בלילה גשום ונחת בחיפה עם ליווי של אופנוע־מישטרה

מי שדלוק על תיאטרון לא יפקשש את האלבום הזה: הקלטת מופע התצדעה ל־40 שנות קיומו של התיאטרון הקאמרי. גם המופע וגם ההקלטה נעשו בהפקת המחלקה לתרבות של גל"צ, בראשות **מולי שפירא**, וזו ההזדמנות להכניס גם לו הצדעה קטנה. המופע נערך לפני כשנה־וחצי. השבוע נערך הקוקטייל בקומת־הקפה של התיאטרון לכבוד התקליט, וכל הנפשות הפועלות התייצבו. אפילו **מרים ברנשטיין־כהן**, צעירה ניצחית בת 96, היתה שם ונראתה כמו ליידי.

הנחמדות בתקליט היא, שהוא מדביק רגעים גדולים וקטנים לגמרי. מונולוגים היסטוריים של שתי הגבירות **חנה מרון ואורנה פורת**, האחת כמונדקית של אלתרמן, השנייה כז'אן ד'ארק, לצד סיפור ממזרי של **יוסי ידין**, שהיה קזבלן נחדר בלהיט התיאטרוני של מוסינזון, לפני שהפך למחזמר בעיבוד גודיק.

ידין מספר, שבהצגה זו בילו המון בדרכים, ובערב חורף גשום אימים יצאו שוב לדרך, ביוון חיפה, ששה שחקנים יחד אתו, במכוניתו הפרטית. בדרך, בין הרוחות הזלעפות והגשם, ראו חיילציק רטוב, מנסה לעצור טרמפ. הלב היהודי של יוסי נכמר, עצר לחייל והמשיך לנסוע עם נוסע שביעי בלתי־חוקי. הבחור המרוקאי התלהב מהמחווה, במיוחד כשזיהה את הנוסעים. עוד הם נוסעים, מדביקה אותם סירנה מאיימת של אופנוען־מישטרה, שמאותת להם לעצור.

סופר את הנוסעים ושואל: יש לך רשיון להסיע שבעה נוסעים? יוסי ניסה למכור את סיפור הרחמנות היהודי, החייל ניסה למכור את הגיבור קזבלן, אבל השוטר העברי המצפוני, גם הוא מרוקאי, הודיע: לא מעניין אותי שומדבר, אפילו אם אתה בן־גוריון אני עושה לך רפורט. גמר לרשום דו"ח, ואז שאל יוסי: ומה יהיה עם החייל בגשם? אמר השוטר: מצדי תיקח אותו הלאה. ויוסי בשלו: ומה אם יעשו לי עוד רפורט? חשב רגע השוטר ואמר: אני אסע לפניכם עם הסירנה, עד התיאטרון. כך קיבלו ליווי מישטרתי צמוד, שנפרד מהם בלחיצת־יד חגיגית ליד קולנוע „ארמון", שם הציגו.

כאן התחילה סצינה חדשה, בה החייל מתעקש לשלם את הרפורט, בסך 10 לירות, שהיו אז המון כסף, ויוסי אציל־הנפש מסרב בכל תוקף לקבל כסף מחייל עברי דל משכורת, עד שהחייל דחף לו בכוח את הכסף ליד ואמר בחיוך: אל תדאג, זה לא הכסף שלי. עד שאתה התווכחת אתו על הרפורט, אני הרמתי לו את הארנק...

אירמה־לאסלו ואירמה־דורון: הזונה המתוקה הוציאה את התיאטרון הלאומי מהבוץ

לקראת הקרנת הסרט „נפוליון" בהיכל התרבות בתל־אביב בליווי תזמורת רשות השידור · הסרט · המוסיקה

פסגת הסרט האילם

„נפוליאון", סרטו בן 5½ השעות נטו (עם ההפסקות, תימשך החוויה 7 שעות) של אבל גאנס (1927), משאת־ליבה של הסנובה הקולנועית, מגיע סוף־סוף ארצה. עם כל ההו־הה וכל הטרראם המתבקשים: יחס"צ, מודעות־ענק, היכל התרבות, תזמורת סימפונית כמעט מלאה, מנצח אורח שהוא גם המלחין (או המלקט) של המוסיקה לסרט, כמו בניו־יורק, בלונדון ובפאריז. מיבצע ענק.

גם הסרט, לשם שינוי, הוא מיבצע ענק. סיכום טוטאלי של כל הישגי הסרט האילם וקצת למעלה מזה. תיאור מחשמל של המהפכה הצרפתית ועליית נפוליאון מקצין זוטר למנהיג צבאי גאוני, תיאור המתחיל בתקופת הטירור ומסתיים בקרב הגדול הראשון של נפוליאון, כיבוש איטליה.

אבל גאנס, הבימאי הגאוני והמעט נאיבי של הסרט, חלם על סידרה בת 6 פרקים ועשרות שעות, שתרשום בתאורה מרהיבה ובתנועות מצלמה מדהימות את מסלול־השביט של המצביא המהולל. מעין תשובה קולנועית מגאלומנית של בימאי, שאין סוף לחלומותיו ולכשרונו, על קאריירה מזהירה של שליט, שחשב גם הוא שאין סוף לתהילה. שניהם נכשלו. במיקרה הראשון שילם עם שלם את מחיר התהילה. בשני, שילם הבימאי בחייו את מחיר הכישלון המפואר.

גאנס היה מחלוצי הקולנוע. גדל יחד אתו ולמעשה בנה אותו ואת לשונו צעד־צעד. כל מה שאנו רואים היום בקולנוע הוא תוצאה של חלומותיו, העזתו, נסיונותיו. בעוד עמיתו האמריקני, גריפית, מפתח את הקולנוע במתכונת הרומן הריאליסטי, המתאר את המציאות מבחוץ, חיפש גאנס דרכים להעשיר את עולם התחושות של הצופים באמצעות פיתוח הצד הפיוטי.

גאנס, משורר בנשמתו, חיפש את השירה הקולנועית. הוא מצא אותה בתנועה ובקצב. הקולנוע שלו הוא שירה קולנועית של תנועה נועזת, אינסופית, וקצב פנימי של חוויות העולה באמצעות עריכה מהירה של צילומים. לא תוכן הצילומים חשוב, אלא אופיים כתנועה וכקצב. גאנס שייך לדור שביקש את פיתוח הצד המופשט של הקולנוע. לא לשווא היה ידידם של משוררים, ציירים ואנשי האמנות המודרנית.

אמנות הסרט האילם מתה עם „נפוליאון". כל מי שרוצה לראות את שיאה, הישגיה, מעמק־הבכא של עליבות הקולנוע־המדבר היום, חייב לראות יצירת־מופת זו.

הסרט אילם. הגיבורים פותחים את פיהם ודבריהם נמסרים לנו באמצעות כתובות מודפסות. באנגלית. המוסיקה המלווה נותנת עוצמה לסרט, אך אינה תחליף למלים. במקור אמרו השחקנים את הטקסט בבהירות, ושנים מאוחר יותר יכול היה גאנס להוסיף פסקול מקביל לתנועות השפתיים שלהם. הגירסה שתוצג אצלנו נאמנה למקור האילם. השירה הקולנועית מדברת. ובאיזו עוצמה!

■ נחמן אינגבר

בטהובן, ואגנר, דייויס

בעמוד הראשון של פארטיטורת הסימפוניה השלישית שלו, „ארואיקה", כתב בטהובן הקדשה. „לכבודו של אדם גדול". הוא לא נקב בשם המפורש, אבל ידוע שהתכוון אליו. אל נפוליון. היה זה נציג צרפת בווינה שדירבן אותו לכתיבת יצירה שתפאר את מי שהיה אז הקונסול בונפארטה. בטהובן, שראה בקונסול הנמרץ מי שעתיד להביא דמוקרטיה וחירות לאנושות, נעתר.

מאוחר יותר, כשהגיע לאוזניו כי נפוליון הכריז על עצמו כקיסר, תלש המלחין בחמת־זעם את העמוד עם ההקדשה. „עכשיו", אמר, „ירמוס גם נפוליון את כל זכויות האדם, בהתמכרו רק לתאוות־הכבוד שלו. עכשיו, יעמיד הוא את עצמו מעל לכל. הוא יהיה לעריץ".

אכזבת בטהובן מנפוליון לא הרתיעה את המלחין קארל דייויס מלהסתמך בעיקר על יצירות בטהובן בעת טוויית המוסיקה לסרט „נפוליון". „אבל גאנס עצמו הושפע מאוד מהמוסיקה של בטהובן", הוא אומר, „אפילו התכוון ליצור סרט על חיי המלחין הגדול. המוסיקה של בטהובן תואמת היטב את דמותו של גיבור הסרט. השתמשתי בגירסאות שונות של הארואיקה, במיוחד בווריאציות פרומתיאוס לפסנתר, במוסיקה לתיאטרון על פרומתיאוס ובקטעים אחרים בהם מוצא ביטוי הרעיון הפרומתאי".

אילו היה דייויס מביא קטעים שאולים כמות־שהם היה נופל בפח הפשטנות. לפיכך, בחר בשיטת הקולאז': שיבץ קטעי יצירות אלה לצד אלה, אלה באלה. ואת מלאכת הקולאז' הוא יודע היטב. גם המעברים והחיבורים בין הקטעים עשויים במיקצועיות רבה. דייויס לש יחד קטעים מהמוסיקה לפסנתר ומהמוסיקה הקאמרית של בטהובן והולך גם בעקבות מלחינים אחרים. ניתן לשמוע במוסיקה ל„נפוליון" גם את מוצארט והיידן, את גלוק, כרוביני וגוסק. מספרים, שנפוליון אהב במיוחד אריה מסויימת מהאופרה „נינה" של פאיזיילו, לה יכול היה להאזין מדי יום מבלי לחשתעמם. לחן זה שיבץ דייויס בתמונת הפיקניק בקורסיקה.

המארג של דייויס הוא מיזוג חומרים שונים ומשונים, הארוגים כשטיח מרהיב ליצירה אחת מרתקת. לצד עיבוד של חומרים מסורתיים, חלקוחים ממלחינים שונים, יש בה גם קטעים מקוריים של דייויס. בעצם, תפיסת־העולם המוסיקאלית שלו יותר וגנרייאנית מאשר בטהובנית. הוא משתמש בלייט־מוטיב של ואגנר, מוטיב שחוזר לאורך היצירה כולה. „זה הנושא הבא לתאר את הנשר. המוטיב עובר לאורך הסרט כולו כמתאר את רוחו של נפוליון".

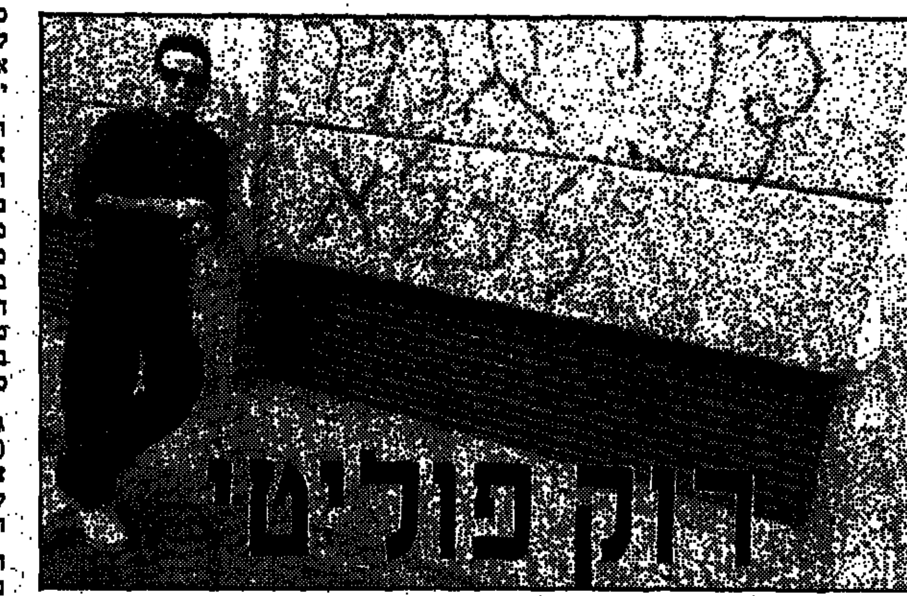
את המוסיקה ל„נפוליון" כתב דייויס ב־1982. בארבע ההקרנות של הסרט בהיכל־התרבות בתל־אביב הוא ינצח על תזמורת רשות־השידור, בביצוע חי, כשהתזמורת יושבת על הבימה למרגלות המסכים הענקיים.

■ חנוך רון

דני אמיר, החייל הראשון שסירב לשרת בשטחים, עושה תקליט. עברית מדוברת, בלי הצטעצעות. שהטקסטים ידברו בעד עצמם. אמירה ● „איך יקבלו אותי? כמו את צה"ל בלבנון"

אמיר, היום, ליד הכתובת על הקיר ברחוב אוסישקין בתל־אביב

האם יש אלטרנטיבה, דור המשך, למוסיקת הרוק בארץ? במירוץ המיכשולים שהקהל מעביר בו את יוצרי הרוק המעטים שפועלים פה, ניתן לתאר את הקאריירה של יוצר כשלום חנוך, לדוגמה, כבריחותו של הרץ למרחקים ארוכים. המיבחן האמיתי של דור האלטרנטיבה הולך ומתקרב. שירים של מאיר בנאי, מזי כהן, אהוד בנאי, סי היימן, טובה גרטנר ודני אמיר מציבים את האתגר בפני הקהל בארץ.

אם ניתן להקביל את רוב השמות הללו ל„אוף ברודווי", הרי שאת שמו של דני אמיר אפשר להקביל רק ל„אוף־אוף". אמיר, בן 26, שיער שחור, עיניים כחולות, מראה של אליל־נוער קלאסי, מאייש עמדה שהיתה נטושה ברוק הישראלי: יוצר רוק המציג עמדה פוליטית ברורה. במקום שבו מעדיפים רוב היוצרים להציג עמדתם הפוליטית בצורה מגומגמת ומעורפלת, אם בכלל, במקום בו רשות־השידור מלבישה על עינינו מספחות כדי שלא ניחשף חלילה ל„אבי היקר" מתוך „מלכת האמבטיה", גם אם חלפו כבר 18 שנה מאז, חשוב שיהיה מישהו כמו דני אמיר.

הדעות שלו, לא רק הפוליטיות, גם אלה על המוסיקה בארץ, הן לא מהפופולאריות בלשון־המעטה: „אחד הדברים שתמיד הפריעו לי במוסיקה כאן הוא, שבניגוד לרוק בשאר העולם, אנשים בורחים מהתייחסות אל הצד הפוליטי. התעסקות המדיום בתוך עצמו. יכול להיות תקליט שהוא לא פוליטי, אבל יהיה פוליטי בדיוק מפני שהוא א־פוליטי. הספרות, התיאטרון והקולנוע כאן הרבה יותר מעורבים בהוויה מאשר המוסיקה, וזה תמוה. אי התייחסות כמוה כשיתוף־פעולה".

■■■

הרקע האישי והחברתי שעליו צמח היה קרקע פוריה לגיבוש המודעות הפוליטית. הוריו היו חברים במיפלגה הקומוניסטית, עזבו אותה, אך לא ויתרו על הדרך. כשעמד בפני גיוס התעוררו בו ספקות האם להתגייס. כשהחליט להתגייס, היה החייל הראשון שסרב לשרת בשטחים. ישב שלושה חודשים בכלא הצבאי. גדי אלגזי, שבא אחריו, ישב כבר שנה בכלא. „אחרי זה הייתי חודש בשלישות, ואהבתי את זה עוד פחות מהכלא. החלטתי שהצבא לא שפוי, הצבא החליט שאני לא שפוי – והסכמנו לא להסכים".

מאז, הדעות שלו התחזקו: „הצבא גדול מדי, חזק מדי, דומיננטי מדי. רוב האנשים כאן מפעילים צנזורה עצמית, חושבים מראש האם הדיעה שהם עומדים להשמיע פופולארית או לא. קונים בעשרות־אלפי עותקים את 'הזמן הצהוב', מזדעזעים, וחוזרים לחיי היומיום 'עם אצבע בתחת ושיר בגרון' כמו שכתב חנוך לוין. יורים ובוכים. אני לא חושב שהאווירה השתנתה מאז ועד היום. הרבה אנשים היו רוצים לעשות מה שאני עשיתי, אבל לשלם בצ'ק. אבל, יש לנו מדינה נפלאה..."

דני משחזר את התגובות שהיו אז על המעשה שלו: „גינוי כללי, אבל גם כמה הפגנות קטנות בעדי. התומכים היו כותבים על הקירות 'שחרר דני אמיר' ואז היו אחרים מוסיפים את המלה 'לא'. ברחוב אוסישקין בת"א עוד נשארה כתובת אורגינאלית: „דני אמיר לכלא".

■■■

החיידק המוסיקאלי קינן אצלו שנים. לקח לו זמן לצאת החוצה. אחרי הצבא עבד בעבודות מזדמנות, גר שנתיים בפאריז, ניגן במטרו ופגש פלשתינאים. כשחזר, הלך ללמוד ספרות כללית באוניברסיטה. דרך לימודי סמיוטיקה פיתח השקפה על המוסיקה בארץ.

כששמע ברדיו את „סידור קבוע" של להקת „טנגו", הגיע למסקנה שניתן לעשות בעברית מה שיושב לו בראש. החליט לעשות תקליט. יצר קשר עם מיקי שביב, שנדלק על החומר. לחברת סי.בי.אס., שהחתימה אותו, הגיע עם חומר לתקליט שלם, בצורתו המוגמרת. „ידעתי, שאם אפנה לחברת תקליטים לפני שהשירים יוקלטו, ישנו לי דברים כמו טקסטים, סאונד, דיקציה וכו'".

הרעיון שעומד מאחורי שירים כמו „סיפור אמיתי", המושמע רבות ברדיו, ו„מרכבה ולביא", השיר החדש ששוחרר לרדיו: „כתיבת טקסטים בעברית מדוברת, בלי הצטעצעות. בארץ יש שפה מיוחדת של פיזמונאות, שלא מתאימה לרוקנ'רול. מוטאציה מקומית נוספת. כל הזמרים ששרים כאן מרגישים כמו אהוד מנור. סי.בי.אס. שלחו את הטקסטים שלי לאקדמיה ללשון. הדפים חזרו מקושקשים לגמרי, עם הבעת זעזוע עמוק. זה נעשה בכוונה, לא מתוך בורות. הרי למדתי ספרות. כך אני מדבר וכך אני שר".

גם בעבודה עם מיקי שביב וז'אן פול זימבריס („טנגו"), הכוונה היתה לא ללכת בכיוון של הפקת צליל ועיבודים בומבאסטיים, אלא לתת לשירים לדבר בעד עצמם, דבר שלדעתו נזנח בשנים האחרונות.

דני מציב עצמו כמודע מחוץ לקונצנזוס. ב„שטויות", לדוגמה, הוא מדבר על אותו נתח אוכלוסיה, צעיר ברובו, המעוניין לגור בחו"ל ולא בארץ. „לא מגיע להם ייצוג? הרי רוב השירים שנכתבו כאן הם על החורה לכאן, על לחיות כאן".

– איך, אתה חושב, יקבלו אותך?

„כמו את צה"ל בלבנון. עם פרחים ואורז, ויפוצצו אותי ממתחת".

בחו"ל אמני־רוק רגילים לחיות מחוץ לקונצנזוס. מצפים מהם לחיות כך, וזה לא מפריע להם מבחינה מיסחרית. בארץ, הצימוד בין זהות פוליטית לטעם אמנותי כה חזק, שיש הרבה מן האומץ בעמדה שדני אמיר מציג. בדור הצעיר של הרוק המקומי יש לו אמירה חשובה, פוליטית ומוסיקאלית. והאם הקהל ייתן לו צ'אנס?

■ דני בלושטיין

שמעתי ש...

■ קטי זמרת צעירה בת 17.5 נמצאת בסיום הקלטות לתקליט חדש הנקרא „מכסים" את הלחן כתב משה נגר ומילית כתבו רותי בן־יהודה, שלמה כישור. עיבודים נעשו ע"י יגאל חרד. ההפקה שייכת לחברת גל רון.

■ רון שובלי זמר צעיר בן 15.5, עובד על תקליט ראשון אריך נגן בסגנון מזרחי. כתבה אהובה עוזרי ומילים: יאיר אלוני, מורית שמיאור ושלמה כישור עיבודים יגאל חרד. את רון גילתה הזמרת אהובה עוזרי, במופע שבו הופיעו ביחד, ונפגשו לראשונה. אהובה שמעה ומצא חן בעיניה והביאה אותו לחברת גל־רון שהיום מפיקים את תקליטו.

■ הזמר איציק קלה מתארח בשבת הקרובה בתוכנית הרדיו של שאפיק סלמן „מישראל באהבה" רשת ד'.

■ הזמר חזי פניאן, עובד על תקליט אריך נגן שני. שם התקליט „מנגינות", הלחנים עממיים למילים של עוזי חיטמן ומורית שמיאור.

■ את המופע המוצלח של הזמר יורגו מרגריטיס מיוון הנציח שוקי מ„צלילי הבוזוקי" על גבי קלטות וידאו העומדות למכירה.

■ צדוק תקוקה הוא גבר בן 48 אשר הוציא לאחרונה קלטת חדשה המשולבת בשירים שכתב והלחין בעצמו, קטעים מצחיקים בפרקי הומור, ומלל משעשע. את הקלטת הפיק צדוק בעצמו.

■ גבי פרחי, זמר בן 36, סיים בימים האחרונים עבודה על קלטת חדשה השניה במספר „שובי יפיפיה", בסגנון תימני.

■ הזמר יהודה גמליאל עובד על קלטת חדשה. שירים חדשים, ללחנים שכתבו שלמה תם וראובן. „רולטה" שם הקלטת וגם שמה של להקת הליווי השייכת ליהודה גמליאל.

■ דודו, תקליטן עם ותק של 12 שנות עבודה במוסיקה. הופיע בתחילת דרכו כזמר באירועים שונים. היום דודו מנחה אירועים שונים וקורא לעצמו „דיסקו דודו".

■ יואל עוזי, זמר צעיר בן 24, עובד על תקליט ראשון. תקליט שדריו יצא השבוע לרשתות הרדיו. שם התקליט „מי לי רעי".

■ צמד כותבים חדש – רינה אוחיאל ואבי טבוק המוכרים ככותבים בנפרד, החלו לעבוד על חומר כתיבה לאומנים שונים במשותף – בקרוב.

גילי סיון

נחמן אינגבר

סרטים חדשים

לא על האבר לבדו

„לא שם זין": כל קשר בין הרומן של דן בן־אמוץ לבין הסרט – מיסחרי בלבד

תחילה אזהרה לחובבים המושבעים של דן בן־אמוץ: כל קשר בין הרומן „לא שם זין" לבין הסרט שנעשה על־פיו הוא מיסחרי בלבד. אם הדימוי־העצמי שדן מקפיד למכור הוא נכון, אין ספק שטרח לגבות מה שמגיע לו על־פי חוקי השוק. כל היתר עבודה עצמאית של אלה שעשו את הסרט על המוניטין החיובי שלו בקרב קוראיו.

מעשה בנער תל־אביבי חיובי־עם־יפה־עיניים (גם פנים והיוך לא רעים), המתאהב בעלמה תל־אביבית נעימה ואמנותית, בעלת נטיה למעשי קונדסות ולמיבטא רומני. הם חיים באושר ומאהבה ומים זכים על גג בית המשקיף על כיכר מלכי ישראל. והימים ימי גיוסו לצה"ל של הנער, גם ימי מלחמה.

הנער נעשה נכה. הנכות הקשה, בעיקר בעיית יחסי־המין שלו בעתיד, הופכים אותו לממורמר, חסר התחשבות. בקיצור, לא שם זין – על חבריו לשיקום בעלי חוש־ההומור המקאברי, על חבריו הנפלאים ליחידה, על אביו ואמו הדואגים, על אחיו הבכור המצליח ועל גיסתו הנאווה והפורחת, בעיקר לא על חברתו הקונדסית והאוהבת. איך יודעים? הם לא חדלים לומר לו זאת. אחת לחמש דקות שם התסריטאי בפי דמות תורנית את הביטוי „אתה לא שם זין". וכך יודעים.

הסרט, בויים בידי שמואל אימברמן, בימאי ותיק שהתמחה בסרטי־פרסומת, על־פי תסריט של חנן פלד והוא מתאר מצב ישראלי מקובל, של מילחמה בלתי פוסקת. אימברמן עסק בעבר בעניינים שונים הקשורים לצבא, ביטחון ומילחמה. כך, לדוגמה, ביים את „חמש חמש", סרט של חווי צבאי, או „כנפיים", סרט על חיל האוויר שעשייתו נקטעה.

אימברמן ממקם את הסרט בלב־לבה של ישראל העשירה: וילות, גינות פרטיות, שכונות מגורים שלוות ומכוניות וולוו ואודי. בחברה הצרכנית והחומרנית שהוא מציג הנכות היא מצב נתון, שיש ללמוד לחיות אתו מבלי שיעכור יותר מדי את האווירה של עסקים־כרגיל. כולם אנשים נחמדים בעולם של בן־אמוץ־פלד־אימברמן. קיימים רק בשביל־לעזור. בני מישפחה, נכים, אחיות, אפילו זונות משתפות פעולה. בעולם זה, דמות כמו נירה, גיבורת הסרט האוהבת, היא ממש הכרח. האשה הישראלית כאביזר משעשע, ילדותי, מעט יצירתי, נותן כתף חזקה, מרגיע. גם משלם את מלוא המחיר.

הסרט נשען על שתי הדמויות המרכזיות, בגילום איקה זוהר וענת וקסמן. זוהר נאה והטוב, אינטנסיבי ורב־אנרגיה, שחקן שבנה עצמו על קרשי „הבימה", ומאז „כפפות" הוא צעיר מבטיח גם על מסך הקולנוע. גם ענת וקסמן היא התקווה הצעירה החדשה של עולם הקולנוע והתיאטרון הישראלים. רק אתמול צעדה בהצגות „בית צבי". היש מחר קנתה לעצמה מעמד חשוב בתיאטרון. בקולנוע הופיעה כבר בתפקיד מישנה וזה תפקידה הרציני הראשון.

חיסולים

„נשק קטלני": מל גיבסון ודני גלובר מול כנופיית ותיקי־וייטנאם שהפכו לפושעים

„נשק קטלני", אומרים לנו, מצליח מאוד בארה"ב. למה לאו יש בן קטלוג מרשים של כל החדוות האמריקניות האופייניות: חג־המולד, ידידות עמוקה בין שני גברים מצליחנים, קשרים יפים בין שחור ולבן, רמיזות יפות־נפש על מין ועיוותי נפש, כלי נשק מתוחכמים, שרידי מילחמת וייטנאם, הברחות הירואין המזהמות את האומה הטהורה, מה לא. אז למה שלא יצליח?

זה מתחיל כסרט מתח. יפהפיה צעירה מתאבדת – או שמא נרצחת – והחוקר הכושי מתבקש לבדוק מה, בעצם, קרה שם. במקביל, מבצע עמיתו המדוכדך כמה נסיונות מוצלחים ואזמדמים של חיסול פושעים וכמה נסיונות פחות מוצלחים לחיסול עצמי. יש לו נטיות דיכאוניות ושאיפת מוות. כדי להצילו מעצמו, משלבת אותו המישטרה בעבודה עם החוקר השחור, שהוא איש מישפחה למופת: אשה יפה וגם אופה, בנות יפות ולא אופות, בית מטופח למופת והרבה ארוחות מישפחתיות, חגים וכד'. אם זה לא יחזיר את השוטר המדוכא לחיים, אז לפחות תעזור העובדה ששניהם שירתו, ירו, בכו והצטיינו בווייטנאם.

מול שני השוטרים עומדת כנופיית משוחררי השירותים החשאיים בווייטנאם, שעשו שם פאשלות והתארגנו אחרי השעייתם לשם הברחת הירואין לארה"ב. נטיותיהם הסאדיסטיות, שחופנו עד כה כנגד וייטנאמים, מופנות עתה נגד צעירות אמריקניות תמימות, חתיכיות, חסרות־ישע.

מה יוכל לעמוד נגד כישרונם הגדול בשימוש באמצעי לחימה, נגד העינויים הנוראים שהם משפיעים על קורבנותיהם ונגד חוסר המצפון שלהם? רק הכוכב האוסטרלי מל גיבסון (מסידרת „מאקס הזועם") והשחקן הכושי דני גלובר („צבע הארגמן") מעיזים להתייצב נגדם. ולאחר מחול דמים סוער, שבו ממצים הבימאי והתסריטאי את כל האפשרויות של מיתות משונות, מסתיים הסרט באכילת תרנגול־ההודו המסורתי של חג־המולד ובא ללוס־אנג'לס גואל.

מוח יהודי

„לוי וגוליית": מירדפים ופעולה, יהלומים והירואין – ואידישקייט. ז'ראר אורי בנוסחה חוזרת

ז'ראר אורי התחיל את הקאריירה שלו כשחקן. שחקן אפור ומשעמם בסרטים אפורים ומשעממים. כל־כך אפורים, שאורי חש צורך לצאת מהם, לתסוס, להשתולל, לעשות משהו ובלבד שלא ישתעמם כל־כך, יחד עם צופיו. אמר ועשה. הוא נעשה לבימאי קולנוע המתמחה בקומדיות מטורפות, מהירות, משתוללות, שסימן ההיכר שלהן היו הכוכבים הצרפתים בורביל ולואי דה־פינס.

בין הלהיטים הגדולים שעשה בשעתו היו „הקדילק הלבן", „הנזירים באים, האנגלים באים" ו„רבי יעקב", עם דה־פינס מחופש לרב אורתודוכסי, במירדף מטורף על רקע סמים ופשע. אורי, יהודי, מאמין כנראה בנוסחאות חוזרות. מה שעבד פעם חייב לעבוד שוב. אמר ועשה. התוצאה: „לוי וגוליית". סרט יהודי. יהודי זה יפה, יהודי זה חזק, יהודי זה חכם. גם קמצוץ של אהבת יהודית־ערבית. הולך טוב בצרפת. אנריקו מסיאס מתפרנס עם זה לא רע.

הסרט יהודי לשורשיו. אנטוורפן, ירושלים של הצפון, עיר יהודית למהדרין. סחר יהלומים, חתונות יהודיות, ריקודים חסידיים. אורי יהודי. בתו, התסריטאית דניאלה תומפסון, יהודיה. צמד השחקנים רישאר אנקונינה ומישל בוז'נה יהודים צפון־אפריקאים, המתאמצים לשחק יהודים אשכנזים. קצת מגוחך, אבל הכל הולך.

עלילת מירדפים ופעולה, יהלומים והרואין, מישטרה ופושעים נוראים. מסורת, קצת אידישקייט, כבוד יהודי, גבורה יהודית, מוח יהודי, רק כך. למי שכל אלה לא מספיקים, יש גם את ז'ן קלוד בריאלי, שחקן ותיק מימי „הגל החדש" הזכור לטוב, המגלם מפקח מישטרה המעדיף בגדי נשים.

שעטנז.

רישאר אנקונינה ומקסים לרו ב„לוי וגוליית". כבוד יהודי, גבורה יהודית, מוח יהודי

סרטי ילדים

הרפתקאותיו של סופר־בלש.

לוחמי הרוח. הנפשה יפאנית, פרס ראשון בפסטיבל סרטי מדע־בדיוני ברומא, 84'. כוחות רישע מאיימים על היקום, בדמות נמלים ענקיות. רק בכוח הנסיכה נאוסיקה למגר את הרוע המתנפשט. לחובבי קומיקס מצויר.

מהדובים באהבה, ב'. דובוני יפת־ילי מכל העולם עושים יד אחת לקעקע רוח רעה, החוטפת דובונים וכולאת אותם במערה אפלה. ממתק אמריקני, מוגש באנגלית, תרגום לעברית.

פייבל והחלום האמריקני. סרט־הנפשה שהפיק סטיבן שפילברג. המתיימר ללמד חתיכת היסטוריה אמריקנית ויהודית. מישפחת עכברים יהודית נמלטת מפוגרום של חתולים קוזאקים לארץ האפשרויות. הבן הגיבור, פייבל, עובר הרפתקאות ומיבחני־גבורה, עד שמתקבל כחבר בגולת ניו־יורק. 7 ומעלה

נווה־צדק: רוח במיפרשים

אהרן אלמוג, מפוח חדש. בימאי עם קבלות, גם מצד האמנות, גם מצד הקופה. לבנות רפרטואר, להציב שלט יציב של איכות, להביא קהל. „האורח העומד מעל לכל חשד" הוא הסיפתח. בעתיד: שווייק, ורדה'לה, חמור הזהב

יצחק חזקיה ב„האורח העומד מעל כל חשד"

מאת עמנואל בר־קדמא

הנוף מהלון המיזנון של תיאטרון נווה־צדק נראה כציור של נחום גוטמן. רעפים אדומים על רקע ים כחול עם מיפרשים קטנים, לבנים. להתרכז בקו הישר של העין בין החלון והים. ישראל 87'. הכיעור הלבן, הגושי, שקרוי סיטי, תופס רק את הצד של שדה־הראייה. איזו בריזה. רק שלא יחסמו.

יש בריזה גם בנשמות פה, בתיאטרון נווה־צדק. שוב נושבת התקווה במיפרשים. ככה זה כאן, אפס אנד דאונס. עכשיו, יש אהרן אלמוג. בא על תקן של מפוח. קבוצת התיאטרון של נווה־צדק. עוד היסטוריה של קיבוץ פרובלמאטי, עם תחלופה גבוהה, נטישות, משברים. אהרן אלמוג. אופק חדש של יציבות. אולי יגיע גם קהל. אולי תתמסר הכתובת.

את שלוות הצהריים חותך הקומפרסור. עובדים למטה וממול. בונים בנווה־צדק. בין היתר, מה חבל, הורסים את האמפיתיאטרון, תיאטרון־הקיץ תחת כיפת השמים, היחיד בתל־אביב. מדוע? אלמוג מושך בכתפיו: „ככה צ'יץ' רוצה. אי־אפשר להילחם". אולם הצגות ממול, במקום בית־ספר אליאנס. מאחור, בית ענבל. חיים אינטנסיביים. פיאצה באמצע. האולם משופץ ומבהיק לשימוש מחודש.

אלמוג לא מפזר מלים גבוהות והבטחות. „אני מפחד", הוא חוזר ואומר.

– ומה אתה לוקח נגד זה?

„אני חושב. חוזר וחושב".

■■■

אלמוג יושב כאן כבר ארבעה חודשים. קוטלר, יו"ר הוועד המנהל של נווה־צדק, הציע, ולא נתן הרבה זמן לסרב. אלמוג, היום בימאי אהוב־ביקורת, יכול היה לבנות לעצמו כמה שגים נחמדות כבימאי חופשי. התיאטרונים מחזרים. עשה בזמן האחרון כמה הצגות שהצלחתן כפולה אמנותית ומיסחרית. אחרי הצגת־היחיד של מרים גבריאלי, „שש, שעה רקובה", על־פי סיפורי חנוך לוין, ביים את „הפרדס" של יוסף בר־יוסף ב„הבימה", ולאחרונה את „רכוש נטוש", של שולמית לפיד, בקאמרי. עבד עם הגארניטורה הראשונה של השחקנים: מרים זוהר, שלמה בר־שביט, מישה אשרוב, והרידה הריפאי, רבקה נוימן, ענת וקסמן.

יש לו הצגות עומדות, נפלאות, מכל התיאטראות. לא היה חסר לו כלום, כשהגיע הטלפון מקוטלר, זה עתה השתקע בתל־אביב, אחרי שנים רבות בירושלים. לראשונה בחייו בדירה שהיא רכושו: כבר פחד שהנה הוא שוקע בנירוואנה בורגנית מתוקה. ואז, הטלפון מקוטלר.

„האורח העומד מעל כל חשד" הוא הסיפתח שלו. הצגה על־פי תסריט, כולנו ראינו פה את הסרט של אליו פטרי. קצין המישטרה רצח, אבל יוצא נקי, כיוון שאיש אינו מעלה בדעתו לחשוד בו. סיפור אבסורד, עם עלילת מותחן אירוטי ומוסר־השכל פוליטי, תיאטרון.

אלמוג, 50. הזמן לא נגס בטוהר־האמונה שלו. איש־תיאטרון, שאיש אינו צריך לשרוח ולחדד לו את הפרופיל הפוליטי. הפרופיל חד ומתוח, כפי שהיה מאז ומעולם.

מאז ומעולם, זה מאז ילדותו בכפר וידין, בולגריה, על גדות הדנובה. בן 13 היה כשיצא משם, עם מישפחתו, לישראל. נותרה בו החיבה העזה לאנשי־האדמה שעזב שם. רק בירושלים, הרבה יותר מאוחר, פגש אנשים שהזכירו לו את האיכרים הפשוטים, הישרים, של וידין: הפלסטינים שפגש, שעימם התיידד. אל החיבה הישירה, האינסטינקטיבית, הצטרף גם חוש־הצדק. בולגריה של ילדותו הטיפה צדק. הרגישות־לצדק דבקה בו כמו ריח גשם לאריג צמר. מכל הקאריירה התיאטראלית שלו יקר ללבו „חסות", העיבוד לרומאן של סמי מיכאל. מתן־מיסתור לנרדפים.

■■■

אהרן אלמוג, שחקן. ראשי־פרקים: הקאמרי, בימת־השחקנים. הפרק המרכזי – החאן הירושלמי. מייקל אלפרדס. אחר־כך, אילן רונן. ניסיונות ראשונים של סאטירה קשה ב'חאנכארט'. זה יורד אחרי מכות עם הימין. אחר־כך, 'ניקוי ראש'. ב־81' עבודת בימוי ראשונה: „תל־אביב, ניו־יורק, תל־אביב', של רמי רוון.

יש לו עכשיו עבודה קשה, להביא קהל לנווה־צדק. עד עכשיו, לא הצליח המקום להעמיד שלט יציב של איכות אמנותית. למרות הכרקות כמו „מחלקה אחת, כיתה שלוש", או „אדם בן כלב", למרות הסקנדל הצנזורלי של „הפטריוט".

„האורח העומד מעל כל חשד" הוא, ייתכן, דגם למדיניות הניהול של אלמוג. מצד הליהוק, שיכוץ בסיסי של הלהקה המקומית הקיימת (סיני פתר, פטר גדיש, עמי כץ, חווה אורטמן־אלקיים), גם הבאת שחקנים מבחוץ. יצחק חזקיה מושאל מהקאמרי. מתארחים גם שבתאי קונורטי, עד לאחרונה בחאן, ושחקנית צעירה, גולי עומר. מצד הבחירה הרפרטואריות, תיאטרון בעל ערכים דרמאטיים וחוותיים, הטעון גם משמעות חברתית־פוליטית. לאוזני אלמוג, יש משהו שחוק במושג 'רלוואנטי', „לא מתכוון להשתבץ בשום אופנה".

אלמוג יהיה מנהל אמנותי, שיביים את רוב ההצגות בתיאטרון. חותם אישי צמוד. לכן, הוא רוחה, בדרך־כלל, הצעות המופנות אליו מתיאטרונים אחרים.

במרוצת יולי יתחילו החזרות על „החייל האמיץ שווייק", של יארוסלאב האשק. פטר גדיש יהיה שווייק. אלמוג הבימאי. מאיר מרגלית וודאי ישקיף מלמעלה ולא יפרגן. מאוחר יותר, „נעורי ורדה'לה" לחנוך לוין. „ההצגה, בשעתה, בקאמרי, נפלה בגלל מילחמת יום כיפור. מחזה שראוי להערכה מחודשת של הקהל". לוין נתן או.קיי.

לקראת הקיץ הבא, נושא עיניו למטלה אמביציוזית: „חמור הזהב של אפוליאוס", קלאסיקה שיש בה גם הומור אירוטי מטורף, גם ערכים תיאטראליים ססגוניים, גם סאטירה חברתית. „זו תהיה הצגת־ראווה גדולה, בחוץ. יבואו לראות".

אלמוג עוד יחשוב. צריך לחשוב טוב הרבה. הכל, בעצם, עומד על קצה השפיץ. סיזיפ, אפשר לעבוד. העירייה, מישפחת ירושלמי ותרבנים אחרים סיפקו תשתית. דומה, שסוגיית האולם פתורה. „אנחנו עכשיו צריכים רק להתפרנס", אומר מנכ"ל התיאטרון, יעקב שיין, „להגיע להכנסה עצמית של 65 אחוז". דבר קטן.

גל חדש בפופ: תחשפי ציצים ותהיי אלילת־זמר

סמאנתה פוקס התחילה את הקאריירה בת 16 בצילומי־עירום. מל אפלבי – בסרטי פורנו־רך. פנינה רוזנבלום כמעט היתה שם. אחרי שהפרונט המרשים מפלס את הדרך, אף אחד לא עושה חשבון אם יש כישרון ● הציצולינות של הפופ

מאת עדית נעמן

הבלונדית ההונגריה־איטלקיה המכונה צ'יצ'ולינה, שחשפה ציץ אלגאנטי ונחתה כבדיחה ליבראלית בפרלמנט האיטלקי, היא רק ההוכחה עד לאן אפשר לדחוף את האבסורד. בעולם הפופ, בו אוהבים להמליך אלילים ואלילות ולנתץ אותם כשגומרים לשחק בצעצוע, האימרה „תחשפי ציצים ותהיי מלכת זמר" כבר מזמן חדלה להיות בדיחה. היא הפכה לגל חדש בפופ. יש קוראים לזה גל הפורנו בזמר, ויש המשתמשים בביטוי היותר־נקי כאילו: גל האופנה בזמר.

המשותף לכוכבות חדשות רבות: הן תפשו את הדימיון הקולקטיבי בזכות פרונט מרשים, שנחשף מקרימה ומהצד. רק אחרי שהפכו לאהובות־הקהל, בשטיפת־עין אדירה של צילומים, סירטונים וסרטים חשופים, הן פתחו את הפה והתברר שהן גם שרות, וישר מוכרות במאסות זהב ופלאטינה. הקול? מי צריך קול כדי לעשות היום קאריירה כזמר פופ? יש אולפנים, יש סאונד מתוחכם. וכשסמאנתה פוקס מענטזת את הלהיט שלה „טאץ' מי" (גע בי), עם כל הציוד הטבעי שנתן לה האלוהים, וברקע הפלייבק המעובד היטב, מי עושה לה חשבון אם יש או אין לה קול?

כך עושות קאריירה יפה גם האחיות המזמרות מל וקים, אכזוטיות מלוכסנות עיניים, בוגרות סרטוני עירום ופורנו־קל, דוגמניות מבוקשות. ושלא יחשבו שהמכה היא של נשים בלבד. יש גם חתיך חשוף ומזמר, ניק קאימן שמו, שהתפרסם קודם בעולם כדוגמן הקבוע של ליווייס. ברגע שלא מגבילים את התופעה לציצים מזמרים בלבד אלא למה שנקרא היום ה„מודל אוריינטד פופ" (פופ של דוגמנים ודוגמניות) מסתבר שהגל חובק עולם ולא התחיל מהיום.

גרייס ג'ונס השחומה, בעלת המראה החללי־אנדרוגינוסי, כבשה את פסגות האופנה כדוגמנית לפני שכבשה בקולה את מעוזי הדיסקו. הזמרת האנגליה שארדיי, שמוצאה מאיי הודו־המערבית, התפרסמה במראה האכזוטי־אצילי שלה כדוגמנית, לפני שהתגלה שיש לה גם קול אדיר ושהיא מלחינה את שיריה.

גם את הלהיטים „אוראגאן" ו„אי־אפשר לעמוד בפניך", שהוציאה לשוק סטפאני, נסיכת מונאקו, ניתן לשייך לגל זה. סטפאני כבר הספיקה לעשות גלים בעולם, עם הרומנים שלה עם הבנים־של (בלמונדו, רילון), הצטלמה כדוגמנית, כ[...] לאוסף בגדי־הים שתיכננה, ובסוף גם פתחה [...] הפה והכריזה על עצמה כזמרת. התקליט [...] ללהיט בינלאומי. מה שברור לגמרי, שאו[...] קוראים לה שושנה פומפרניקל מבת־ים, הת[...] היתה מגיעה רחוק. וכמו שאומר משה מורד, [...] ההפקה של חברת סי.בי.אס. בארץ, על קולה [...] סטפאני: „זה עניין של הפקה טובה. חוץ מזה, [...] ממש מתוקה".

■■■

לא היה חסר הרבה שגם לנו תהיה תו[...] לאומית לגל הציצים־המזמרים. לה רוזנבלו[...] הרגולה, שגילתה את סוד האלכימיה והמכה [...] הזוהר לכסף, כמעט היתה שם. זה קרה עם הש[יר] „תמיד אשה", שרץ בתוכנית ה'קרם' לפני [...] שנים.

אומרת פנינה, היום אשת־עסקים בת 32, [...] טלפון באוטו ועוד שניים בבית, מוכ[...] סנדוויצ'ים לעמלים, ואופנה, איפורים ומכש[...] לפיתות החזה לנשים: „כל החיים, בעצם, אני [...] להיות סולנית. בשבעה חודשים שהייתי בצ[בא] הייתי בלהקת חיל־אוויר ולהקת חיל־תובלה ו[...]

חלמתי להיות זמרת. תמיד היה לי קול [...] אנשים היו המומים מהקול שלי. עד גיל [...] וכשיש לי חלום, אני מנסה להגשים אותו. [...] לי בפוקס השיר 'תמיד אשה' ורצתי [...] ההקלטה עוד לפני ה'קרם', אבל רצו ש[...] את כל הכסף בתקליט ראשון, כמו שהם [...] מכל הזמרות הכי גדולות, ואני לא אגיד [...] ואני לא רציתי לזרוק עשרת־לפים [...] היו לי דברים יותר חשובים לעשות עם [...] עשיתי שיר אחד ולא קרה שום דבר". [...] איך זה כשפוף כל אחד מבטיח ולא עושה [...] גם סולני יורמן אמר לי, שאם לא אעשה [...] בעצמי לא יהיה לי שיר, או כתבתי [...] רובס עשה עיבודים ויצא לי השיר 'תמיד אשה' [...] נקודות קיבלתי עליו ב'קרם' וזו היתה [...] בשבילי. אילו רציתי לבנות לעצמי קאריירה בשירה, הייתי עושה את זה בלי בעיות. רק ענ[יין] של כסף. היום לא צריך קול של ברברה סטרייסנד בשביל להצליח כזמרת. יש לי הופעות [...] ניסיון על במות.

„אבל, לי היו חשובים דברים אחרים: לקנות לי בית, לקנות אוטו, לבנות עסקים שלי. שנה אחרי ה'קרם' מצאתי את האבא שלי בגרמניה, והזמינו אותי להופיע יחד אתו ב'שו' גדול בטלוויזיה. אמרתי להם שאני גם זמרת. באמת, כבר אז היו לי שלושה שירים: תמיד אשה, עם ישראל חי בקושי ווידוי אישי. בעצת שלמה צח הקלטתי באנגלית גם את השיר הידוע 'לבי שייך לאבא' ואת 'הללויה' באנגלית. הגרמנים השתגעו, אבל קאריירה לא צמחה מזה, כי לא התמדתי. שמתי את הכסף בדברים אחרים ולא מצטערת לרגע. יש לי מספיק הופעות גם בלי לשיר".

אבל, אפשר לסמוך עליה שתהיה במקום טוב באמצע כשסמאנתה תופיע בשבוע הבא בסינרמה, ותראג להצטלם בעימות חזיתי של ציץ מול ציץ. לעסקים זה לא מזיק בכלל.

■■■

גם סמאנתה הקטנה, בת 20 בקושי, לומדת עכשיו לספור מיספרים עם שישה אפסים ומעלה. בבית־ספר לא כל־כך הספיקה ללמוד, אבל, היא צוחקת כל הדרך אל הבנק. יחד אתה צוחק גם אבא פאטריק, שהפך להיות מנהל־העסקים שלה וכל הזמן דוחף את הקטנה המרופדת כל־כך יפה, עם הפרונט קדימה. כמובן שגם הוא מגיע אתה ארצה. איך ייתן לה להסתובב בעולם בלי אבא.

התהילה התיישבה עליה כשהיתה בת 16 בסך־הכל. הצטלמה בעירום שקוף לעיתון הסנסאציות האנגלי „פיפל" ונבחרה ל„הפנים והגוף של השנה". שלוש שנים אחרי זה, כשיצא אלבומה הראשון ובו השיר המזמין „גע בי", ההצלחה הפכה להיסטוריה המונית. מי צריך יותר מלגעת בגברת הצעירה, יפה ועירומה רוב הזמן?

עד שהקליטה, המשיכה לככב באופן קבוע בעמוד 3 (עמוד העירום) של ה„סאן". היום היא מוציאה כבר את אלבומה השני, לבושה למען השינוי. „טאץ' מי" הגיע למקום הראשון במיצעדי עשר מדינות אירופיות לפחות, הביא לה תקליטי זהב, פלאטינה ולפעמים גם יהלומים. בסתיו האחרון נסעה לסיור הופעות באמריקה, ומשם למיזרח הרחוק, חזרה על גל של הערצה היסטרית ונחתה עכשיו שהיא בקטגוריה של מארונה־מינימום. גם בארץ לא ישכחו לתת לה תקליט־זהב, למרות שאצלנו זה בסך־הכל מכירה של 40 אלף תקליטים, לעומת מאה־ אלף ומעלה במדינה אירופית ממוצעת.

אבא פאטריק היקר עובד שעות נוספות, כדי להפוך את סמאנתה הקטנה למיכרה־זהב שאינו נגמר. על תעשיית הפוסטרים־חולצות־כפתורים כבר לא מדברים, גם על גיליון פנטהאוז האחרון, כי זה כסף קטן. באנגליה יש כבר שורת פאבים שנושאים את השם „סאם", קיצור של סמאנתה. בחג־המולד האחרון הוציאו לשוק סדרת מוצרי קוסמטיקה בשם „התאומות", שסמאנתה ואמה מככבות בפירסומת שלה.

■■■

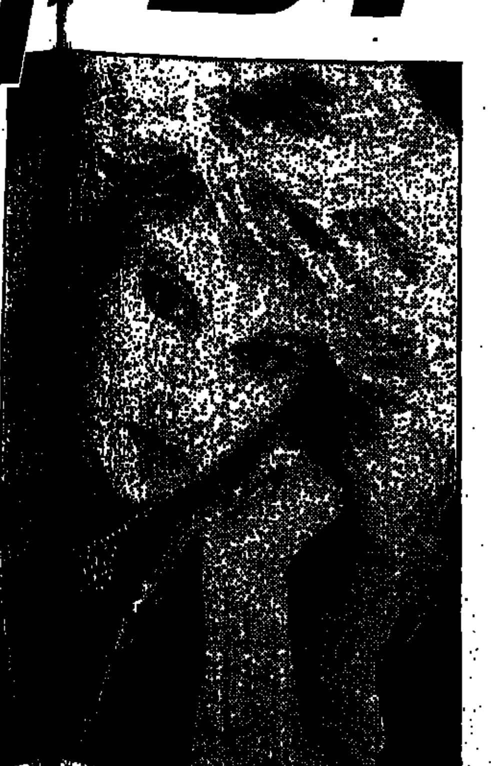
די צמוד בעקבות סאם, פוסעות האחיות מל וקים אפלבי. מלוכסנות עין, עור שחום, שמספר על מוצאן מאיי הודו־המערבית, למרות שהן ילידות אנגליה. עם גוף חתולי שמתקמר נכון, גם בחזית גם מאחור.

קים היא הבכירה (22). מל היא שכיכבה במיבחר סרטוני פורנו־רך ועדיין מככבת בעירום בגליון „מייפייר" של ינואר. היו שלאגר קטן של מועדוני־לילה, כשנתגלו ע"י שלישיית המפיקים הבריטיים סטוק, אייטקן, ווטרמן – השלישייה שהפיקה את הלהיטים לדיויין, בננהראמה, חי או מת. השלושה פרשו חסות על האחיות וכשהפיקו סירטון וידאו של אמנים למען ניצולי המעבורת שטבעה, נתנו למל ולקים תפקיד ראשי, בעוד פול מק'קארתני עושה להן אומפאפה. רק שתקבלו פרופורציות.

האלבום הראשון שלהן היה „פ.ל.מ." (ראשי־תיבות של פאן, לאב, מני, כלומר: כיף, אהבה, כסף; שלושת המאורות בחיי האחיות), וכבר לקחו תקליט־זהב באנגליה ובארצות אירופה אחרות. גם בארץ הן כבר קרובות מאוד לזהב. אבל, כשהן מצטלמות לבושות, כמו יצאו לפני רגע מירחון־אופנה, מחייכות מעגיל לעגיל, חושפות שיניים צחורות ואת חלום חייהן, מה מתברר? שהן רוצות בדיוק מה שרוצה ציפורה מפתח־תקווה: „אנחנו רוצות מה שיש לאנשים במעמד בינוני מסודר. בית, מכונית, שתי חופשות בשנה ושום דאגות סביב איך נשלם את החשכונות שלנו. היו לנו חיים די קשים ונשמח מאוד אם זה יתגשם". הן בדרך הטובה.

רוזנבלום. „אילו רציתי לבנות לעצמי קאריירה בשירה, הייתי עושה את זה בלי בעיות. רק עניין של כסף. היום לא צריך קול של ברברה סטרייסנד בשביל להצליח כזמרת".

ועיקרון תחילה

סמאנתה פוקס. שלוש שנים אחרי צילומי העירום ל„סיפל" (בתמונה הקיצונית מימין) יצא האלבום הראשון, עם „גע בי". מי צריך יותר מלגעת בגברת צעירה, יפה ורוב הזמן עירומה

האחיות מל וקים אפלבי. לפני הקאריירה הפופית כיכבה מל בסרטוני פורנו רך. עד היום היא מצטלמת למגאזיני־עירום. בתמונה משמאל, בצילום צמחוני יחסית

מהשוליים למרכז

„הקיור". צפה לבלתי־צפוי

אלבום כפול חדש ללהקת „הקיור", שהפכה מהלהקה אזוטרית לאחת החשובות ברוק האנגלי העכשווי. מאחורי הדימוי הפרובוקטיבי של „בוב המשוגע", המנהיג, מסתתר מלחין ותמלילן מעולה

מאת דני בלושטיין

סמית'. „משקר הרבה, בעיקר בראיונות"

„אני אוהב ללכת בלילה בבתי־קברות, החשכה מושכת אותי", „אני מרגיש נוח יותר בחברת אנשים מעורערים בנפשם", „להקת 'א־הא' גרוטסקית לחלוטין, אחד מהשלושה לא בדיוק נורמאלי, אני מתכוון לילד הרזה הזה, הוא נראה לי מיקרה מנטאלי", וגם „אני משקר הרבה, בעיקר בראיונות" – אוסף ציטטות מפיו מפיק־המרגליות של רוברט סמית', מנהיגה הבלתי־מעורער של להקת „הקיור".

סמית' מתואר כאקסצנטרי, תאוותן, מעורפל מסמים. זכה לכינויים „בוב המשוגע" ו„מגוון המשולל זכות למיות". אך, הדימוי הפרובוקטיבי שבו הוא בוחר להציג את עצמו לא צריך להטעות. סמית' הוא תמלילן ומלחין מעולה, השואב השראתו מעולמם הרוחני של סופרים כבודלר, ורליין ורמבו. בעשור של פעילות מוסיקאלית, שניתן לסכמו במישפט 'צפה לבלתי־צפוי', הפכה „הקיור" מלהקת־שוליים אזוטרית לאחת הלהקות החשובות של הרוק האנגלי העכשווי. אלבומה הכפול החדש, „נשקי אותי, נשקי אותי, נשקי אותי", מוכיח ש„הקיור" היא התשובה היחידה, שאנגליה יכולה להציב כרגע מול פרינס.

„הנשיקה", השיר הפותח את האלבום, הוא התקפה ברוטאלית על חושי המאזין. „יש שירים כל־כך נחמדים באלבום וכל־כך נחמד להאזין לו, שחשבתי שטוב יהיה לעבור קודם 7 דקות של מרירות, לפני שאתה מתחיל ליהנות ממנו..." מסביר סמית' בפרברטיות אופייניות. על „עינוי", שיר אחר באלבום, המתאר אקט סאדו־מזוכיסטי, הוא אומר: „יותר טוב שלא ניכנס לעניין הזה. זה בסך־הכל משקף צד משונה נוסף של הלהקה..."

„הקיור", האמונים על פרובוקציות, גילו, שלפעמים התרמית עלולה לפעול כבומרנג. לאחרונה הקליטו גירסה מחודשת לאחד מלהיטיהם הראשונים, „להרוג ערבי", מ־78'. לאחר שהשיר צבר תאוצה בהשמעות באמריקה, וקפה הליגה הערבית נגד השמצה את אוזניה ודרשה את חרמתו. ההסברים, שהמדובר בשיר שמבוסס על יצירת־המופת של אלבר קאמי, „הזר", לא הועילו. כדי לאפשר את שידורו, פירסמה הלהקה הסבר מתנצל, המספר שאין המדובר בשיר אנטי־ערבי. משיקולי שוק העדיפו „הקיור" להשאיר את הפרובוקציות בבית.

בשנות קיומה העבירו חברי־הלהקה דרך הפריזמה המוסיקאלית שלהם כמעט כל סיגנון מוכר. משוליים הפכו למרכז ועכשיו הם מתרגמים את הקרדיט האמנותי לו זכו להצלחה מיסחרית גדולה. „הקיור באוראנג'", סרט בן שעתיים המנציח את הופעתם בצרפת, ייצא בקרוב. רוברט סמית' יכול להפטיר בצניעות אופיינית: „אני חושב בכנות, שאין משהו שהקיור לא מסוגלים לעשות עכשיו".

יְהֻדִית

אבות ישורון

כְּפֶרַע הַגָּדֹל יְהֻדִית הַגְּדֹלָה
יָצְאָה לְפִּילִין לִפְקֹד
אֶת הַמֵּתִים וְאֶת שֶׁאֵינָם בַּבָּתִּים לִפְקֹד
וְאֶת הָעֲצָמוֹת מִן הָאֵפֶר לִמְנוֹת.

הִיא לֹא יָכְלָה לִקְנוֹת לָהּ מְעִיל.
וְלָבְשָׁה מְעִיל עַל מְעִיל.
וְהָיְתָה דּוֹמָה לַעֲרֵמָה,
לְהַבְדִּיל.

שָׁמְעָה מִפִּי הָעֵרָה עַל חַלְנְצִ'יק
קְטַנְצִ'יק לְטְרַאנְסְפּוֹרְטִים. אֵיךְ נִכְנַס לְשָׁמָּה
מֵהָרְחָבָה הַזֹּאת הֵי אֲנָשִׁים עִם מַכּוֹת. נָשִׁים וִילָדִים
נִשְׂרְפוּ קַלִּים.

וּכְשֶׁהַנְּזִירָה הַפּוֹלָנִיָּה שָׁמְעָה „יְהוּדִים" – הִצְטַלְּבָה.
כָּל עֲבוֹדַת הַכּוֹכָבִים מִיָּמַי וִיצִירַת הַקֹּדֶשׁ בִּצְבָא:
יְהוּדִים – וּPogany.
Bóg – a Niebóg.

מִזְרָח/
מִחוּץ לוּבְּלִין
נֹעַד לִיהֻדִית
מִחוּץ לוּבְּלִין.

וּבִקַּשְׁתִּי מִיהֻדִית
כְּפֶרַע הַגָּדֹל
שֶׁלֹּא תַּעֲמֹד
בָּעִיר שֶׁלִּי.

בְּמִעַט גַּמְיָה שֶׁהָיְתָה לִי קָשַׁרְתִּי עֵינַי לְבַד עִם
טְרַאוּוָא. דְּשָׁאִים. עֵשֶׂב. אֶרֶץ
טְרַאוּנִיקִי, שָׁם מָקוֹם שֶׁאָבִי וְאָבִי אָבִי וַאֲחִי אָבִי וַאֲחִי אָחִי
מְהַפְּכִים הָיוּ בְּפִיהֶם בְּמִלִּים שֶׁלָּהֶם בִּצְבָעִים שֶׁלָּהֶם בְּשָׁחוֹר וּבְמֶלַח.

וְכָאן כָּל כַּף הָרַבָּה דְּרָכִים עַל הַדֶּשֶׁא וְהַדֶּשֶׁא מוֹרִיד אֶת
הָרֹאשׁ וּמִתְיַשֵּׁר. מוֹרִיד אֶת הָרֹאשׁ וּמִתְיַשֵּׁר. עוֹד פַּעַם
טְרַאוּנִיקִי וְעוֹד פַּעַם טְרַאוּנִיקִי וְעוֹד פַּעַם טְרַאוּנִיקִי.
וּמַר מִי מַצְמִיחַ לְעַצְמוֹ וִישָׁעָה מִשִּׁשָּׁה מִילְיוֹן לְאֶחָד מִשִּׁשָּׁה מִילְיוֹן.

בְּחוּץ לָאָרֶץ אֲנַחְנוּ
מִי שֶׁהָיוּ לָהֶם אָב וָאֵם
בְּעֵת אַזְכָּרַת נִשְׁמוֹת
יָצָאנוּ הַחוּצָה

כָּאן אֲנַחְנוּ
לֹא יוֹדְעִים אֵיפֹה הַקְּבָרִים
נִכְנָסִים פְּנִימָה
וְלֹא אוֹמְרִים דְּבָרִים

עַד שֶׁנַּעֲבֹר הָלְאָה: גַּפְרוּר לֹא יוֹתֵר
דַּי אִם תְּשַׁפְשֵׁף אַחַת
דִּמְעָה בְּדִמְעָה
יִתְאַהֲבוּ אַחַת שְׁתַּיִם.

רַק לְמַלֵּא מִשְׁבֶּצֶת: הַקִּירוֹת הַמַּחֲזִיקִים אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ בִּפְנִים
בְּצִמְצוּמִית בֵּיתִית חֲסָה
צַוְּארֵינוּ מֻפְשָׁלִים עַל הַסְּוֶדֶר הַחַם.
כְּמוֹ אַחִים וְאָחוֹת אָנוּ אֲנַחְנוּ.

הָאֶלֶף תְּשַׁע מֵאוֹת עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ
עָבַר עָלַי שֶׁרָאִים פַּעַם בַּחַיִּים.
כְּשֶׁקַּמְתִּי לִתְחִיַּת הַמֵּתִים בְּקְרַאסְנִיסְטַאוו
לֹא מָצָאתִי אַף אֶחָד.

וּבְאַחֲרִית: עַל הָאֵשׁ
מִיָּד אָמַרְתִּי:
הָאֵשׁ דּוֹמָה
לְאֵשׁ כִּירַיִם.

וְלַמַּיִם הֵם
קַלִּים לְמִישׁוֹר.
וְלַמַּפָּל
זֶה מַפָּלָה אֶל הַמִּישׁוֹר.

אִשָּׁה לְצַיָּר
בֵּינָהּ לְבֵינוֹ.
וּמִלְחֶמֶת עוֹלָם
בֵּינוֹ לְבֵינָהּ.

יָדְעָה מִזֶּה
קָטָה קוֹלְבִּיץ.
קְעָרַת מָרָק
פָּשְׁטָה בְּיָד.

הִיא לֹא
פָּשְׁטָה קְעָרָה
אֲבָל עָמְדָה
כְּהַמְתָּא בָּרְחוֹב.

יְהֻדִית הַגָּדֹל
יָצְאָה לְפִּילִין.
שְׁמַע קוֹלָהּ
זֶה הַקּוֹל שֶׁלָּהּ.

כג שבט – כג סיון תשמ"ז, 22 פברואר – 20 יוני 1987

„בלי מורה־דרך, בלי מישקפת ובלי מצפן"

(המשך מעמוד קודם)

[illegible]

משברי התגנדרות ומח שלאחריהם

[illegible]

כמיהה ושברי קרונות

[illegible]

(המשך בעמוד 28)

„ויכוח שיכול היה להיות עניייני"

פולמוס שהסתאב

מאת דן מירון

לפני שבועות אחדים פירסמתי במוסף זה מאמר בשם „מתי נחדל לגלות את פוגל" (2.6.87), שהיה צפוי לעורר פולמוס. זה היה יכול להיות פולמוס ענייני – בצורת ויכוח על ערכה של יצירת פוגל כולה ועל ערך הרומאן שלו „חיי נישואים" בעיקר – ואולי אף פולמוס עקרוני; שכן ענין פוגל שימש במאמרי רק אילוסטראציה לאיזו בעייתיות רחבה, האופיינית זה שני דורות ליחסנו אל העבר הספרותי־התרבותי שלנו. ואולם עתה, אחר שנתן זך הגיב על מאמרי בשני מאמרים משלו (ועוד ידו נטויה) ב„העולם הזה" (17.6.87, 24.6.87), כבר ברור לחלוטין שהפולמוס לא יוכל להיות לא ענייני ולא עקרוני, ולמעשה אין הוא בבחינת פולמוס כלל, שכן מראשיתו הוא התנוון למסכת של השמצות אישיות טבולות בקצף־שפתיים. אף תגובתו של שמעון זנדבנק במוסף זה (26.6.87), הגם שאין בה כדי „להחזיק נר" לתגובותיו של זך, לא החזירה את הפולמוס, ולו גם במקצת, לאפיק ענייני, ומשום כך, בשלב זה הסתאב הפולמוס לחלוטין.

„מירוניאדות"

מלכתחילה, כשהייתי סבור שהפולמוס, בוטה וחריף ככל שהוא יכול להיות (ומבחינתי אין כל סיבה שלא יהיה כזה), יתנהל לגופו של הענין ולא לגופו של האדם, התכוונתי להמתין עד להצטברות כל התגובות שתתעוררנה במהלכו, ורק אחר־כך לשוב וליטול חלק בו. עכשיו ברור שאין מקום לדחיית תגובתי כשם שברור שאין מקום לכך שתגובה זו תידרש עניינית לכל פריטי התישפוכת ששפך זך עלי ועל הנושא עצמו וכן לאלו שהוא בוודאי עוד יוסיף לשפוך במאמרים שלישי ורביעי וחמישי, ככל העולה על רוחו. מי יודע, יכול להיות שה„מירוניאדה" תיהפך לז'אנר קבוע ביצירתו, והוא ירווה בה את נפשות הקוראים כ„רף החודש" שלו מכאן ועד לעלייתו של אותו דף מן העולם הזה אל העולם הבא. כיוון שאינני בטוח, שיימצאו לי הסבלנות, הפנאי ומינימום ההתעניינות הדרושים לשם המעקב אחר התפתחותו של ז'אנר חדש ורענן זה ביצירתו הלא־כל־כך מתחדשת והלא־כל־כך רעננה של המשורר החשוב, אניח את המלאכה לחוקרי זך של ההווה ושל העתיד ובעצמי אסתפק במה שלמדתי משני המאמרים שפורסמו עד כה – די והותר. תגובתי הנוכחית ממצה, אפוא, מבחינתי את הפרשה האומללה והמגוחכת כאחת. כל הרוצה להמשיך ולשחק בה יעשה זאת בלעדי.

דגם של יחסים קלוקלים

במאמרי ביקשתי לנצל התרחשות ספרותית־תיקשורתית אקטואלית, הקשורה בפירסום המחודש והמהודר של הרומאן „חיי נישואים" (כשלעצמו, מיפעל מו"לי חיובי ומכובד, אלא שנהפך במהלך החשיפה התיקשורתית שלו לפארסה), כדי להצביע על דגם יחסים ספרותיים־תרבותיים, הממלא תפקיד בולט – לדעתי, תפקיד מזיק ומעוות – בחיינו התרבותיים משנות החמישים ועד היום. דגם זה עומד על שישה עיקרים, שהמבקר ואיש התיקשורת התרבותית יכול „ללכת לאורם" שעה שהוא ניגש לעיון או לחשיפה מחודשים של אישיות או פרק מן העבר הספרותי הקרוב והרחוק שלנו, ואלו הם:

א) אותם אישיות או פרק חייבים להיות מוצגים כ„גילוי" מרעיש, סודות אשר לא היו ידועים עד כה לאיש, והנה עתה זיכה אותנו כוח המגלה, ובכך, כמובן, רשם לעצמו זכות חשובה בחשבון העובר־ושב הציבורי־התרבותי שלו.

ב) רצוי, ואולי גם הכרחי לטעון – במישרין וגם בעקיפין – שה„מגולה" לא היה נשכח ועלום־שם סתם־כך מחמת שאיתרע מזלו או שהתנאים לא היו בשלים להכרה בו, אלא שהוא „הושכח" בזדון ובכוונה תחילה, והיה נרדף ומושמץ בפי אנשים, שהיו בעת ובעונה אחת אווילים אך גם ערמומיים, ולמרות שלא היתה להם כל תבנה, הם בכל־זאת הבינו שהערכה צודקת של הישגיו של אותו „מגולה" תביא לביטול ההערכה הבלתי־מוצדקת להישגיהם המדומים שלהם. לכל המוטב מותר „להבין" שמקור הרדיפות וה„השכחה" היה בניגודי „פואטיקות"; ואת, בתנאי שיובהר, שהפואטיקה של ה„מגולה" הנרדף היתה עדיפה על זו של רודפיו.

ג) בהזדמנות זו חשוב וכדאי לעקור לחלוטין את האישיות או הענין שבהם דנים מן הקשר ההיסטורי של זמנם ושל הספרות בת־זמנם. צריך להציגם כתופעה יחידה במינה, מיוחדת ומופלאה, בלתי קשורה ובלתי דומה לכל מה שסבב אותה. אדרבה, במידה שבכלל נוגעים בקונטקסט ההיסטורי שלהם, הכרח הוא להציג את האישיות והענין הנדונים כניגודים המוחלט, כל מה שהוא – הם לאו ולהיפך, כל מה שהם – הוא לא, ממש אחד „כלפי תשעים ותשעה".

ד) במיסגרת אופוזיציה זו יש להתמקד בניגוד המוטאלי, כביכול, שבין הסופר ה„מגולה" לדמות הבולטת ביותר בספרות של זמנו – מן הרמויות

הנחשבות בעיני השוטים לעמוד־התווך של המסה הספרותית־התרבותית שלנו, כגון ביאליק או אלתרמן – ולהשתמש במוניטין המחודשים של הסופר ה„מגולה" כדי לקעקע בהם את המוניטין של הסופר הגלוי והידוע. כדאי להכריז בהזדמנות זו, שהמשורר הנחשב לעמוד־תווך אינו משורר כלל, אלא, אלא הוא רק „רב־מג" של מלים. בכל מקרה, את הקורא צריך להוביל מייד אל קיר הבחירה: או־או. או שהוא בוחר במסגרת ה„מגולה" ומצטרף לקהלם של אלה שהאור החדש נגה עליהם, או שהוא נשאר רבק בסופרים הידועים וניזון להשתייך לכת העלובה של המתויקים בנושנות. את זה צריך לעשות גם במקום שבו ברור, כי הסופר ה„מגולה" עצמו היה בוחר ללא־היסוס להישאר בין הסופרים

[illegible]

נתן זך

העלובים הללו (כגון במקרה של יעקב שטיינברג, שכתב ואפשר לתאר את תגובתו על ניסיון להציגו כמין אופוזיציה ותחליף לביאליק).

ה) כמובן, הכרח הוא שכל פרשת ה„גילוי" תיסגר ותתפרש במיסגרת של מאבק־טעמים ספרותי אקטואלי, ושתופק ממנה כל התחמושת האפשרית לשם קידום הקרב על ההגמוניה הספרותית העכשווית. במידה שהיוצר ה„מגולה" מתקשה להידחק לדפוס ומוקצה לו במיסגרת מאבק זה, מותר לקצץ בו ו„לנסותו" ולהעמיד על „עיקרו" הטהור, אפילו כרוך הדבר בקיטוע יצירותיו, או בהתעלמות מאגרים שלמים ביצירתו.

ו) בכלל, מועילה בכל הענין הזה הגזמה – מרות שבריעבד והגזמות שבכוונה־תחילה שכן מי שאינו מכיר את הספרות יותר על המידה ייתקל ממילא במלות־שופר עוברות מפריעות ומתסכלות, אשר לבורות כמה שנאמר כבר בביקורת ובמחקר הספרות על דבר טיבו ומעלתו של הסופר ה„מגולה" – זו ממש מצווה. בעצם, זהו תנאי ראשון לכל מעשה ה„גילוי". מי שלא יעמוד בו, יוקע עליו שלא יהיה בין המגלים, וסופו שתבטל בו התענה לכל אלה שאכן עמדו בו. עד כאן עיקרי הדגם.

נוסע ללא מיטען

דוגמאות להפעלתו של הדגם על כל סעיפיו ניתן למצוא ניתן למצוא בכל פרשה מפרשיות ה„רציה" שערך נתן זך בהיררכיה של שירתנו החדשה – הן מפרשיות ה„גילוי" של הנשכחים, כביכול, והן בפרשיות ההדחות של המפורסמים. כדי שלא להמשיך ולערוך את פרשת פוגל, אדגים בקיצור נמרץ על־פי פרשה אחרת, היא פרשת יעקב שטיינברג. זך ניגש להערכת שירתו

(המשך בעמוד הבא)

בעריכת זיסי סתוי

דוד אבידן

מה חיפש קורט ולדהיים אצל האפיפיור הפולני

שְׁאֵלָה גְּדוֹלָה: מָה חִפֵּשׂ קוּרְט וַלְדְהַיְם אֵצֶל הָאַפִּיפְיוֹר הַפּוֹלָנִי?
יוֹחָנָן פָּאוּלוּס, הַשֵּׁנִי וְלֹא הָאַחֲרוֹן, קִבֵּל אוֹתוֹ בְּלִשְׁכָּתוֹ, וּמָה, בְּעֶצֶם, קָרָה שָׁם?
הַנָּשִׂיא הָאוֹסְטְרִי הַמֻּתָּשׁ חִפֵּשׂ כֹּמֶר, פָּשׁוּט כֹּמֶר, אֲבָל לֹא כֹּמֶר פָּשׁוּט.
הוּא חִפֵּשׂ אֶת אֲבִי־הַכְּמָרִים, אֶת הַכֹּמֶר הָעֶלְיוֹן, כְּדֵי לְבַצֵּעַ וִדּוּי כַּדִּין.
וְזֶה מַה שֶּׁהוּא עָשָׂה, פְּאַנָה אַפִּיפְיוֹרָ'ה, זֶה בְּדִיּוּק מַה שֶּׁהוּא עָשָׂה.
מֵרוֹם־הוֹד־אוֹסְטְרִיּוּתוֹ, מִתַּעֲבֶת הַמְּלָאכִים, הָאִכָּרִים, נִקְנִיקִים בִּמְקוֹם עוּגוֹת,
הוּא צָנַח לְרִצְפַּת־הוֹד־קְדֻשָּׁתוֹ, אִפֵּר פּוֹלָנִי, מִתְאַגְרֵף לְשֶׁעָבַר, יוֹדֵעַ עִבְרִית, מַכִּיר קוּרְטִים,
וְסִפֵּר לוֹ בְּדִיּוּק מַה שֶּׁקָּרָה, וְאֵיךְ הַהֲרָגִים הַקְּטַנִּים וְהַגְּדוֹלִים נֶהֶרְגוּ וְנִתְהָרְגוּ וְנִתְהָרְגוּ וְנִתְאַרְגְּנוּ.
וְאָז בָּאָה הַחֲנִינָה, כְּמוֹ מִפַּל־אוֹר רַדְיוֹאַקְטִיבִי, הִירוֹשִׁימָה וְנָגָסָקִי וְחוֹמַת־בֶּרְלִין
וְהִיטְלֶר, שֶׁקִּבֵּל בְּוִינָה אֶת הַשְׂכָּלָתוֹ הַבְּסִיסִית, וְשֶׁסְּטוּדֶנְטִים יִשְׂרְאֵלִים מְחַפְּשִׂים עַכְשָׁו
אֶת מֵיטַב־יְצִירָתוֹ (אוּלַי), מִין קַאמְפְף, בְּכָל חֲנוּיוֹת הַסְּפָרִים בָּאָרֶץ, וּבְקָרוֹב בְּעִבְרִית.
הַלְהִיטְלֶר יִשְׁבּוֹר אֶת הַשּׁוּק, הַשֵּׁם הַשָּׁחוֹר וְהַמְרֻבָּע יִפְצַח אֶלֶף קֻפְסוֹת שְׁחוֹרוֹת.
„עַם, שֶׁלֹּא נִלְחַם אַחַת לְעֶשְׂרִים שָׁנָה, מִתְנַוֵּן", אָמַר בְּמָקוֹם אַחֵר, שִׂיחוֹתָיו הַסּוֹדִיּוֹת עִם מַטְבָּ"לוֹ
אוֹ בְּכָל הִזְדַּמְּנוּת לְהִיטְלָרִית אַחֶרֶת. וְהַנַּעַר הַיִּשְׂרְאֵלִי יַחֲשֹׁב טוֹב עַל הַקְּבִיעָה הַזֹּאת, קְבִיעָה מַדְלִיקָה.
הִיטְלֶר הָיָה מַזַּל־שׁוֹר עִם טָלֶה בְּאֹפֶק, וְהוּא נָגַח אֶת הַצָּבָא הָאָדֹם עַד מוֹסְקְבָה.
הוּא שָׂנָא אֶת הַיְּהוּדִים, מִשּׁוּם שֶׁהִמְצִיאוּ אֶת הַנַּצְרוּת, וְהַנַּצְרוּת הֵפֵרָה אֶת הַמַּאֲזָן הַהֶלֵּנִי הָעַתִּיק (צָשׁוּט).
לַיַּפָּנִים הָיְתָה (צָשׁוּט) תְּחוּשַׁת־גֶּזַע חֲזָקָה, לָכֵן הַיַּהֲדוּת לֹא חָדְרָה אֲלֵיהֶם – וְלַגֶּרְמָנִים פָּחוֹת,
לָכֵן הַיַּהֲדוּת חָדְרָה לְמַעֲרֶכֶת־הָעֲצַבִּים־הַמֶּרְכָּזִית וְתִכְנְתָה שָׁם, עִם תּוֹרַת־הַיִּחוּסִיּוּת הַלְּאֻמִּית,
אֶת הַהַשְׁמָדָה וְאֶת מְדִינַת־יִשְׂרָאֵל, שֶׁמַּקְפִּידָה לְהִלָּחֵם לְפָחוֹת אַחַת לְעֶשְׂרִים שָׁנָה. וְאִם נִטְעַן,
שֶׁלַּיַּפָּנִים הָיְתָה תָּמִיד נְטִיָּה סְטִיָּתִית לִתְקוֹף עֲנָקִים (סִין, נְמַל־הַפְּנִינִים), בְּנִגּוּד לְכָל
כְּלָלֵי תּוֹרוֹת־הַלְּחִימָה הַמִּזְרָחִיּוֹת, מַשֶּׁהוּ מַנְיָאקִי, קָאמִיקָאזִי, מְחַפֵּשׂ צָרוֹת – אָז אֵיפֹה
אֲנַחְנוּ בְּתוֹךְ הַמַּאֲפְיָן הַזֶּה, וְאֵיפֹה הָיְתָה גֶּרְמַנְיָה, וּמַה זֶּה בִּכְלָל אוֹסְטְרִיָּה. וְהַנָּשִׂיא,
כֵּן הַנָּשִׂיא, כָּרַע בֶּרֶךְ לִפְנֵי הָאַפִּיפְיוֹר הַפּוֹלָנִי וְאָמַר לוֹ: „סְלַח לִי, אָבִי, חָטָאתִי, פָּשַׁעְתִּי,
לֹא יָדַעְתִּי אֶת אֲשֶׁר אֲנִי עוֹשֶׂה". וּפָאוּלוּס־נִיָּה־פִּירְשֵׁי הַרְעִיף וּרְקָה קְרוֹשָׁה עַל קָרְחָתוֹ,
רֹאשׁ־צִפּוֹר, אוּלַי צִפּוֹר רָעָה, וַדַּאי צִפּוֹר מְפַחֶדֶת עַד מָוֶת, אֲבָל עוֹף טוֹרֵף,
וְהֵנִיף מֵעָלָיו אֶת הַצְּלָב הַיָּוָנִי מֵהַתְּקוּפָה הַהֶלֵּנִית הַמְּאֻזֶּנֶת, לִפְנֵי הֱיוֹת
הַצְּלָב הַנּוֹצְרִי וְהַרְגָּה אַחֲרֵי צְלַב־הַקֶּרֶס, שֶׁהַגֶּרְמָנִים הָפְכוּ אוֹתוֹ, גְּרָפוֹ־פּוֹלִיטִית,
מִסֵּמֶל בּוּדְהִיסְטִי־טִיבֶּטִי, קְרוֹב־מִשְׁפָּחָה שֶׁל הַמָּגֵן דָּוִד, מַאנְדָלָה לְהִתְהַוּוּת תְּנוּעַת־הַשֶּׁמֶשׁ,
שֶׁמְּשַׁמֶּשֶׁת בְּעֶצֶם, כְּפִי שֶׁאָמַרְתִּי, לְסֵמֶל הַהֶרֶס וְהַחֻרְבָּן וְשִׁחוּר אֵירוֹפָּה מִגְּזָעִים נְחוּתִים. וְעַכְשָׁו בְּרוֹמָא
הַסַּמְכוּת הָעֶלְיוֹנָה בְּוָטִיקָן מְשַׁפֶּצֶת נִפְלַת קְרִירָה שֶׁל נְשִׂיא רֶפּוּבְּלִיקַת־עוּגוֹת־וְאֶלֶקְטְרוֹנִיקָה,
מִין אִיטַלְיָה־דּוֹבֶרֶת־גֶּרְמָנִית מִתְּקוּפַת הַדּוּצֶ'ה, בְּלִי הַפִּיצוֹת וְהַפִּיאָטִים שֶׁהֵצִיפוּ אֶת תֵּל־אָבִיב –
קוֹמָה וָחֵצִי בְּמִשְׁקָל־הַפּוֹעֲלוֹת, עֶשְׂרָה מֶטֶר מִמַּגִּי, שְׂדֵרוֹת קְרֵד־קִימַת, הַמַּצָּצָה דְּפוּקָה, פָּאשְׁלָאִית,
הַקְּדִימָה אֶת הָאֲזְעָקָה בְּשְׁנִיּוֹת אֲחָדוֹת – וְחָזַרְתִּי הַבַּיְתָה בָּרִיא וְשָׁלֵם וּמוּכָן לִכְתּוֹב תּוֹךְ × שָׁנִים
אֶת הַשִּׁיר הַפּוֹלִיטִי הַזֶּה, מַחֲוֶה לְקַאנְטוֹס שֶׁל עֶזְרָא פָּאוּנְד, סִפּוּר יָשָׁן, סִפּוּר לְעַצְמוֹ –
עָשָׂה לְמַעַן שִׁירַת־הַמֵּאָה־הָעֶשְׂרִים יוֹתֵר מִכָּל מְשׁוֹרֵר בֶּן־דּוֹרוֹ, לְרַבּוֹת אֶלְיוֹט, תַּלְמִידוֹ, וְאוֹדֶן
וְדִילַאן תּוֹמָאס וְאָלֶן גִּינְסְבֶּרְג, שֶׁרִאְיֵן אוֹתוֹ בְּסוֹף שְׁנוֹת הַחֲמִשִּׁים אוֹ תְּחִלַּת הַשִּׁשִּׁים (לִבְדוֹק)
וְהֶעֱנִיק לוֹ חֲנִינָה (מַגְדָּה חוֹנֶן מַגְדָּה) וְקִבֵּל מִמֶּנּוּ מִלִּים חַסְרוֹת־מַשְׁמָעוּת, תַּצְהִיר סוֹפִי.
אָז מָה חִפֵּשׂ קוּרְט וַלְדְהַיְם אֵצֶל הָאַפִּיפְיוֹר? וּמָה חִפֵּשׂ הָאַפִּיפְיוֹר אֶצְלוֹ? סִכּוּם־בֵּינַיִם:
אֶת נְקֻדַּת־הָאֶמְצַע שֶׁל הַכָּבוֹד הָאָבוּד. פּוֹלַנְיָה עוֹד לֹא אָבְדָה, וְאוֹסְטְרִיָּה, אוֹסְטְרִיָּה אִיבְּדָה אֵלֶם.
עוֹלָם עָלוּב וּמְסֻכָּן, נִשְׁלָט, בְּכָל הַדְּרָגִים וְהָרָמוֹת, עַל־יְדֵי פְּלַבָּאִים טוֹבִים וּפְלַבָּאִים רָעִים,
פּוֹשְׁעֵי־מִלְחֲמוֹת־הֶעָבָר וּפוֹשְׁעֵי־מִלְחֲמוֹת־הֶעָתִיד – וְהָעִלִּית הָאִינְטֶלֶקְטוּאָלִית, הַשּׁוֹפְרִים, הַמְּדֻעְנָנִים,
מְעִירִים הֶעָרוֹת, מַצִּיעִים הַצָּעוֹת, חוֹתְמִים עַל עֲצוּמוֹת, מְפַגִּינִים בְּכִכָּרוֹת, בְּלִי סַכָּנוֹת –
הַכִּכָּר הָאֲדָמָה מִחוּץ לַתְּחוּם. אָז אוּלַי גּוֹרְבָּאצ'וֹב, שֶׁזּוֹכֵר אֶת סְטָאלִין, שֶׁזָּכַר אֶת ז'וּקוֹב,
שֶׁפֵּרֵק אֶת הַוֶּרְמַאכְט – יַזְעִיר לְרֵיגָן, שֶׁזּוֹכֵר אֶת רוּזְבֶלְט, שֶׁהִכְנִיס אֶת אָמֶרִיקָה
לִתְמוּנַת־הָעוֹלָם (סִין + אֵירוֹפָּה אֲסִירַת־תּוֹדָה), שֶׁאֶפְשָׁר לִזְרוֹק מִלָּה לָאַפִּיפְיוֹר הַפּוֹלָנִי,
מַשֶּׁהוּ תַּקִּיף מֵאַסְכּוֹלַת דּוֹב וְתַקִּיף, שֶׁיִּזָּכֵר לְרֶגַע בְּיַלְדוּתוֹ וּבְנַעֲרוּתוֹ, פֶּרַח־כְּמוּרָה,
נִקְנִיק־דָּם, וּדְוִקָּה וּמְאַגְיָה שְׁחוֹרָה בְּכִפַּת־הַכְּנֵסִיָּה. עַל הַגְּרָפִים, פְּאַנָה יוֹחָנָה, עַל הַגְּרָפִים
וּלְהִתְוַדּוֹת לִפְנֵי הָעוֹלָם הַחָפְשִׁי וְהַגְּלַאסְנוֹסְטִי עַל חֵטְא שֶׁחָטָא בְּעִנְיַן הַפִּיהוּרֶר הָאוֹסְטְרִי –
וְאַחֲרֵיכֵן סְבִילָה בְּיָם־הַמָּוֶת וּתְפִלָּה בִּירוּשָׁלַיִם, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַשְׁגִּיחַ מִלְמַעְלָה,
וְכָנֵס וְתִישֵׁי־הַוָּטִיקָן בִּבְנְיָנֵי־הָאֻמָּה וְיַד־וָשֵׁם וְקֶרֶן־הַיְסוֹד וּמִלְחֶמֶת־הַכּוֹכָבִים הָרוֹצַחַת.

★

הם היו הראשונים

ארץ־ישראל

בית בתל־אביב – סיפורה של משפחת הוז, ימי ראשית 1905–1920 / גרשון גרא / משרד הבטחון – ההוצאה לאור / 303 עמודים.

אלבום זה של תיעוד ונוסטאלגיה מספר את סיפורה של מישפחת הוז: אבי המישפחה, ברוך הוז, מורה וסופר ב„שער ציון"; אחיו יצחק, איש „השומר" שהיה אחר־כך לתעשיין ולסוכן ותומך בכתבי־העת הספרותיים של שלונסקי וחבורתו (והם גמלו לו בשירי־הלל שכתבו כמודעות בעיתוניהם וכינסו בספריו של כותב שורות אלה „הגל הקל של השירה העברית"); בנו דב, תלמיד הגימנסיה הרצליה ואחר־כך חייל בצבא התורכי ובגדוד העברי ובהמשך מראשי ההסתדרות וההגנה וחלוץ התעופה העברית; חברו אליהו גולומב, לימים מראשי ההסתדרות וההגנה; רבקה שרתוק, לימים רעיתו של דב הוז, אחותו של משה שרת ומורה נודעת למוסיקה; עדה שרתוק, לימים רעייתו של אליהו גולומב; והרבה דמויות מישנה נוספות. עיקרו של הספר הוא פרקים מיומניהם של דב הוז הנער ויצחק הוז איש „השומר", ובהם לא רק מידע עשיר על ראשית תל־אביב ופעולות „השומר" אלא גם הרבה מאווירת הימים ולשונם. המסיפס של הספר כולל גם מיכתבים רבים ותעודות וכן הוא כולל מאות תמונות שנלקטו באלבומי הנוגעים בדבר.

מוסיקה

שירי רוסיה אצלנו

1000 זמר ועוד זמר / שירים רוסיים / ערכו: תלמה אליגון ורפי פסחזון / כנרת / 318 עמודים.

נטשה, הקוזקים והדון הגיעו אצלנו לשיא הפופולאריות במלחמת העולם השניה, כשהיינו לזמן מה בצד אחד של החזית. אבל גם קודם לכן, מימי העלייה השנייה, הובאו השירים הרוסיים לארץ כציוד בר־קיימא של העולים והם ממשיכים להגיע בדרך זו אפילו כיום. אך לדייק יותר, גם רבים מהניגונים החסידיים שרווחו בחצרות האדמו"רים הגיעו לשם מכפרי אוקראינה ורוסיה הלבנה. שירים אלה חדרו לאקלים הזמר העממי העברי הן כפשוטם, הן בעיבודים ובשינויים שונים, הן בתרגום עברי והן במלים חדשות שנכתבו כאן בארץ ללחנים הרוסיים. בספר נאספו 160 שירים כאלה, על מיליהם ותוויהם, ובהם תמצא את „עלי דון", „מיהו המיילל ברוח", „לושינקה", „שאון התותחים נדם", „תתכהב לה האש בכירה", „בערבות הנגב" (כן, גם זה מרוסיה), „לבלבו אגס וגם תפוח", „רינה, אני אוהב את השמיים" ורבים רבים נוספים.

אמנות

נופי צפת ות"א

רודן / צילומים: דן ארדה, אפרים ארדה, קאוף / הוצאת הצייר.

יהודה רודן הוא צייר ותיק, יליד רומניה, שלמד בצרפת, התגורר בבודאפשט, ניצל בעת השואה הודות למפקדים הנאצים במחנות העבודה שהתלהבו מציורי הפורטרטים שלו, רכש לעצמו מעמד מיקצועי מכובד ברומניה שלאחר המלחמה ועלה לארץ ב־1961 עם מישפחתו. מאז הירבה לקיים תערוכות־יחיד, הן בארץ והן בארצות־הברית ובגרמניה. האלבום כולל בעיקר עבודות משנות השבעים והשמונים, שבהן נשקפי לרוב נוף עירוני מצוייר בצבעים רשנים בסיגנון פוסט־אימפרי סיוניסטי. כמו־כן מובאים בספר מאמרי הערכה ליצירתו מאת דוד גלעדי, ליאונל סקינטיה, ד"ר אלפרד וורנר ואויגן דאולה וכן קטעי ביקורות מתוך עיתונים בארץ ובעולם. עיקרו של האלבום הוא, כמובן, רפרודוקציות של תמונותיו, חלקן הגדול בצבעים, שצויירו ברובן בצפת ובתל־אביב–יפו.

טריפו במבקר

הסרטים בחיי / פרנסואה טריפו / מצרפתית: אביטל ענבר / מסדה קולנוע, בעריכת איתן גרין / 304 עמודים + 16 עמודי תמונות.

עוד הרבה לפני שיצר את „400 המלקות", סרטו הראשון, כבר היה פרנסואה טריפו מבקר קולנוע בעל ותק שהתאפיין בהערכה רבה לסרטי המתח והפעולה האמריקניים (אחרים עיקמו כלפיהם חוטם). הספר שלפנינו הוא, בעיקרו אוסף של מאמרי ביקורת נבחרים, שבהם דן טריפו בסרטי אבל גאנס, רנואר, דרייר, לוביטש, צ'פלין, פורד, לאנג, היצ'קוק, אולדריץ', קובריק, לומט, מנקייביץ, פרמינג'ר, אוטון־לרה, בקר, ברסון, קוקטו, גיטרי, ברגמן, בוניואל, פליני, רוסליני, וולס, רנה, ואחרים, שברול, גודאר ורבים אחרים. לכל אלה קודם מבוא, שבו טרפו מספר על כניסתו לעולם הסרטים ועל דרכי התכוננותו. לחובבי קולנוע מושכעים, הנהנים לנתח את מה שראו, הספר הוא מציאה אמיתית.

ששים שנות אמנות

ממארס עד פיקאסו – יצירות מופת במוזיאון תל־אביב מאוסף מוזיאון פון דר הייט, ופרטאל / אוצרת התערוכה: נחמה גורלניק (מוזיאון תל־אביב / 147 עמודים).

אוסף זה מתמקד בכששים שנה של אמנות חדשה – משנות הששים של המאה שעברה עד שנות השלושים של המאה העשרים. יחודו של אוסף זה – כפי שהוא מתגלה לעינינו כאן – הוא במחרוזת נדירה של פנינים: כל אחת מהעבודות תוקה ורבת־משמעות גם בשלעצמה וגם מצד יצוג יוצרה. מי שרגיל לעיין בספרי אמנות, יבחין מייד כי רוב התמונות מוכרות לו, מפני שנכללו בפירסומי־אמנות כלליים הודות לחשיבותן ולאיכותן. העובדה, שאוסף זה כולל לא מעט תמונות שהוחרמו ונפסלו על־ידי הנאצים איננה מעלה ואינה מורידה מהצד האמנותי הטהור, אבל מוסיפה להם אולי איזה יסוד רגשי חיצוני. מובאות בקטלוג 91 רפרודוקציות צבעוניות בהדפסה משובחת מאד, על נייר כרומו־מאט המציע לצבעים את הטוב שבמצעים ולכל תמונה מצורפת פרשנות תיעודית מועילה, חוץ מן המבואות הכלליים. כמו שמקובל עכשיו, כמעט כשיגרה, הקטלוג הוא בעצם אלבום אמנות איכותי העומד בכוח עצמו.

אורי סלע
ממכבש הדפוס

שער „הסרטים בחיי"
עיצוב העטיפה: דורית שדמשטיין

בית באופק

בית – אברהם אופק – עבודות 1956–1986 / גדעון עפרת / ספרית פועלים / 200 + 8 עמודים.

אברהם אופק לא זכה להתקבלות שלמה וחלקה בעולם האמנות הישראלי. ציוריו היו פיגורטיביים מדי וסיפוריים מדי לטעמו של המבקר הישראלי המצוי. ריאליזם חברתי וסמליות ציונית, שני מושגי גנאי מובהקים במונחי ביקורת האמנות בימינו, הוצמדו ליצירתו לעיתים קרובות וגם לאחרונה זכה ציור הקיר שהוא מכין באוניברסיטת חיפה לקיתון של צונן פוליטיים. גדעון עפרת רואה את ההתמות הללו ורואה את יצירתו של אופק כסובבת במעגלי הארוס וחרדת המוות, יחסי מישפחה וניתוק מישפחתי, תהיות של גורל, שייכות וניכור ורק נוסף על כל אלה – ישראל, עליה ומלחמותיה. הספר מיוסד לא רק על עיון ביצירתו המוגמרת, אלא גם על עיון באלפי סקיצות־הכנה השמורות עמו ויש בו תיאור וניתוח של מכלול יצירתו והתפתחותה, עם שפע רב של תעתיקים, חלקם בצבע, וכן חומר ביוגראפי ומידע נוסף.

לא לפי הספר

עסק

מה הם לא מלמדים אותך בבית־הספר למינהל עסקים / מארק ה. מקורמק / מאנגלית: דורית צוריאל / עתרת / 208 עמודים.

כבר חכמינו ידעו, שחכם הוא מי שיודע מה וכמה אינו יודע. הגירסה של מקורמק לעניין זה היא, כי הלקח הטוב ביותר שניתן להפיק מבית־הספר למינהל עסקים הוא המודעות למה שאין ביכולתו ללמד אותך. בתחום הזה מציע מקורמק את עזרתו וניסיונו. המצבים העסקיים, הוא מסביר, הם מעיקרם מצבים אנושיים ולכן, מנהל טוב זקוק לחושים מחודדים כדי להבין אנשים, להשפיע על הבנתם ולהפעיל אותם כדי להשיג מטרות. בעוד שהלימוד הוא ביסודו לימוד העבר, היינו התלם השגור, עולם העסקים תובע חדשנות מתמדת וחיפוש דרכים שטרם נסללו. מקורמק יציע לך איך להקשיב ולהתבונן, לתפוס עמדת יתרון, לבצע מכירה, להתמקח וכדומה, והוא מן הסתם יודע מה שהוא מדבר, שהרי האיש הקים ומנהל חברה ענקית לשיווק ספורט ולתוכניות טלוויזיה ומשמש יועץ לרבות מהחברות המובילות בארצות־הברית.

קאסוטו בלבוש חדש

תורה נביאים כתובים (15 כרכים) / מפורשים על־ידי פרופ' א.ש. הרטום וערוכים בידי פרופ' מ.ד. קאסוטו, עם צילומים ומפות בצבעים / יבנה.

הפירוש שכתב פרופ' הרטום למיקרא בשיטתו ובהשראתו של פרופ' קאסוטו היה, ועודנו, מיפעל חינוכי ממדרגה ראשונה. יש לנו כיום לא מעט פירושים מעודכנים ומעמיקים יותר (בתוכם ספרי הפרשנות של פרופ' קאסוטו עצמו לחלק מ„בראשית" למשל), אבל אלה אינם יעילים בשביל התלמיד המצוי דווקא משום רחבם ועמקם. הפירוש שלפנינו כוחו בתמציתיותו ובעממיותו, שאינם יורדים לכלל „מריחה", אלא מגישים את עיקרי הדברים (ובמיקרים מסויימים, אפילו את עיקרי המחלוקות בעניינים סתומים). ניתנה האמת להיאמר שחולשתו היחסית של פירוש הרטום־קאסוטו היתה דווקא בתחום הריאליה. צמחים, חיות, אתרים, מימצאים ארכיאולוגיים וכדומה לא זכו בו לפירוט ולהמחשה. לכן, הצירוף של פירוש זה עם מה שהיה פעם „ספר עולם המקרא" יוצר השלמה ושלמות. את „ספר עולם המקרא" ערכה בזמנו חבורת מומחים, שכללה ארכיאולוגים (בתוכם מור, אבי־יונה, מלמט, אהרוני, ידין, עמירן ועוד) וכן מומחים לחי ולצומח (בודנהיימר ואליצור) והם ערכו קבצי תמונות, תרשימים ומפות של כל מה שיש בו כדי להמחיש את הריאליה המיקראית, הן ממה שמצוי בארץ והן מארצות־המיקרא האחרות. חומר זה נערך ועוצב עתה מחדש, כדי שיתאים לתבנית המקורית של פירוש הרטום־קאסוטו. במהדורה החדשה, המכונה „תנ"ך זהב" ימצא, איפוא, המעיין בסוף כל כרך את קובץ התמונות והמפות המלווה אותו, בתוספת הפניות למקום המתאים במיקרא ובפירוש.

בישול

סיני בלי מיגבלות

הבישול הסיני של אהרוני / ישראל אהרוני, דן דאור / סדרת בישול בעריכת נירה רוסו, ארם / 94 עמודים.

במדינה שבה מוכרים את החיטה בהפסד לחו"ל מאימת הבר"ץ, צריך כנראה מידה לא־מבוטלת של אומץ כדי להוציא ספר בישול שעל שערו מתנוססת באותיות של קידוש לבנה (מושג אירוני בהקשר כזה) הכתובת „לא כשר". אם לא די בכך, ישראל אהרוני מצולם על השער כשידו מניפה, בין שני קיסמי סעודה, חסילון, ר"ל, מן השרצים הטמאים. כן, שכבר השער אינו משאיר ספקות: מדובר בספר השלמה לבישול הסיני הקודם (הכשר) של אהרוני, כשהפעם מוצעים מתכונים סיניים כמו שבראו אותם אלוהי הסינים, בלא פשרות והתאמות. מכיוון שהספר בא להשלים את קודמו, הוא מתרכז בשני מדורים כלבד: פירות הים ובשר לבן. מובאים כאן מתכוני חסילונים וקלמרי, צלעיות ובשר לבן בצירופים שונים עם פטריות, שקדים, ליצ'י, ירקות, יין, שומשמין וכדומה, ויש גם מבוא כללי על „רוחו" של המיטבח הסיני ועל הטכניקות והכלים שלו. הדפים מקושטים גם בפיתגמים וקטעי שירים סיניים, צילומי צבע יפים ועיצוב נעים לעין.

תעלולי אופנוע

נוער

אביב נעורים / משה יתלום / דור, מהדורת ספרי עוז / 159 עמודים.

אברי הוא בן לאב מובטל ושיכור, שאשתו זנחה אותו. הצעיר פרק כל מסגרת, חי מפריצות ועידות למתכנים ואת כל גבריותו הוא מבטא בטיסה הפראית על אופנוע יד שלישית. בדרך זו הוא מבעית את מנהל בית־הספר הנופל ארצה, ובאותה הזדמנות קושר הכרות עם תלמידה הנראית מתפעלת מגבריותו, אבל כשאותה נערה מקבלת ממנו את אופנועו, מתברר שכוחה רב לה לא פחות ממנו וכל כוונתה היתה לנקום את נקמת כבודו של המנהל, אביה. זה עניינו של הראשון מ"ז סיפורי הנוער שנאספו בספר וכולם מעלים סיטואציות מחוי בני־הנעורים כיום.

מיקי והחתיכות

סודי ביותר – יומנו האישי של מיקי כהן / הצייר והעתיק: יהודה סרדיים / אור / 180 עמודים.

מיקי כהן כותב ביומן הנעורים שלו על בילויים על שפת־הים, על מסע לעיר זרה, על תיפקודו כיושב־ראש ועד הכיתה, על מסיבות, על מתיחות, והעיקר – על בנות, הנקראות לעתים קרובות חתיכות. אם אומנם הספר משקף את הווי הנוער כיום, את אקלימו ורוחני ואת אופקי ביטופיו, זאת יוכלו לשפוט קוראים בני הגיל המתאים.

ילדים

מפגשים מרחיבים

שני ספרים חדשים בסידרת מפגשים – לגעת במלים לזוות שיר (ג'–ד') / אירוי כהן / עיצוב: שמעון זנדהאוז / עם עובד / 362 + 344 עמודים.

בהדרגה הולכת ומתמלאת השורה המרנינה הזאת של ספרי לימוד חדשים לספרות, המעלים את כל הנושא לרמה חדשה ומקבילה לזו של מיטב ספרות הלימודים החדשנית בעולם המערבי. חידושי הסידרה הם בתוכן ויותר מזה בצורה. מצד התוכן, ירדה כאן הנפיחות הלאומית והצידקנות העצמית, שהיתה מלווה לפעמים גם בלשון הגיגית. את מקומם תפסו פרקי סיפור ושירה אישיים, עכשוויים ומדברים בלשון עברית־ישראלית. מצד הצורה, מובאים כאן איורי ציור וצילום של מיטב המאיירים בארץ, בצבעים משמחי עיניים ובעיצוב אנין, כך שצורתו האסתטית של הנקרא הופכת לחלק בלתי־נפרד של חוויית הקריאה. בספר לכתה ג' מובאים דברים משל מרים ילן־שטקלים, שלומית כהן, ע' הלל, נורית זרחי, יצחק ברנר, ביוה הראל, אוריאל אופק, דבורה עומר ורבים אחרים, ולצידם מיבחר של יוצרים ותיקים (ביאליק, אגרה, לאה גולדברג, פנינה ברנשטיין) וקצת תרגומים (מאנדרסן, לגרלף ועוד). בספר לכיתה ד' באים כבר שירים של ויזלטיר, פרייל, פגיס, נתן יונתן ועוד, וסיפורים של עגנון, שלום עליכם, פרץ, ר' נחמן מברצלב ועוד. יצאו עתה לאור גם קלטות המלוות את ספרי מפגשים א' ו־ר' ובהם קריאה ושירה מפי טובי האמנים בישראל של מבחר החומר. חלק ניכר מן הלחנים נכתבו והוקלטו במיוחד לקלטות אלה (על־ידי אבנר קנר ואילן וירצברג) וכן הן כוללות חומר שהוקלט מפי מחבריו (בתוכם נתן יונתן, יהונתן גפן ויהודה אטלס).

ציוצים וגערות

קולות מעולם החיות / לאה שגיב / איורים: מוטי קידר / עם קלטת מוגשת על־ידי שרה הורון / רבעזוי ושותי – עירית שגיב.

סיפורה של השמש, המתעוררת בבוקר ופוגשת במהלך היום את חבריה – עופות, חיות ורמשים, מהתרנגול והזבוב והכלב והתחול ועד לתן, לינשוף ולצרצר המופיעים עם רדת הערב. הקלטת מלווה את הסיפור בקולות המתאימים וכך לומר הקורא הצעיר לצרף חיות וקולות אלה עם אלה.

גירסה דינקותא

ספר התינוק / ג'נט ואלן אלברג / מסדה.

כיוון שהספר מיועד, כשמו, לתינוקות, יש בו מעט מאוד מלים כתובות, לא יותר מכותרות אחרות. במקום זה ימצא כאן הפעוט ציורי אמהות ואבות, אחים ואחיות, ארוחות וצעצועים, עגלות וחיתולים ושאר עניינים. שהוא נתקל בהם בחייו הצעירים והדבר יאפשר לו לזהות את העצמים והמצבים ולהתחיל לאמץ לעצמו תפיסה מסומלת.

בוחנון במקום אצבעוני

אוצר המעשיות הקלסיות / לקט ותרגם שלמה אבס / עגור / 159 עמודים.

אבס מגיש פה את גירסותיו העבריות לכ"א סיפורים מפורסמים לילדים, רובם משל האחים גרים. תמצא פה את בוהנון (אצבעוני בתרגומים המקובלים), הגול וגרטל, שלגיה, התחול במגפים, המלך הצפרדע, הדייג ואשתו ועוד. איתם מובאות כאן גם מספר אגדות עם כמו „צפור האש" הרוסית. את הציורים מלווים איורים לחוטים משל מאיירי־העבר הנודעים, כמו לודוויג ריכטר, וולטר קריין, ארתור רקהאם, הווארד פייל ועוד.

המשק והגוף

שני ספרי־פעלולים חדשים של סימור: סימור עם ציורים של צ'ק מרפי ופעלולי ציור של מורי לוקיג בנוסח עברי של נעמה טל ובהוצאת כתר וינבו: ביקור במשק ● הגוף שלנו.

הולכים ומתרבים על מדפינו הספרים המבוססים על פעלולי נייר: דמויות שקפצות מן הדף עם פתיחתו, חלקים נעים עם משיכת הספח המתאים וכדומה. שתי התוספות האחרונות, המתורגמות, הם שני ספרים הבאים להציע לקורא הצעיר מידע על המשק החקלאי, מכונותיו וגידוליו בתחומי הצומח והחי ועל גוף האדם, אבריו ותיפקודיו. כל זאת כשהוא ברמה הראשונית, המתאימה לגיל צעיר, ובמיסגרת סיפורית.

אחרי ששת הימים

תיעוד

ההיסטוריה של הצנחנים – ד' – אביב נעורים / אורי מילשטיין / שלגי / עמודים 1345 עד 1792.

„אביב נעורים" לא בשמו בן הוא. זה שמו של מיבצע שנעשה בביירות באפריל 1973, ששה חודשים לפני מלחמת יום הכיפורים. על הפעולה הוחלט משנודע שהמחבלים הקימו בשכונת אל־עוזאי בביירות מיפעל לייצור מוקשים ימיים. אחר־כך הורחבו המטרות וכללו חיסול מנהיגי פת"ח, פשיטה על קסרקטין, מחסן נשק ומפקדה ופיצוץ מוסך של אש"ף. בביצוע השתתפו כוחות מכל היחידות הנבחרות של צה"ל בפיקודם של אהוד ברק, מגן שקד, אמנון שחק, שאול זיו ושמואל פרסבורגר, שהתאמנו קודם לכן בדגם של הסביבה שנבנה לצורך זה. זהו אחד המיבצעים המתוארים כאן, כהמשך לשלושת הכרכים הקודמים של „ההיסטוריה של הצנחנים". כרך זה דן בתקופה שלאחר מלחמת ששת הימים ומביא, בין השאר, דיווחים על הפשיטה באי גרין, סיירת שקד, מיבצעי ויקטוריה, כראמה, איזוטוס, ארגז 2, סיירת דוכיפת ועוד. כמו־כן נכללו בכרך זה פרקים לתיאור פעלם האישי של כמה מבחירי הלוחמים – יאיר תל־צור, גדי מנלה, סטמסלר, יצחק ג'יבלי („ג'יבלי הקטן") ומאיר הר־ציון. בספר גם תמונות ומפות רבות, מדור יזכור לכל חללי הצנחנים בין מלחמת ששת הימים למלחמת יום הכיפורים וכן מבוא של תת־אלוף (מיל') צורי שגיא על לוחמה ועיזה.

אירנגייט

המרשה האיראנית – דו"ח ועדת טאואר / עורך: אילן כפיר / עריכה: אמנון רבי / מתרגמים: עוזי בלומר, יואל קליימן, רונן שפירא / דלית מלר, מודן / 96 עמודים.

אם יש את נמשך לדעת יותר על נמרודי, ניר, גורת, קמחי, חאשוגי, מקפרלן, גורבניפאר, קונטראס, פוינדקסטר, סילי טאו, הוקים ומיליוני דולרים המעופפים ונעלמים בין כל אלה – הדו"ח הזה נולד בשבילך. זהו הדו"ח שהכינה בשביל נשיא ארצות־הברית ועדת החקירה שנתמנתה לבדוק את פעולתה של המועצה לביטחון לאומי בעניין אספקת הנשק לאיראן ויש בו אפילו תיאור גראפי מפורט של שש העיסקות שבוצעו. למהדורה העברית, שיצאה בזריזות הראויה, נוסף מבוא של העורך המבליט את הצד הישראלי של הבישלון הפוליטי־ביטחוני המהדהד הזה.

מרטבת וגזורניים

לשונות קטנים (מרים רות, מיריק שניר / איורים: שלומית זהר / שבא, ספריית מעריב / 64 עמודים.

„יש לנו פה קטן, אנחנו לא יכולים לדבר כמו את", אמר ארז לגננת. והספר הוא מבחר יצירות לשוניות של ילדים, המדברים כמו שהם מדברים. יצירות אלה לא רק משעשעות. לפעמים הן מפתיעות ברעננותן ובראייה המיוחדת המקופלת בהן: „מרטבה" למטריה המרטיבה את העוברים; „גזורניים" למספרים הגוזרים צפרניים; „רבעת" למחלה מידבקת; „מחר כך" לאחר כך; „אתם לא תגידו לי, אני אגיד לי"; ועוד כהנה וכהנה. את החומר אספו שתי המחברות והוסיפו לו אחרית־דבר וההוצאה הוסיפה איורים צבעוניים ודפי רישום בשביל הקורא, המעוניין לאסוף את אימרות השפר של ילדיו. לספר יש עיצוב ותבנית של ספרי ילדים, אבל מי שמעוניין בלשון, כדאי שלא יפסח עליו.

מחקרים

ימינה פנה

הימין החדש – חירות הפרט וסדר חברתי / גיורא גולדברג / כיוונים / 242 עמודים.

חופש פרט מירבי, איסור על אלימות ועל סוגי התנהגות המובילים אליה, צימצום של מעורבות המדינה בכלכלה עד לשמירה על כללי המשחק בלבד, מסירת עיקר השירותים החברתיים הציבוריים לרשויות המקומיות, החלה קפדנית של עקרון השכר והעונש בחיים הציבוריים, איסור שביתות בשירותים ציבוריים, פלוראליזם תרבותי תוך חוסר התערבות שילטונית הן שלילית (צנזורה) והן חיובית (סיבסוד), שיטת מיסוי המעודדת את התרוצים והמוכשרים תוך הטלת עיקר הנטל על הרכוש ולא על ההכנסה – אלה ועוד הם העקרונות הרעיוניים של הימין החדש (הדומים מאוד למה שנקרא פעם ליבראליזם, עד שמלת [illegible] זו הושחתה לאין תקנה) שהמחבר מטיף להם כתשובה למשבר העובר על התנועה הישראלית.

בין שתי לשונות

ברנר וגנסין כסופרים דו־לשוניים / יצחק בקון / הקאתדרה ליידיש אוניברסיטת בן־גוריון / 228 עמודים.

תפיסת הספרות היהודית ללשונותיה השונות כספרות אחת הוצעה ופותחה על־ידי דב סדן וספרו זה של בקון – רובד נוסף בשורת מחקריו על ברנר – הוא עיון באחד מהיבטיה של תפיסה זו. מובא פה סיפור של ברנר בשתי גירסותיו, עברית ויידיש, וכן שתי הגירסות של סיפור לאורי ניסן גנסין. עוד מובא סיפור יידי קצר שהתפרסם בעילום־שם ב־1907 ואין לדעת בוודאות אם משל ברנר הוא או משל גנסין (בקון נוטה לגירסה האחרונה). לסיפורים הוקדמו דיונים מקיפים, העוסקים בהם כיצירות ספרותיות, אך נוגעים גם מן ההשוואה של שתי הגירסות.

הדרכה

ירוק בבית

עציץ ופרח – מדריך לטיפול בצמחי נוי / איבון דויטש / עריכה והתאמה: אורי רוזנברג / תרגום: אורי רוזנברג ועדי גינצברג / ר. סירקיס / 87 עמודים.

בשביל מי שמבקש ספרות יסודית יותר בנושא זה, יצאו כבר בארץ כמה וכמה ספרים מקיפים על גידול צמחי־בית והטיפול בהם (והאחרון והמקיף ביותר הוא הלקסיקון לצמחי־בית ולקקטוסים של אברהם שטיינמן), אבל רבים ממגדלי הצמחים הביתיים יוכלו להסתפק בספר אלבומי זה, שתצלומיו מוצלחים במיוחד ושובים את העין. תמצא פה מדורים לצמחים פורחים, צמחי עלווה, שרכים, צירופים ירוקים וצמחי בצל ופקעת, בסך־הכל 60 מיני צמחים ויותר, עם תמונותיהם, תיאוריהם והוראות גידולם. עוד פרק מיוחד עוסק בגינון בבקבוק ויש גם מבוא כללי על הטיפול בצמחי־בית, בחירתם, הצבתם, השקייתם, הזנתם, הכלים המתאימים, טיפול במחלות ובמזיקים וכדומה.

האוזן השלישית

מאת תמי שבך

מדוע רק למו"לים?

[illegible] בחיים מוכרת ההכנסה שלו כרכוש, ולאחר מותו פתאום אין הספרים רכוש המישפחה", אומרת־מתלוננת בינת אופק, אלמנתו של הסופר אוריאל אופק ז"ל ועיתונאית. „שר החינוך והתרבות, שאותו אנחנו רואים כאחראי מיניסטריאלי לטיפול בנו, לא עשה דבר. הוקמה קרן לתשלום תמלוגים מקריאה בספריות, אבל למישפחות סופרים שנפטרו היא לא משלמת. אז למה לא קוראים לה כשמה הנכון: „הקרן לעידוד סופרים חיים?" קיימת קרן לעידוד הקריאה, והרוכשת מאות עותקים מכל מהדורה של ספר עברי שיוצא לאור. ספרים של סופר שנפטר היא לא רוכשת, כאילו שגם הספר מת. אם מדברים על התמוטטות הענף, כדאי לציין שכדי להתקיים הסופרים גם עורכים ומגיהים את הספרים ולא רק כותבים אותם. כדאי לעודד את המו"לים שישלמו לסופרים יותר, ומצידי שיגיע הכסף על־ידי ההקלות שעליהן מדבר השר, או בכל דרך אחרת".

סטירת־לחי ספרותית

האוזן השלישית הופתעה השבוע מקול סטירת־לחי שהונחתה ביום שישי שעבר על לחיו של אילן שיינפלד בקפה „הספריה" שבבית־הסופר התל־אביבי. שיינפלד, עורך „סופרא" וסגן עורך המוסף הספרותי של „על המשמר", כתב שבוע לפני כן מאמר ביקורת על ספר שיריו של עודד סברדליק „חלונות בסחף", שראה אור כאחרונה. כסביבות השעה 1 בצהריים עוד נראו השניים איש ליד שולחנו כשהם משוחחים עם חבריהם. הסופרת והציירת אלונה פרנקל ישבה קרוב אליהם וראתה את המתרחש: „לפתע ניגש סברדליק לאילן שיינפלד והחל לטלטל אותו. בהתחלה זה נראה כאילו שני חברים לא התראו זמן רב והם מברכים אחד את השני לשלום, אבל בין טילטול לטילטול היו חילופי דברים, ואחרי מיספר שניות סטר סברדליק לשיינפלד ויצא מן המקום. מי שלא ישב סמוך לא יכול היה להבחין במתרחש", מספרת פרנקל. אילן שיינפלד טוען כי לפתע חש כאב באוזנו השמאלית ומעליו ניצב סברדליק „חיוור ורועד מזעם". שיינפלד ניגש לתחנת המשטרה כדי להגיש תלונה. הוא מכחיש את השמועות כאילו בינו לבין הסוטר יש סיכסוך עתיק יותר. עודד סברדליק, שאליו פנתה האוזן השלישית, הסתפק בשתי מלים: „אין תגובה".

ספר חדש של אפלפלד

הסופר אהרן אפלפלד חזר מצרפת לאחר שזכה שם בפרס אירגוני הנשים של ויצ"ו על ספריו „ברנהיים 39" ו„תור הפלאות" שתורגמו לצרפתית. הוא עסוק בימים אלה בכתיבת רומאן חדש בשם „ריצפת אש", שייצא לאור בהוצאת „כתר". אפלפלד, שממשיך ללמד באוניברסיטת באר־שבע („כבר הרבה שנים שאני עושה את זה"), מוכן לגלות על ספרו החדש רק „שלא יעסוק בנושא השואה אלא בטריטוריה חדשה, שונה לגמרי. בסופו של דבר, אנחנו תמיד מתעסקים בבני־אדם, אבל מזווית אחרת מכפי שעסקתי בעבר. הספר הוא עבודה של שנים. אני מקווה שיהיה מעניין". אנחנו מחכים בסבלנות.

הסבה מיקצועית לאשר ביתן?

מי ששוטט בשבוע הספר בחנויות התקליטים דווקא, יכול היה להיתקל בארוך הנגן של הזמרת אסתר שמיר, שהופק על־ידי הזמרת ואשר ביתן. כשבועיים לאחר צאת התקליט לאור הופיע בהוצאת זמורה־ביתן ספר וכו לקט משירי אסתר שמיר, שהופיעו בתקליט זה ובקודמיו. האם שוקל אשר ביתן להחליף מיקצוע? „אנחנו ידידים כבר הרבה זמן, וכשאסתר נתקלה בקשיים בהוצאת התקליט עם החברה שבה היתה תחומה, הצעתי לה להשתתף בהפקה בסכום זהה לשלה. האמנתי בתקליט ובשירים. תוך כדי עשיית התקליט נגעו המלים לליבי. אלה לא סתם מלים שלא מתחברות אחת לשניה. ונוסף לכך, זה במכוון ספר שירה שלא מצורפים אליו תווים או תמונות". ביתן מודה שנשקלה האפשרות ל„עיסקת חבילה" של התקליט והספר ביחד: „יתכן שנפנה לכמה חנויות שיציגו את שניהם, אבל לא רצינו לכפות על מי שקונה את התקליט לקנות גם את הספר ולהיפך". ביתן נהנה מאוד להפיק את התקליט: „זה הרבה יותר מרוכז מהפקת ספר. צריך לכנס את כולם ביחד לאותו אולפן, וממאות שעות האולפן שבילית נהניתי מאוד". אגב, למרות הרגשת ההתרה בין תקליט לספר, יש לשניהם עטיפה ושם זהים: „עד הסוף".

פתיתים...פתיתים...פתיתים

● בעיקבות הצלחת הטרילוגיה „עד ירושלים" לאהרן ראובני, החליט בית ההוצאה „כתר" להוציא מחדש מיבחר מסיפוריו של יעקב הורוביץ (בעיקר נובלות ערביות), וכן מהדורה מחודשת של כתבי יצחק שמי. הספרים יופיעו בחודשים הקרובים במיסגרת סידרת „מקור" בעריכת יגאל שוורץ.

● רוחות חדשות מנשבות מן הצפון הרחוק. בכנס חיפה של אגודת הסופרים נבחר ועד חדש ובו חברים: היו"ר פרופ' אהרן כומן, עמיקם יסעור, ד"ר אליעזר כגן, ועודד פלד. בין המטרות של הוועד הנכנס הקימות של חיפה מרכז לסופרי כל צפון הארץ, הקמת במה ספרותית, הידוק שיתוף־הפעולה עם הסופרים הערבים והדרוזים בחיפה והצפון, הוצאת כתב־עת ספרותי חדש שירכז את מיטב הכותבים הספרותיים בחיפה ובצפון ועידוד סופרים צעירים.

● ספר בשם „40 שנה לפריננה", שייכתב וייערך על־ידי ד"ר יגאל עילם בהשתתפות יונה הדרי־רמגב, ייצא לאור לקראת יום־העצמאות תשמ"ח ביוזמת מישרד־ההסברה והוצאת לאור של משרד־החינוך. הספר, בן 400 עמודי כפורמאט אלבומי, יתבסס על חומר שהופיע בעיתונות ניהולה כעין יומן־אירועים של ארבעים שנותינו הראשונות. כמאתיים עמודי הטקסט ובמאתיים עמודי התצלומים נזוכה שבשנות הששים עברנו מפתיליות לגאז, גלמד מה חשבנו בזמנו על „הפרשה" ומה היו המהלכים שקדמו למלחמות השונות. בקיצור, כל מה שעשינו ואולי כבר שכחנו במשך שנות קיום המדינה.

● אם זכיתם איים עם בהקדשה אישית של ח.נ. ביאליק על ספריכם, זה הזמן להוכיר אותה בכרך השלישי של המהדורה המדעית של שירי ביאליק, ההולך ונשלם במכון כץ שבאוניברסיטת ת"א, כעריכתו של דן מירון ובהשתתפות חבר חוקרים. את הצלומי ההקדשות וכל מידע אחר הקשור בהן יש לשלוח לכתובת מכון כ"ץ, אוניברסיטת תל־אביב, רמת־אביב, תל־אביב 69978.

שלושה ספרי שירה חדשים

גשר על תהום

מאת אילה בלאנדר

אלי חודיש, רעש, הוצאת „עכשיו", 56 עמ'.

[illegible]

אלי חודיש

[illegible] זה צעיר ספק בעודו ילד. למוות הזה, אין שום הילה, הוא חסר־טעם, וללא סיכוי לגאולה, היכולה לפעמים לזכך.

המצוקה הקשה העולה מהספר, וזהו ספר של מצוקה, אופיינית במידה מסויימת לגיל ההתבגרות, ומבחינה זו זהו ספר של משורר צעיר. אך הוא צעיר רק מבחינת הנושאים המעסיקים אותו ופריטי הרקע הספציפיים (שירות צבאי, מוסיקה מסוג מסויים וכדומה) ואילו מבחינת עצם הכתיבה – הוא בשל, נקי, ללא שום מסר, וגם בעל בגרות אינטלקטואלית מסויימת.

המועקה העולה מהספר נובעת מהאמינות של השירים, גם אם הצד השולט בהם מוגבל עד אימה, וגם אם לא מופיעים אלמנטים מרכבים. המועקה כפולה, בהם ללא מוצא: מבית – תמיכה שאיננה יותר מאשר חוט דק המקיים את החיים והחיים אלה אינם מסוגל להקהות את הבדידות, את השגעון. ומבחוץ – תרדה של מלחמה, אלימות פוטנציאלית בכל קרן רחוב, וקשר שאינו מנחם עם אנשים.

החיפוש אחר מגע, החיפוש הנואש הזה המלווה בציפיה שהחברים, שהסביבה, ינו עליו מפני הכאב, הפחד, השיגעון – מלווה כאבזבה, בכאב על חוסר־היכולת של הזולת, גם כשהוא מנסה, לחדור, לתוך האימה הפרטית ולאזן. ומעל לכל – לזעו המר והשינאה העצמית. נוצר כאן מצב פרדוקסאלי: מצד אחד, השירים מתונים בעיקר במישור האמירה, ומצד אחר השירטוט של עולם הרגש הוא דרסטי, שחור־לבן, בלי גווני ביניים: „ובאמצע אימת המוות אני הוזה עולם של כוח ואהבה / ישבתי על צוק של הר גישא בחושך ושלג / לבן מכסה את עין העולם הזה / שלג תכסה תכסה, תכסה עד שאני לא רואה את הצבא את המצאה / ועולם יפה של נקמה ונחמה לעיני ומתוכו באה / ועלתה אשה שר איננה בת הזה."

את הוויית החד־צדדית מאזנת בכל זאת איזו אמונה עקיפה שקיים רגש, קיימת אהבה, אלא שהמימוש שלהם נראה כבלתי־אפשרי, כאילו אותו עולם של כוח וחזון, שאיזכורים על קיומו חודרים בעקיפין לשירים, איננו יכול להגן עליו, ואינו יכול להפיס את החרדה הקשה הזו. האהבה (השירים על ארנה הם מהיפים שבקובץ) קיימת, אבל מאיימים עליה כוחות אפלים ולכן שום דבר אינו בטוח, הכל צפוי אל כליונו.

למעשה, אם מקלפים את החרדה ומפשטים אותה, קיים ביסודה המתח הקלאסי של „הזרוק" המחפש את עצמו, שאינו יודע מה לעשות בעולם „הגדולים", שמתמודד יום־יום עם השאלה: מתי תעמוד על הרגליים? מה יהיה הסוף? והוא חושש, ועושה מהתלות, שונא אותה, חרד שמא החיים יעברו בלי שיקבל מהם נחת, שהשמחות ידלגו עליו בלי שיצליח לטעום מהן: „אז עכשיו אני מסתובב באביב אשר עומד להגיע / יחלוף על פני ולא יזכה אותי במבטו / או יזכה אותי במבט הזוף וימשיך במרוצה בדרכו / או יזכה אותי במבט ממושך, ההגות, מתבונן במרצוף שלי, ורק אז / ימשיך במרוצה בדרכו והיוך על פניו יחולח."

על הכוח של השירה הזו מעידה העובדה שעל־אף הפרספקטיבה הצרה היא בנה מונוטונית ואינה משעממת לרגע. העוצמה של ההתייחסות לדברים, האבחנות מעידות על רגישות. כשהן יתפסו מקום רחב יותר בשירתו – היא תהיה מלאה ושלמה יותר. בינתיים נראה העולם שהוא מציג כמו בצילום רנטגן, בתוך העור, הצבעים הבשר – כל אותם אלמנטים חושניים יותר, נעלמים – תמצו השלד. אך הוא לא פחות אמיתי מהשאר, וצריך העזה, כוח, כישרון ואומץ להציגו כך לבד – ועם כל המישפחה, לאלי הירש כל התכוננות האלה.

□□□

נוח על גבול הקיטש

פרץ־דרור בנאי, ברים, ספרית פועלים, 1987, 86 עמ'.

בספר השנים היו לפרץ בנאי הרבה שירים יפים. מכל ספריו, אהבתי ביותר את „שעת ולא משהו אחר" שהיה ספר נקי, יפה, רענן. אהבתי את יחסו לחיים כפי שהם מתבטא בשיריו: פשוט, תם וכאוב. לכן, גם כאשר השירים אינם טובים, הם קשורים בקורא בתחושה של רוך, הסכמה שבשיתוף הגורל האנושי. תחושה זו משיבה להתקיים גם כאשר יש בשירים משהו העומד על גבול הקיטש, או האמירה הבנאלית, הגלוית מדי. מכל זאת הוא מצליח להיחלץ מפשט איזו כנות באמירה. אין זו פוזה אצלו, זו פשוטה, פשוטה, אנושית ומלאת רגש – לטוב [illegible].

פרץ־דרור בנאי

יש בשירים תערובת של שורות טובות, נקיות, מקולקלות במשהו סתמי. יש בשירים השלמה מעט על הולופיות של העלומים ושל היופי, הצנעים לשוב ולטעום מחדש את תחושת העדות לי או „מתוק / מתוק מעמו של יקומי". המעניין הוא, שלמרות החומרים „המתוקים" הספר איננו מכיך, מספר־הילדים להסתיר רגשות, בעמדתו הבלתי־מתחכמת. החשיפה איננה פורנוגראפית אלא מין חשיפה נפשית של המערכת האישית שהוא מקיים עם [illegible] של הזמן המולך, ושבאמצעותה הוא מבטא את אובדן הציפיות.

[illegible] בשירתו הוא הקשר העמוק המלווה בכאב, אל הסביבה, אל העבר, אל הזמן, אל הטבע. מין קשר שבו הראיה הולכת ונעשית מטוכחת, איננה גורלית [illegible] ויריעות. אולם מה שחסר לי כהם והיה בקודמיהם, הוא הדיוק בתיאור. [illegible] אותו מיכתול מרקר שהיה לו קודם, והוולך במשיכות בבורות־ראש, [illegible] הפשטניות והארציות תפסה איזו עמדה יותר פילוסופית. אך הפילוסופיה [illegible] איזו נגיעה קלה, רכה, הממשיכה לפעול: „אז מה אם קולו של הצרצר [illegible] את הלילה / והמית השקט נקרעת מתאום בשאון משאית לוהרת / [illegible] / בנינים ובערינות של דוממית / במסגורית לא שלנו [illegible] שני ראשים / לשון אחת ושפתיים / להגיד בהם המוות, ושוב [illegible] / ומצותי מדויק שחשקו הפתאומי אפף מבתים והידובות באמונת של [illegible] / דורות ההליכה. ויוסי קורע כלהבה של מכוין."

זרות ועצב

מאת אבנר הולצמן

ענת לויט, בית של נענועים, שירים, ספרית פועלים, תל־אביב תשמ"ז, 42 עמ'.

[illegible]

ענת לויט

[illegible] שהשיר „החיובי" היחיד הכלול בקובץ מתאר את נצחיותה של האהבה הנשקפת מפסלי האבן שבמוזיאון רודן בפאריס – אהבת הדמויות המפוסלות זו לזו ואהבת האמן ליצירתו, שהוקפאו באבן – כביכול רק בעולם הבדוי של האמנות יכולה האהבה להתגשם בלא־סייג. בעולם האנושי המעוצב בשירים, האהבה אינה קיימת אפילו בתורת יעד נכסף. לכל היותר יש בעולם זה רגעי־חסד מעטים וחולפים של מגע אנושי, „התממשות רגעית של כמיהה מתמדת לגעת" (עמ' 30), המסתיימת בכישלון ובפרידה הכרחית.

אף שכל שיר עומד לעצמו, הרי קריאת הספר כסידרה מגלה בו מעין חוט־עלילה סמוי, ובוודאי לא מיקרי. הוא נפתח בצמד שירים, המתכוננים מזווית בלתי־שיגרתית בשני סיפורים מספר בראשית – פרשת לך לך וסיפור אשת־לוט – שבמרכזם יסורי הפרידה: מן הבית, מן המולדת, מן העבר. הפרידה מוליכה אל הנדודים: קבוצת השירים הבאה מציגה את הנדודים כמצב אנושי קבוע, שרק מי שיירע להסתגל אליו ולהשלים איתו, ימצא מידה של שלווה בארעיות חייו, כמו הציפורים הנודדות, כי „דיירים מוגנים יהיו / רק מי שאין להם בתים / לשוב אליהם (עמ' 9). בעיקבות הצגת הנדודים כאידיאה או כמטאפורה, באה קבוצה של שירי־מסע ממשיים, שבריקעם כנראה נופי פאריס. זהו מסע העומד בסימנה של תחושת זרות ובדידות, מגעי־אקראי חטופים המסתיימים באותה מהירות שבה החלו, התבוננות מקנאת בזוגות החוקים ברחובות, ורצון לשוב „אל מראות מוכרים, מתוכם / נולדו געגועים לעזוב ולנסוע עד לכאן, כדי לשוב / אליהם מתוך געגועים" (עמ' 19). הנסיעה לא ריפאה את הגעגועים אלא הגבירה אותם, וקבוצת השירים הבאה בוחנת, איפוא, אפשרויות נוספות למצוא רגיעה ולשכך כאבים: על־ידי כתיבת שירים, או על־ידי התמכרות לבכי משחרר – ושתיהן, כצפוי, אינן פותרות דבר. עוד אפשרות אחת נשארת, והיא הניסיון לברוח מן הבדידות על־ידי מגע אירוטי. לנושא זה מוקדשים שמונה שירים, ובכולם מתואר ניכור נפשי נורא גם בעיצומה של הקירבה הגופנית, ולא כל שכן לאחריה. רק טבעי הוא, לכן, שהקובץ נחתם בשלושה שירי מוות (אחד מהם מוקדש לזכרו של אמיר גלבע), המציגים את הפרידה מן העולם כ„שעת חסד", או כ„הדירה אישית אל גבול השקט". המישפט החותם את השיר האחרון, „עיני שוב אינן יראות להעצם", יש בו אולי הד לשתי שורות־השיר האחרונות שכתב אברהם שלונסקי, יומיים לפני מותו „עצום עפעפי ערב, עצום עפעפי".

שיריה של ענת לויט מתוחים, איפוא, מסעיף־פוש, שראשיתו בפרידה, המשכו בנדודים, בגעגוע אל הבלתי־מושג, בבקשה לשווא אחר מרגוע, שלווה וקירבה אנושית, וסיומו במקום שבו מסתיימים חייו של כל אדם. כצד הוודאות הנחרצת שבמהלך חד־כיווני זה, מתקיימות בשירים תנועות־סרק שונות, הממחישות את המבוכה, העדר התכלית ואובדן־הכיוון בעולמה של הדוברת. בכיה, למשל, „זורם במעגל סגור דבשטף גובר" (עמ' 24), נדודי הציפורים „מארצות חום אל ארצות חום" (עמ' 11), כמוהן במסעה שלה אל ארץ זרה וחזרה, הן תנועות הלוך־ושוב חסרות מטרה, שסיומן בנקודת המוצא בלא שמשהו נפתר. אותה תחושה של מבוכה ואחלת־יד מתבטאת גם בציורים רבים, הפזורים כמעט בכל שיר, של היעצרות, התעייפות, השתתקות, היחלשות, סביעה והיחנקות. יסודות מוחשיים בעולם המתואר נוטים להתמוגג ולהשאיר אחריהם רק זיכרון מטושטש, כגון בכותרת הספר עצמה: מן הבית נותרו רק געגועים. אין הקיום במצב מתמיד של געגועים הוא התהליך לביות, אולי זו הסיבה לכך, שסיומי השירים בדרך־כלל נופלים בהרבה מההתחלותיהם, ושירים הנפתחים בתמונות רבות־כוח מסתיימים באמירות בנאליות.

את הספר כולו אפשר להגדיר, על־פי אחת השורות בו, כ„אנטומיה של עצב" (עמ' 26): אלא שאנטומיה זו רגישה ווודדת יותר לכל שנוגע בה היסוד הפיגוראטיבי על חשבון היסוד האמירתי, ובכל שעצב זה מוצא את ביטויו במצבים אנושיים מוחשיים.

באמנות

מאת עודד ברושי

משימה שקופה

ראובן זהבי: אתר בנייה, 1986

דורית יעקובי, ראובן זהבי, ביתן בילי רוז, מוזיאון ישראל, ירושלים.

הקצאתו של ביתן בילי רוז לתצוגות קצרות של אמנים ישראלים הוא מעשה מבורך של מוזיאון ישראל. המציגים החודש הם דורית יעקובי וראובן זהבי. לדורית יעקובי (בוגרת המידרשה ברמת השרון) זוהי תערוכת יחיד שלישית אולם ניראה שהיא מודעת היטב לתהליך העיצובי שעוברת עבודתה. על גבי מצעים גדולים מדביקה יעקובי ניירות, כפיסי-עץ ושאר שאריות המוזיקרות אל התלת-מימד כמתוך חוסר-נוחות מסביבתם הצפופה. המישחק מתרחש בין התמונה המצטרפת ברגע שמתרחקים מן העבודה וקולטים את התבנית הבסיסית שלה לבין כל אחר מן הפריטים בקולאז' הצפוף. הפריטים עצמם בעלי איכות תומרית סנטימנטלית בדרגות שונות של בוטות. רוב המיחברים מופשטים ובמעניינים שבהם מופיעה צללית פרימיטיביסטית של אישה שוכבת על שולחן. יעקובי מאמצת עצמה אל אבות כבוים, קיפר וגרשוני, אמנים שגילו, כל אחד בדרכו, את המניפולציות הריגשיות שניתן להפעיל באמצעות שימוש נכון בחומרים. המניפולציה הריגשית של יעקובי מופיעה בפני השטח המבוקעים העומדים להתפוקק בכל רגע מתמת רגישות וכתמים בצבע זכוכית ארום, דמוי דם, כפי שראינו אצל גרשוני.

ללא כאב

המראה המגובב וההיסטרי משהו של הקולאז' המעובה עליו נימרחו קיתונות של צבע ולכה מבריקה, מדבר בלשון של חרדה. המיחבר הבסיסי, כתמונת מציאות עמומה ומטושטשת, משתקף בביצת סמיכה וטובענית של שאריות ופסולת. השולחן, הכיסא, החצי חינם-יום והמיחברים בכלל מודעים לפשטותם הזועקת מתוך מה שמוצג ככאוס. מרגיז לגלות בתוך הכאוס הזה דף כתוב ממחברת בית-ספר, תחבושות, קירעי תצלומים וכיתמי צבע דם (מן הסוג שראינו אצל גרשוני) ועצמים שקופים במשימתם כתמונת "יונתן הבוכה" הנימכרת בשוק, רישום דיו של כליישחמט מופיע כאחת העבודות כאיזכור סוריאליסטי. סוריאליזם אינו תואר חורג בעבודותיה של יעקובי. הצירוף הצפוף של פיסות משמעות סימליות, שאינן מצטרפות למערך אחיד ומובן, מזכיר אסטרטגיות נושנות. רק שכאן הן מופיעות בלבוש חומרי עירכני. ציוריה הטובים יותר של יעקובי הם אלה שבהם הופך הקולאז' למצע אחיד, צבוע בירוק ועליו מופיע הרישום. בעבודות אלו הנקראות "אישה על שולחן" מציירת יעקובי מבלי להיסמך על נטמאות של כאב.

שקיפות מיוחדת

זרותם של ציורי ראובן זהבי לציור הצעיר של השנים האחרונות בולטת מיד. מבעד לתחושת החידלון שהתבטאה בציור הרע ובצאצאיו האקספרסיוניסטים הצליח זהבי להבקיע מעט אופטימיות. התכונה הציורית שמקנה להם יחודיות היא שקיפות הצבעים המתמזגת ביכולת רישומית מעוררת קינאה. זהבי (30) מצייר שולחן פשוט עליו מטפסות ויורדות משאיות צעצוע. בציור אחר מונחת קורת-עץ על גב כיסא, על קורת העץ רץ זאב בעיקבות איילה. תפיסת הסצינה בתמונה קופצת מן הנייחות הרוממת של השולחן או הכיסא אל התנועה הדימיונית של המשאיות או חיות היער. כפילות זו של התוכן האפשרי חוזרת בציורים אולם מתוך התרחשותה האמיתי נמצא בראשו של הצופה אשר מתקשה להחליט מהי התמונה האמיתית בציור: טבע דומם כתוך חדר או סצינה בתנועה באתר בנייה וביער. המישחק שבונה זהבי בין שתי רמות-פירוש מנוגדות לאותה תמונה הוא גירסה תוכנית למה שעשה האמן הגראפי אשר באמצעות תעתועים אופטיים. אולם הכוונה אינה ליצור שעשוע סתמי אלא לגרות ולגרום באמצעות הציור לתהות על האופן שבו אנו תופסים ומרכיבים סיפור מן הצופן הפיגורטיבי המופיע על הבד.

זהבי פיתח ושיכלל טכניקת צביעה שבה הוא מושך את הצבע על גב הבד באמצעות מחית פלסטית מסורגת. משיכות הצבע המפוסטסות בישורות ואינן מכסות אחת את השנייה. השימוש במיגוון העשיר של צבעים ניכר רק במבט מקרוב ומתמזג לאפור רוחש גוונים כאשר מתרחקים. הבחירה הכפולה חוזרת איפוא גם ברמת הצביעה. הבחירה להבחין בצבע אחד על-פני צבעים אחרים נעוצה בהחלטת הצופה לא פחות מזו של הצייר.

תיקון טעות

בשיר הראשון במחזור השירים של אברהם חלפי ז"ל, שהובא בגיליון יום ו' שעבר (26.6.87), נפלה טעות. הנוסח הנכון: "יבשת קטנה טורפת זמני / חיה מכאיבה וכואבת כואבת. / אינני יכול לעמוד בבאכיה / אבל אני עבר / שלה".

ברשימתה של דליה מנור "אז מה אם הוא גדול" (מוסף זה 26.6.87) הושמטה המלה אינה והמישפט צריך להיות "התמונה שהיא אולי הגדולה ביותר שצירה איפעם על בד ("גן העדן", ארמון הדוכסים, ונציה, של טינטורטו), אולם היא אינה משתייכת לרשימת יצירות המופת של אמן גדול זה".

כישרון וכשפים

בעיקבות תערוכת מרסל דושאן באוניברסיטת תל-אביב

מאת מרדכי גלדמן

יצירתו של מרסל דושאן מעמידה בפני הצופה תביעה לחשיבה מורכבת. זו יצירה שעשויה להיות בו-בזמן בינונית אך גאונית, סתמית אך גם מהפכנית, תעתוע שרלטני אך גם ממש בדרג ממשות גבוה – תובעת תודעה המכירה כריבוי הפנים של המציאות ובריבוי הפנים של התודעה, אם יש בכלל טעם להבדיל בין המציאות לתודעה. מכל מקום, יצירת דושאן היא כולה פאראדוקסאלית ונראה כי הישגה העיקרי הוא תמיד, למי שאינו מתעלם ממנה במפגיע ובגסות (גישה סבירה בהחלט, לדעתי), הפעלתו הרוחנית של הצופה. מבחינה זאת היא הישג מוחלט, כי היא מה שהאמן ביקש שתהיה: מכונה ליצירת משמעות, כשם שוואלרי ביקש ששירתו תהיה מכונה ליצירת השראה. החלוקה הגולמנית, שהיא לעתים קרובות נרקיסיסטית במהותה, בין טוב לרע, בין אמת לשקר, בין ממש לתעתוע, אינה מאפשרת באמנות, כמו בתחומים אחרים, ראייה נכוחה. הפאראדוקסאלי דורש תודעה פאראדוקסאלית וגישה פאראדוקסאלית.

יצירת דושאן הסולידית והאנמית במובנים רבים מתקיפה את תודעת הצופה ומבקר האמנות כפעולת גרילה. היא עשתה זאת בעבר ופרצה מרחב עצום לאמנות החדישה, והיא עושה זאת גם כעת. השפעתו על האמנות הנוצרת כרגע ממש היא מכרעת. שאלות השיפוט האמנותי העיקריות מתחדדות מול יצירתו לדרגה מעצבנת ומפרה. כיצד יישפט העצם האמנותי – בהקשרו לעולמו של היוצר, בהקשרו בתולדות האמנות, במקומו ובמעמדו בתודעת הצופה העכשווי, בשלעצמו, במעמדו בתודעת צופי אמנות מיומנים שקשרו סביבו מחשבות, שבחים ואת מיטב זמנם; ואולי ראוי להעריכו בכל ההקשרים הללו יחדיו, מתוך שיקול נאות.

שלל התגובות המרתקות, המופיעות בקטלוג שהוצא לרגל תערוכתו בגלריה של אוניברסיטת תל-אביב, מבטא בעייתיות זאת. אצטט קטעים משתי תגובות. מיכל נאמן כותבת על יצירת דושאן: "הוא איננו יכול לקבל אף 'שולחן-ערוך' איקונוגראפי, ולכן אף מערכת אינה יכולה לשמש לו נקודת-משען. כמו הלהטוטן... הוא צריך להחליף את נקודות-המשען שלו בלי הרף, כי נחיתה בנקודה אחת היא מתן קדימות לה, יצירת היירארכיה קבועה..."; ואילו עופר ללוש כותב: "הוא היה, במובן מסוים, אמן שלא יכול היה מבחינת היד להיות סולן. ומשלא היה מסוגל להסתפק במעמד של כינור שני, מרוב צלילים מזוייפים ומדוייקים להפליא, אילץ את התזמורת לנגן כמותו. קשה לתאר את המאה ה-20 בלעדי מרסל דושאן".

נשיות נצורה

דושאן, שהיה גם אמן שחמט, שיחק בשחמט עם המערכת האמנותית שמתוכה הפציע. מטרת מישחקו היתה בעיקר חיסול התודעה הכפייתית של יריבו – דפוסי האמנות המקובלים, שהיקנו לו מקום משני בלבד בגלל מיגבלותיו כצייר רגיל. ייתכן שיצירתו היא לבירינט סבוך, שמטרתו לסמן את הדרך אל הווייתו, אך גם לסבך דרך זאת ללא-מוצא. ייתכן שיצירתו, העומדת לעתים קרובות כל-כך על הגבול בין האישי הסובייקטיבי לזר ולמנוכר, בין העינוג, השקוף והסנטימנטאלי לצינה אינטלקטואלית קרתונית – אינה אלא מערכת של אמצעי חיזור. מיכל נאמן מכנה אותו בקטלוג התערוכה פנלופה, וגם לי הוא מצטייר כגבר הנותן סימנים נרדבר איזה נשיות צרפתית נצורה (רוז סלווי, כשם תלוי בבגדי אשה על בקבוק בושם), כלה המסמנת וקוראת לרווקיה, חדה להם חידות ספינקס קסומות ומכונית מצטנעת כדי להיכבש ולהתמסר. גם שם יצירתו הנחשבת לעיקרית – "הכלה מופשטת בידי רווקיה" מצביע, כמרומני, על נשיות נצורה שתישאר כלה לך ותשאיר את מחוריה רווקים.

את דושאן יש להעריך בראש ובראשונה מתוך התמורות שחלו במדע בראשית המאה. המודעות הגוברת למעמדן הזמני והחלקי של תיאוריות מדעיות פיסיקאליות הדגישה מחדש את ההבנה שמושגינו על העולם מן הרמה התפיסתית-חושנית ועד לתיאוריה המדעית תלויות מאוד בתודעה הצופה, כי העולם המצטייר לנו הוא תמיד במידה רבה תוצר של התודעה המפרשת אותו. כתוצאה מהבנה זאת הודגש גם באמנות מעמדו של הקורא והצופה. הקורא והצופה הפכו שותפים חשובים במעשה היצירה האמנותית. אבל במקביל, חל שינוי גם במעמד תודעתו של האמן, והאמנות התמלאה שפע יצירות שתיארו את השתקפות המציאות החיצונית בעולמות רוח אינדיווידואליים. תמורות אלה הביאו לכך שמרחבי התודעה של היוצר ושל המתבונן קיבלו מעמד שיוויוני למרחב הפיסיקאלי שבו הוצבה היצירה כסימן או כמערכת סימנים.

השבעה והקסמה

אך החידוש ביצירתו של דושאן היה גם בניסוחה הסופי של דמוקרטיית העצמים. דושאן איפשר לכל חפץ להפוך לעצם אמנותי – גם לאסלה, למסרק שערבלנים ולספר גיאומטריה. מכאן נולדה אמנות אותנטית יותר ומימטית יותר שאיפשרה ייצוג שלם יותר של המציאות – ייצוג המשוחרר מן המגמה לאידיאליזציה של האני ומן הערכים הקדומים, הנוקשים והמוחלטים, של אחדות היפה, הטוב והאמיתי, והמשמר את מעמדו של העצם האמנותי בזרם התודעה של היוצר והצופה.

בצד התרשנות, שהיתה שער למרחב חדש של יצירות אינספור של אמנים אחרים – אי-אפשר שלא לחזור כי ייתכן שאין בין יצירות דושאן יצירה חשובה אחת מבחינה פלאסטית ו/או מושגית. רבות מיצירותיו נראות כאמצאות שטחיות, הסובלות ממינוריות אנמית, שרק תודעתו המתקסמת והמעוצבנת של צופה רעב ומשתף יכולה להעניק להן חסר של איכות אמנותית ממשית. תוכניתו האמנותית של דושאן השיגה בשנת אור את יצירתו הממשית, או אולי נכון לומר, שיצירתו הממשית היתה תוכניתו התשתיתית, ומימושה לא היה אלא צל חיוור של האידיאה שלה. דושאן כמו ואלרי השיג את הישגו העיקרי במושגים אפלטוניים, למרות העימות העזה והאריסטוטלית במהותה לעצמי המציאות היום-יומית.

בסופו של דבר, נראה לי כי כישרונו העיקרי של דושאן היה בתחום הכישוף. יכולתו למקד תשומת-לב רצינית סביב יצירתו החדשנית, המנוזה והפרובוקאטיבית-בסתמיותה דרשה איזה יכולת השבעה והקסמה. הוא יצר סביב יצירותיו חלל, שמפה על הצופה להבחין כי מדובר כאן ביצירה משמעותית. בלי מאגיה כלשהי חלל זה לא היה מתאפשר. בלי איזו עוצמה רוחנית, הנובעת מהבנה עמוקה של רוח הזמן, לא היה איש מצליח להביא אנשים רבים כל-כך להתבונן במסרק שער-כלבים מפלדה אפורה, שכתוב עליו כך: "שלוש או ארבע טיפות של התנשאות אין להן שום דבר עם ברבריות".

פולמוס שהסתאב

(המשך מעמוד 23)

התרבות והלשון; חזר ארצה בהרבה היסוסים וביטויי הסתייגות, ומנצל כל אפשרות ליציאה ממנה לחו"ל לשם קשירת קשרים חברתיים ותרבותיים עם מולדתו, גרמניה). לא, אין מקום לוויכוח בהקשר שכולו רכילות והשמצות.

שותפו של מר הייד

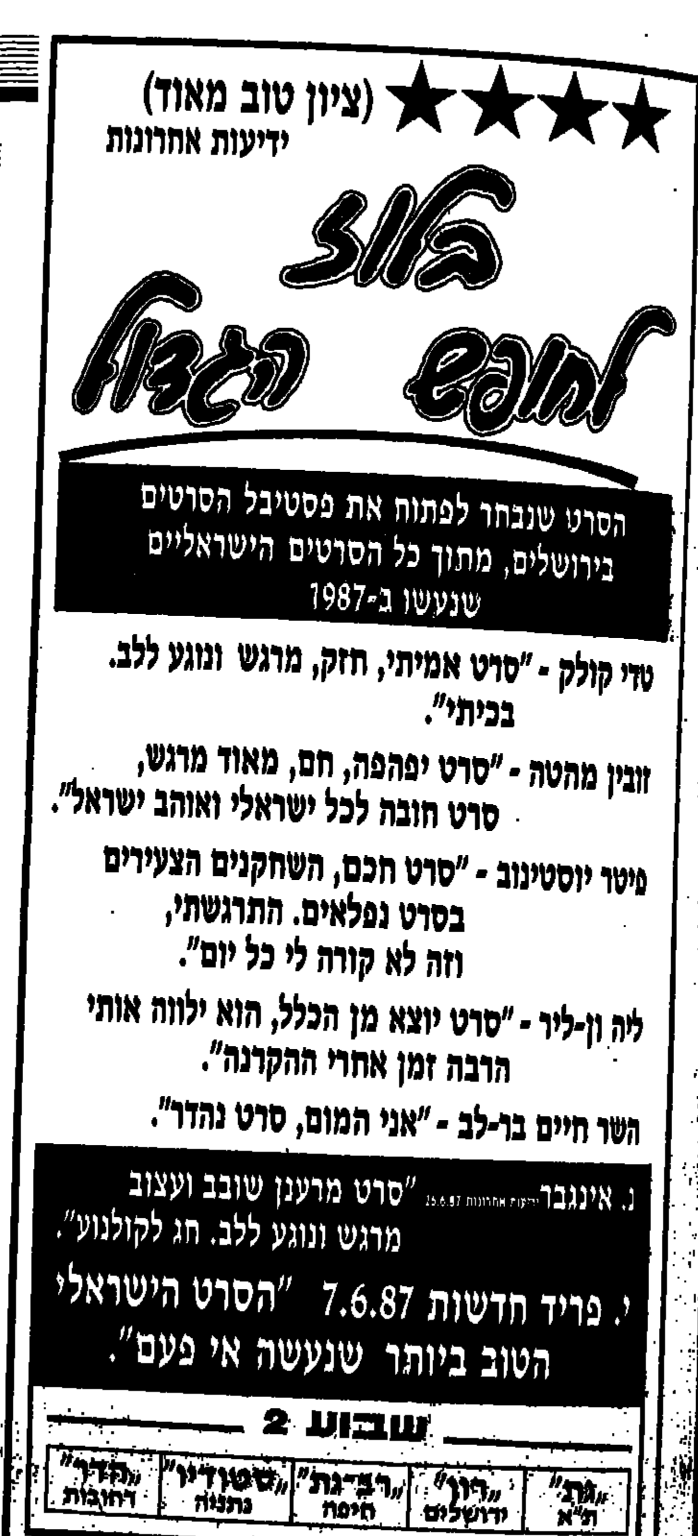
אבל יש מקום להציג לנתן זך שאלה פשוטה: אם ניתוח קלקלות ה"אופי" שלי ותיאור הנזקים שהוא גורם, כפי שהוא מעלה אותם בפירוט להנאתם של קוראי "העולם הזה" שבוע אחר שבוע, הוא אמת – מה פשר שיתוף הפעולה הממושך וההדוק שלו איתי זה שנים? אם אני, כפי שהוא טוען, פרופסור ג'קיל ומר הייד, מה, אם כן, הוא? האם אינו שותפו הדוגי של מר הייד, שנהנה ממעשי האלימות שלו כל עוד הללו לא פגעו בו, בשותף, אלא ביריביו של השותף? הבה נבחן ונראה כמה מעשים משותפים שעשינו, נתן זך ואני, בשנים האחרונות בלבד (אפשר גם ללכת יותר אחורנית) ונשאל: האם זך לא נתן את אישורו המלא למעשים, אשר זה שעשה אותם היה, אם נקבל את פירושו הנוכחי, לא הפרופסור המלומד והמכובד אלא הפסיכופאט הרצחני. למשל, בתפקידו כעורך "הדף החדש" הזמין אצלי זך רשימות ביקורת על כל תופעה וספר שרציתי (או אפילו לא רציתי) לכתוב עליהם. אף כי אינני מן העצלנים, לא יכולתי לספק את כל דרישותיו, שתכפו ובאו. זך שש לפרסם את כל הרשימות הקטלניות שכתבתי במיסגרת זו, החל ברשימה על אהרן אפלפלד וכלה ברשימה שעדיין לא נכתבת (זך ציפה לה בקוצר-רוח) על "מולכו" של א.ב. יהושע. מעולם הוא לא הציע לי למתן דברים או להחליפם – אדרבה, הוא התנגד לניסיונות מיתון מצידי (כגון במיקרה של רשימתי על "קופסה שחורה" של עוז. זך סירב לאפשר לי לרכך ביטויים מסויימים שבה). ברור שמעולם לא פסל רשימה שנתתי לו מן הטעם שמצפונו הספרותי והציבורי כעורך אינו מניח לו לפרסמה. רשימה יחידה, שעוררה את התנגדותו הנמרצת ושהודפסה כאילו בעל-כורחו, היתה רשימה של שבח ועידוד, שכתבתי לאחר קריאה של פרק מתוך רומאן שבכתובים של א.ב. יהושע, שבו מצאתי טעם רב וביקשתי לעורך את המשך שישלים את חיבורו. לא, דברי שבח לא.ב. יהושע אינם מקובלים על ליבו של זך. אדרבה, כל מי שיגע בספר פגיעה עמוקה יותר הוא שיזכה באהדתו. היכן עומד איפוא, עכשיו זך העורך? מי יוכל להמשיך להאמין ביושרו האינטלקטואלי, ברצינות שיקוליו, במהימנות החלטותי העריכה שלו אם אני מר הייד אחרי שפגעתי בו בקצה-זהורה, מדוע לא הייתי מר הייד אחרי שפגעתי במלוא חוכף בסופרים אחרים, בעידודו ולהנאתו?

אבל האם רק בזך העורך מדובר? הכל זוכרים, אני מניח, כמה רשימות חריפות כמרור, שכתבנו שנינו, זך ואני, בחתימה משותפת ופירסמנו בעיתון זה. הנפגעים כאן לא היו עמוס עוז, או אהרן אפלפלד או יהושע בר-יוסף או יצחק גורמזאנו-גורן, אלא שמעון פרס ויצחק רבין! אבל האם דמם של אלה סומק פחות מדמם של סופרים? האם מותר לשלוח בם את מר הייד ולהניח לו שיעשה בהם את מעשיו בסיגנונו האלים, מינגון ה"כאסח", כביכול, ועוד לצרף את חתימת השם של המשורר המכובד לרשימתו? וכך, מי יוכל להמשיך להתייחס ברצינות לחתימת-שמו הציבורית של נתן זך האין הוא עצמו חש כמה הוא מגוחך?

בשאלה זו יכולתי לחתום את דברי, אלמלא זומנה במתומה גם פרשת שלמה גרודזנסקי. במאמרו נכתב על גרודזנסקי מישפטים ספורים בלבד, שהם – מבחינת הטיעון שפיתחתי במאמר – אגביים לחלוטין. אבל חושש סביב מישפטים אלה עוררו זך וזנרבנק של רעש. הראשון יצא להגן על המנטור הספרותי שלו, שממנו נטל בראשית דרכו הרבה ממעט האוריינטאציה שהיתה לו אי בספרות העברית שקדמה לאלתרמן. השני יצא להתקפה בתור נציג קהילות השארים. זך זעק "עלילה" והגביע רמז על פלגיאט ר"ל. העניין כולו שמי לגמרי, אך תוצאת הרחבת דברים כלשהי, ועל כך בבא.

(סיום המאמר בגיליון יום ו' הבא)

הרוב קובע: ידיעות אחרונות העתון של המדינה

שני סרטים בעין קולנוע "לב" נאום להציג את שני הסרטים
רודפי החוק
שבוע 9
ת"א "לב" · "אור" ירושלים · "רב-גת" חיפה

חלו
שבוע 13

חליפת ערב
ז'רר דפרדייה · מישל בלאן
שבוע 15

סרטי שפירא בע"מ מציגים:

דיזנגוף
בתי קולנוע
דיזנגוף סנטר ת"א

צפון המחודש תל-אביב
שם הוורד
שבוע 12

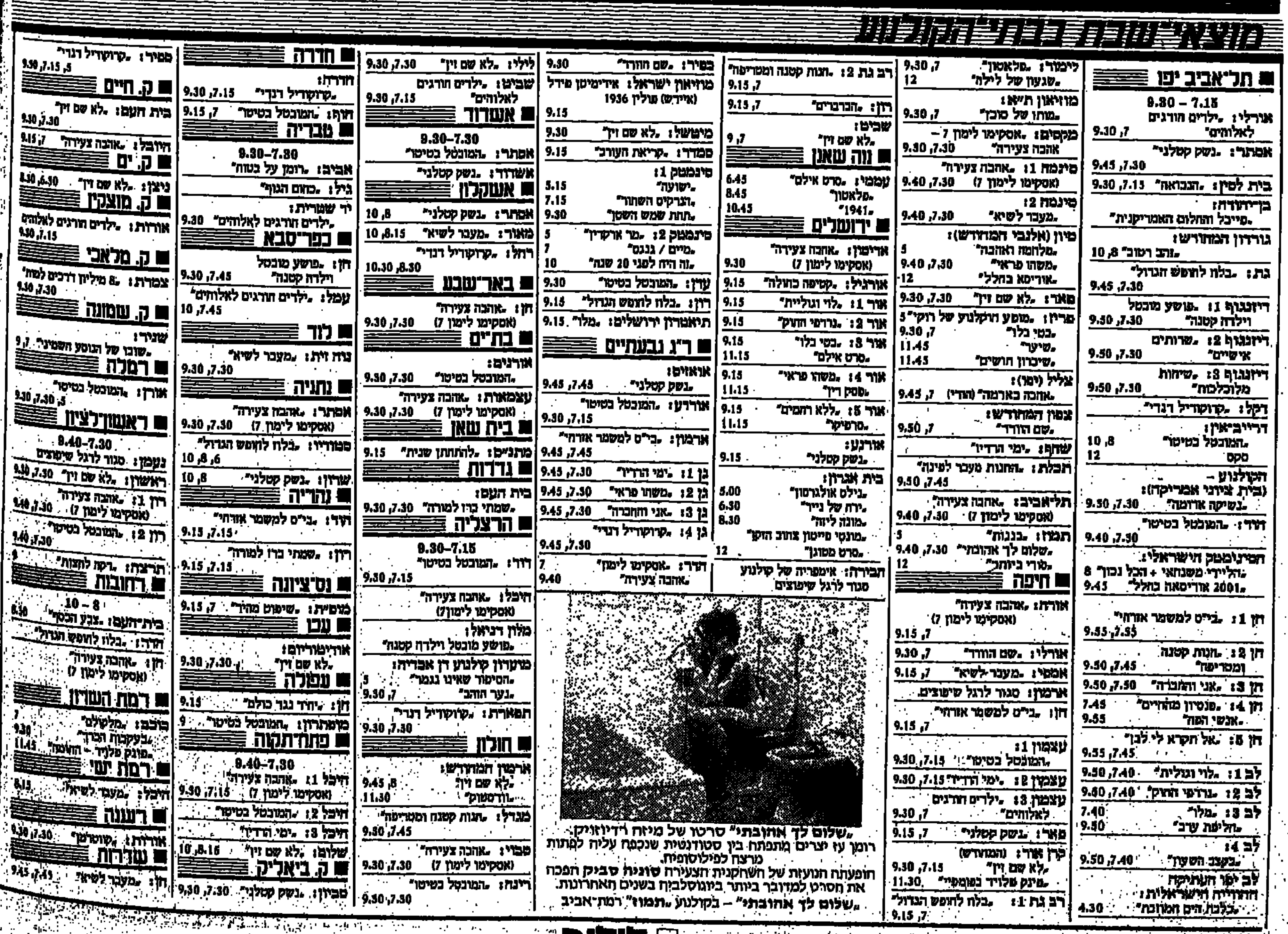
שיחות מלוכלכות
שבוע 3
דיזנגוף ת"א

שרותים אישיים
דיזנגוף ת"א

"פושע מובטל וילדה קטנה"
ז'רר דפרדייה · פייר רישאר
שבוע 6
דיזנגוף ת"א

מוצאי שבת בבתי הקולנוע

■ תל-אביב יפו
9.30 – 7.15
אורלי: „ילדים חורגים לאלוהים" 9.30 ,7
אסתר: „נשק קטלני" 9.45 ,7.30
בית לסין: „הנבואה" 9.30 ,7.15
בן-יהודה: „פייבל והחלום האמריקנית"
גורדון המחודש: „זהב רטוב" 10 ,8
גת: „בלוז לחופש הגדול" 9.45 ,7.30
דיזנגוף 1: „פושע מובטל וילדה קטנה" 9.50 ,7.30
דיזנגוף 2: „שרותים אישיים" 9.50 ,7.30
דיזנגוף 3: „שיחות מלוכלכות" 9.50 ,7.30
דקל: „קרוקודיל דנדי"
דרייב-אין: „המובטל בטיטור" 10 ,8 · סקס 12
הקולנוע – (בית ציוני אמריקה): „נשיקה ארומה" 9.50 ,7.30
דוד: „המובטל בטיטור" 9.40 ,7.30
הסינמטק הישראלי: „הליידי משנחאי + הכל נכון" 8 · „2001 אודיסאה בחלל" 9.45
חן 1: „בי"ס למשמר אזרחי" 9.55 ,7.55
חן 2: „חנות קטנה ומטריפה" 9.50 ,7.45
חן 3: „אני והמנוזה" 9.50 ,7.50
חן 4: „פנסיון מוחיים" 7.45 · „אנשי הפח" 9.55
חן 5: „אל תקרא לי לבן" 9.55 ,7.45
לב 1: „לוי וגולית" 9.50 ,7.40
לב 2: „נרדפי החוק" 9.50 ,7.40
לב 3: „מלו" 7.40 · „חליפת ערב" 9.50
לב 4: „בעקב השטן" 9.50 ,7.40
לב יפו העתיקה והתרבות הישראלית: „בלכת הים המוכה" 4.30

לימור: „פלאטון" 9.30 ,7 · „שגעון של לילה" 12
מוזיאון ת"א: „מותו של סוכן" 9.30 ,7
מקסים: „אסקימו לימון 7 – אהבה צעירה" 9.30 ,7.30
סינמה 1: „אהבה צעירה" (אסקימו לימון 7) 9.40 ,7.30
סינמה 2: „מעבר לשיא" 9.40 ,7.30
פאר (אלנבי המחודש): „מלחמה ואהבה" 5 · „משהו פראי" 9.40 ,7.30 · „אוריסא בחלל" 12
פאר: „לא שם זין" 9.30 ,7.30
פריז: „מופע הקולנוע של רוקי" 5 · „בטי בלו" 9.30 ,7 · „שיער" 11.45 · „שיכרון חושים" 11.45
צליל (יפו): „אהבה כארמה" (הדי) 9.45 ,7
צפון המחודש: „שם הוורד" 9.50 ,7
שחף: „ימי הרדיו"
תכלת: „החנות מעבר לפינה" 9.50 ,7.45
תל-אביב: „אהבה צעירה" (אסקימו לימון 7) 9.40 ,7.30
תמוז: „בננות" 5 · „שלום לך אהובתי" 9.40 ,7.30 · „סורי ביותר" 12

■ חיפה
אורה: „אהבה צעירה" (אסקימו לימון 7) 9.15 ,7
אורלי: „שם הוורד" 9.30 ,7
אמפי: „מעבר לשיא" 9.15 ,7
ארמון: סגור לרגל שיפוצים.
חן: „בי"ס למשמר אזרחי" 9.15 ,7
עצמון 1: „המובטל בטיטור" 9.30 ,7.15
עצמון 2: „ימי הרדיו" 9.30 ,7.15
עצמון 3: „ילדים חורגים לאלוהים" 9.30 ,7
פאר: „נשק קטלני" 9.15 ,7
קרן אור: (המחודש) „לא שם זין" 9.30 ,7.15 · „פינק פלויד בפומפיי" 11.30
רב גת 1: „בלוז לחופש הגדול" 9.15 ,7

רב גת 2: „חנות קטנה ומטריפה" 9.15 ,7
רון: „הברברים" 9.15 ,7
שביט: „לא שם זין" 9 ,7

■ נוה שאנן
עממי: „סרט אילם" 6.45 · „פלאטון" 8.45 · „1941" 10.45

■ ירושלים
אדיסון: „אהבה צעירה" (אסקימו לימון 7) 9.30
אורגיל: „קטיפה כחולה" 9.15
אור 1: „לוי וגוליית" 9.15
אור 2: „נרדפי החוק" 9.15
אור 3: „בטי בלו" 9.15 · „סרט אילם" 11.15
אור 4: „משהו פראי" 9.15 · „ספק דין" 11.15
אור 5: „ללא רחמים" 9.15 · „סרפיקו" 11.15
אורנע: „נשק קטלני" 9.15
בית אגרון: „נילס אולגרסון" 5.00 · „ירח של נייר" 6.30 · „מונה ליזה" 8.30 · „מונטי פייטון צחוב הזקן" · „סרט מסוגן" 12
תבירה: אימפריה של קולנוע סגור לרגל שיפוצים

„שלום לך אהובתי" סרטו של מיזה רדיוזויק.
רומן עז יצרים מתפתח בין סטודנטית שנכפה עליה לפתות מרצח לפילוסופיה.
הופעתה הנועזת של השחקנית הצעירה סוניה סביק הפכה את הסרט למדובר ביותר ביוגוסלביה בשנים האחרונות.
„שלום לך אהובתי" – בקולנוע „תמוז" רמת-אביב

בשיר: „שם הוורד" 9.30
מוזיאון ישראל: אידימיטן פידל (אידיש) פולין 1936 9.15
מיטשל: „לא שם זין" 9.30
סמדר: „קריאת העורב" 9.15
סינמטק 1: „ישועה" 5.15 · „הנרקיס השחור" 7.15 · „תחת שמש השטן" 9.30
סינמטק 2: „מר ארקדין" 5 · „מיים / גנגס" 7 · „זה היה לפני 20 שנה" 10
עדן: „המובטל בטיטור" 9.30
רון: „בלוז לחופש הגדול" 9.15
תיאטרון ירושלים: „מלו" 9.15

■ ר"ג גבעתיים
אואזיס: „נשק קטלני" 9.45 ,7.45
אורדע: „המובטל בטיטור" 9.30 ,7.15
ארמון: „בי"ס למשמר אזרחי" 9.45 ,7.45
גן 1: „ימי הרדיו" 9.45 ,7.30
גן 2: „משהו פראי" 9.45 ,7.30
גן 3: „אני והמכרה" 9.45 ,7.30
גן 4: „קרוקודיל דנדי" 9.45 ,7.30
הדר: „אסקימו לימון" 7 · „אהבה צעירה" 9.40

לילי: „לא שם זין" 9.30 ,7.30
שביט: „ילדים חורגים לאלוהים" 9.30 ,7.15

■ אשדוד
9.30–7.30
אסתר: „המובטל בטיטור"
אשדוד: „נשק קטלני"

■ אשקלון
אסתר: „נשק קטלני" 10 ,8
מאור: „מעבר לשיא" 10 ,8.15
רחל: „קרוקודיל דנדי" 10.30 ,8.30

■ באר-שבע
חן: „אהבה צעירה" (אסקימו לימון 7) 9.30 ,7.30

■ בת-ים
אורנים: „המובטל בטיטור" 9.30 ,7.30
עצמאות: „אהבה צעירה" (אסקימו לימון 7) 9.30 ,7.30

■ בית שאן
מתנ"ס: „להתחתן שנית" 9.15

■ גדרות
בית העם: „שמתי כרו למורה" 9.30 ,7.30

■ הרצליה
9.30–7.15
דור: „המובטל בטיטור" 9.30 ,7.15
היכל: „אהבה צעירה" (אסקימו לימון 7)
מלון דניאל: „פושע מובטל וילדה קטנה"
מועדון קולנוע דן אכדיה: „הסיפור שאינו נגמר" 5 · „נער הזהב" 9.30 ,7
תפארת: „קרוקודיל דנדי" 9.30 ,7.30

■ חולון
ארמון המחודש: „לא שם זין" 9.45 ,8 · „וודסטוק" 11.30
מגדל: „חנות קטנה ומטריפה" 9.30 ,7.45
סבוי: „אהבה צעירה" (אסקימו לימון 7) 9.30 ,7.30
רינה: „המובטל בטיטור" 9.30 ,7.30

■ חדרה
חדרה: „קרוקודיל דנדי" 9.30 ,7.15
חוף: „המובטל בטיטור" 9.15 ,7

■ טבריה
9.30–7.30
אביב: „רומן על בטוח"
גיל: „כחום הגוף"
יד שמורית: „ילדים חורגים לאלוהים" 9.30

■ כפר-סבא
חן: „פושע מובטל וילדה קטנה" 9.30 ,7.45
עמל: „ילדים חורגים לאלוהים" 10 ,7.45

■ לוד
נוה זית: „מעבר לשיא" 9.30 ,7.30

■ נתניה
אסתר: „אהבה צעירה" (אסקימו לימון 7) 9.30 ,7.30
סטודיו: „בלוז לחופש הגדול" 10 ,8 ,6
שרון: „נשק קטלני" 10 ,8

■ נהריה
ועד: „בי"ס למשמר אזרחי" 9.15 ,7.15
רון: „שמתי כרו למורה" 9.15 ,7.15

■ נס-ציונה
מגשית: „שיפוט מהיר" 9.15 ,7

■ עכו
אודיטוריום: „לא שם זין" 9.30 ,7.30

■ עפולה
חן: „יחיד נגד כולם" 9.15
מתנ"ס: „המובטל בטיטור" 9

■ פתח-תקוה
9.40–7.30
היכל 1: „אהבה צעירה" (אסקימו לימון 7) 9.30 ,7.15
היכל 2: „המובטל בטיטור"
היכל 3: „ימי הרדיו"
שלום: „לא שם זין" 10 ,8.15

■ ק. ביאליק
סביון: „נשק קטלני" 9.30 ,7.30

מסיר: „קרוקודיל דנדי" 9.30 ,7.15 ,5

■ ק. חיים
בית העם: „לא שם זין" 9.30 ,7.30
היובל: „אהבה צעירה" 9.15 ,7

■ ק. ים
ניצן: „לא שם זין" 8.30 ,6.30

■ ק. מוצקין
אורות: „ילדים חורגים לאלוהים" 9.30 ,7.15

■ ק. מלאכי
צמרת: „8 מיליון דרכים למות" 9.30 ,7.30

■ ק. שמונה
שניר: „שובו של הנוסע השמיני" 9 ,7

■ רמלה
אורן: „המובטל בטיטור" 9.30 ,7.30 ,5

■ ראשון-לציון
9.40–7.30
נעמן: סגור לרגל שיפוצים
ראשון: „לא שם זין" 9.30 ,7.30
רון 1: „אהבה צעירה" (אסקימו לימון 7) 9.40 ,7.30
רון 2: „המובטל בטיטור" 9.40 ,7.30
תרצה: „רקוד לחצות" 9

■ רחובות
10 – 8
בית-העם: „צבע הכסף" 8.30
הדר: „בלוז לחופש הגדול"
חן: „אהבה צעירה" (אסקימו לימון 7)

■ רמת השרון
כוכב: „מלשלם" 7 · „בעקבות הדרך" 9.30 · „פונק פלויד – החומה" 11.45

■ רמת ישי
היכל: „מעבר לשיא" 8.15

■ רעננה
אורות: „קוטרמן" 9.30 ,7.30

■ שדרות
חן: „מעבר לשיא" 9.45 ,7.45

מהדובים באהבה חלק II

החדש · הקולנוע · בסרט · כפת לו · דובוני

בכורה עולמית ב־15 בתי קולנוע

"תל־אביב" ת"א גם לליל שישי 10, 12	תל־אביב "סינמה 1" גם שישי: 10, 12	תל־אביב "מקסים"	ירושלים "אדיסון"	חיפה "אורה" גם שישי 10
פתח־תקווה "היכל" גם שישי 10	גבעתיים "הדר" גם שישי 10	ראשון לציון "רון"	חולון "סביון" גם שישי 10	בת־ים "עצמאות" גם שישי 10
הרצליה "היכל"	נתניה "אסתר"	רחובות "חן"	קרית חיים "היובל"	באר שבע "חן" גם שישי 10

מוגבל — מגיל 16 ומעלה

הבלט היפה ביותר בעולם
הגיע בקולנוע ־ לראשונה בארץ
חגיגה לכל המשפחה

מפצח האגוזים

NUTCRACKER

פיטר איליץ' צ'ייקובסקי

רשימת סרטי הערב בבתי הקולנוע — ליל שישי 3.7.87

מועדון אנרג'י
ENERGY CLUB

הערב

Fire in the eyes

תצוגת אופנה של גדולי היצרנים

ערב היכרויות לפנויים ופנויות

זמר פסנתר

מלון פאלאס, הירקון 277, ת"א 445111

מודעות לימודים והכשרה מקצועית

ירין שחף

אמן האיפור

לקורס איפור מקצועי

טאץ' דאון

TOUCH-DOWN

דיסקוטק במימד חדש

יום שישי 3.7.87

מוסיקה מעולם אחר

מגיש טוני פיין

פתיחה מחודשת מוצ"ש

052-570807

ארגון מופעים: בונדי לוי

תנו למקצוענים לבדר אתכם

במלון שלום ירושלים

44 ש"ח

צ'יקו ודיקו

צאן קוסטה

שושיק שני

ספי ריבלין

אריק לביא

מלון שלום **** בית וגן ירושלים, טל: 02-422111, 02-423111

ארגון מופעים: בונדי לוי

תנו למקצוענים לבדר אתכם

חופשיאדה

מ-10 ליולי עד 30 באוגוסט

מאיר סויסה

שמי תבורי

הלדי סרגוסי

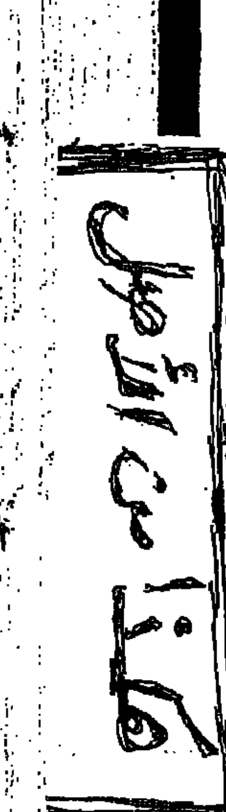
שייקה אופיר

ג'ין קרדיל

אריה מוסקונה

אבנר דן

מלון שלום **** בית וגן ירושלים, טל: 02-422111, 02-423111

רשימת החנויות
■ ת"א: "ליז" שביל המרץ - 4 קרית המלאכה; "ליז" - השחר 8 מאחורי כלבו שלום; "ליז" - דיזנגוף 62, דיזנגוף סנטר (שער 2); "בוטיק ז'נט" - דיזנגוף 204; "פינגוין" - אלנבי 62; "אקוריוס" - דיזנגוף 197 ■ חיפה: "מוניקה" - כיאט 1; "קו'חן" - הרצל 26; "פלדמן" - הרצל 13, ■ רמת־גן: "ג'וזיאן" - קניון אילון; "דנה" - ביאליק 63; ■ רחובות: "סלומון" - הרצל 163; "מאדאם א" - יעקב 16; ■ הרצליה: "סקאלה" סוקולוב 62; "בית האופנה" - לב הרצליה; ■ חולון: "ג'ני" - סוקולוב 86; ■ בת־ים: "פאני" - הרצל 47; פ"ת: "יופי־לי" - חיים עוזר 13; אשדוד: "וונדי" - בניין פאךלון רובע א'; ■ ראשל"צ: "No-1" - פסג' חיים; ■ נתניה: "ספיר" - הנוטע 2; ■ חדרה: "בון־טון" - הרברט סמואל 66; ■ קרית־אתא: "דורית" - זבולון 1; ■ קרית־ים: "אבי סטייל" - רח' ירושלים; ■ נהריה: "אבי סטייל" - כיכר הדקל; ■ טבריה: "אורן" - רח' הגליל; ■ צפת: "אלי אללוף" - רח' ירושלים

ברנמן המרכז הארצי למכונות תפירה
בן־יהודה 10, ת"א, ע"י קולנוע מוגרבי
טל' 290674, 293130, 297660

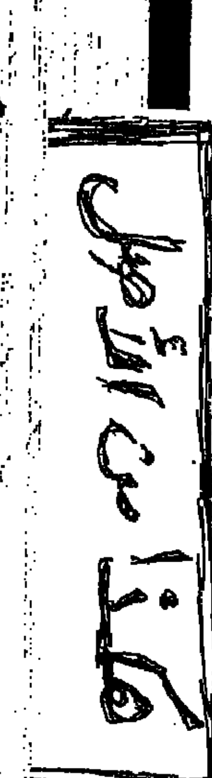
מועדון קוראי ידיעות אחרונות

רומנטיקאן בפרק
בכל יום שישי משעה 22.00
במועדון **פרק** המפואר הירקון 75 ת"א
לבלות לרקוד ולהנות
בערב יין וגבינות
כולל יין חופשי, גבינות במנות לשניים, חטיפים, קפה ועוגה
איתמר כהן
בערב בלתי נשכח של שירי א"י
תצוגת אופנה
בגדי־ים ואופנת קיץ '87
מסיבת ריקודים
של להיטים ישנים וחדשים

הזמנת מקומות ומכירת כרטיסים מוקדמת, גם בכרטיסי אשראי, ☎ 241641, 241868
ובערב האירוע בפרק ☎ 651551

כל ערב מ־22.00 חילולה עד הבוקר
מועדון־פאב הצועני
(לשעבר מועדון "חמו ומי")
להזמנות ואירועים 03/639301

ערבי נוער
קיץ 87
כל יום שני
מחיר: 12 ש"ח

הלוח הכללי · ידיעות אחרונות
הטלפון לא מפסיק לצלצל

נפגשים...
במרכז מסובים
צומת מסובים, ת"א
לבילוי ושירותים
מקום יפהפה לבילוי באוירת גן רוגעת..
"שיפודי התקווה" – אוכל ישראלי לאניני הטעם – כשר
פינת חמד שקטה לארוחות עסקיות, מוסיקת רקע
חדש ומפתיע! פיתות עירקיות היישר מהטבון
פתוח! בשבת ובכל ימות השבוע עד השעות הקטנות
לשרותכם: חוות סוסים. לילדים – סוסי פוני
גלידרית לארוחות קלות
בקרוב! מסעדה סינית ולונה פארק
תחנת חדלק פתוחה 24 שעות. רחיצת מכוניות.
במחירים עממיים · מכבדים כרטיסי אשראי
אירועים עד 300 איש ● ☎ 777333, 03-747270

הלילה! תתחילו לספור 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 וביום ראשון יפטרו אתכם מהעבודה

למופע מס' 1 בארץ!
תיכנסו על 2...
וב־ 3 לפנות בוקר.....
תחזרו על 4 הביתה!!!
ויש גם כאלה שיחזרו על 5...

אכול כמה שאתה יכול · יום הולדת · הברוזיה · בוננזה

תכנית צחוק חדשה!!!
עם **מאיר דמז**
הבדרן מס' 1 בארץ!
תכיון סוס ועגלה לפרסים שאחלק הלילה

וביום ראשון ב־ 6 בבוקר תקומו לעבודה
ב־ 7 תצאו מהבית צוחקים בקול...
מתגלגלים מצחוק תגיעו ב־ 8 לעבודה
ב־ 9 הבוס יקרא לכם דחוף...למשרד!
וב־ 10 יפטרו אתכם!!!
כי המשכתם לצחוק בעבודה...

אס·פוקר·וג'וקר
מופע הבידור ● הצחוק ● והפרסים הגדול ביותר בישראל!
הלילה, יום ו' 3.7.87, משעה 10.00 במועדון "כליף" יפו
כרטיסים: ל אן 231189, 247373, בידוראן 885885, ב"גל 77" (24 שעות ביממה 8127.18) ובערב המופע משעה 8.00 בכליף 822171
(נ.ב. ביום שישי הבא... חבוש שלכם ינסה להשיג כרטיסים לקומל...)
ריקודים למיטב הלהיטים | 14 משחקי צחוק מטורפים | בינגו נושא פרסים מדהימים | מחיר הכרטיס כולל 1 בינגו | מתח...במשחקים מהסוג השלישי

חנה לסלאו ★ משה בקר ★ אריק לביא.

ת"א, לשבועיים בלבד! היכל התרבות, החל מה־ 18 ליולי. הפצה ראשית: "לאן", דיזנגוף 101, ת"א טל. 231189, 247373 וביתר משרדי הכרטיסים. **ירושלים, לשבוע בלבד!** תיאטרון ירושלים, החל מ־19/8. הפצה ראשית: "קלעים", שמאי 18, טל. 02-221624. "בימות", שמאי 8, טל. 02-240896, ובקופת התיאטרון. **חיפה, לשבוע בלבד!** אודיטוריום, החל 29/8. הפצה ראשית: "קופת חיפה", רח' ברוואלד 11, טל. 04-662244, 04-668276.
כ"ש, 4 הופעות! קולנוע קן, 8/9, 10/9, 11/9, 12/9. כרטיסים: משרד "הנאוה", פסג' גלן, טל. 067-33440. **עין גב, 4 הופעות!** אולם כינורות, 16/9, 17/9, 18/9, 19/9. כרטיסים: קיבוץ עין גב, טל. 06-768030/2, טבריה, "בידור הצפון", טל. 722697, ובכל המשרדים בצפון.
20% הנחה לבעלי כרטיס "יוהו" בילאן" בלבד! טל. 03-236193.
25% הנחה בלעדית למחדשי המנוי של "הבימה". בקופת "הבימה" בלבד.
לחברי ועדים וקבוצות מחירים מוזלים על קניות מרוכזות. "לאן" טל. 231189, 230898.

היום עוד אפשר להשיג כרטיס.

המופע "חכם על קטנים" בחסות REVLON

הפצת כרטיסים ראשית: "הדרן" 03-248844, 03-248787 "קסטל" 03-444725, 03-447678,
כרטיסים להשיג גם: "השרון" 03-494786, 03-5400552
בחיפה: "גרבר" 04-384777, 04-384222 ובכל המשרדים ברחבי הארץ.
20% הנחה למחזיקי תעודת תושב ת"א בהדרן קסטל בלבד
כל ההזמנות בטלות עם ידידינו הסליחה
מבצע מיוחד: קופה מיוחדת עד 1.00 בלילה ב"הדרן" אבן־גבירול 90.
מבצע כרטיסי אשראי בטלפון! עד 11.00 בלילה! טל. 03-221792, 03-239258, 03-230682
הנחות לקבוצות, קיבוצים וועדי עובדים: בת"א "הדרן־קסטל" טל. 03-223167 (רב־קווי)
בחיפה: "גרבר" 04-388011, בירושלים: "בימות" 02-240896

הבליה
רחוב רזיאל 19 יפו
ערב שכולו בירה ומצב רוח

לילות יפו
1-7 ביולי 87 מ־8 בערב ועד חצות

שרות מיניבוסים בחינם לבאים ל"לילות יפו"
עיריית תל־אביב הכשילה חניונים מיוחדים לנוחות המבקרים ב"לילות יפו". החניונים נמצאים מול גן צ'רלס קלור. מיניבוסים מיוחדים יסיעו אותך אל יפו העתיקה וממנה והכל – **ללא תשלום!**
שים לב לשינויים בתנועה! (החל מהשעה 19.00).
* כביש החוף (הרברט סמואל) אחרי צומת בית הטכסטיל – יהפוך חד סטרי לכיוון יפו.
* לנוסעים לחולון ולבת־ים מומלץ לא לעבור דרך יפו בדרכם ליעדם.
* אזור יפו העתיקה יחסם לתנועה.
* חניונים נוספים לרשות הקהל ברחוב עזר ומרזוק ובנמל יפו. (ראה מפה).
* רכב שיחנה בניגוד לחוק ינעל בסנדלי דנוור.

טל. 03-323751

LaDiva
הגיעה לת"א!

מועדון הסילון